

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Za naročila se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon številka 50, upravnništvo številka 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-30, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Seja Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 1. jul. (Izv.) Jugoslovanski klub je imel danes važno sejo, ki je trajala nad tri ure. Podpredsednik kluba posl. Anton Sušnik je dal obširno poročilo o političnem položaju. O poročilu se je razvila živahna debata, v kateri so sodelovali skoro vsi člani kluba. Po vsestranskem pretresu je klub odobril vse podpredsednikove predloge. Nato je klub razpravljal o krvavih dogodkih v Ljubljani. Klub je sklenil, da se poleg že stavljenega vprašanja na notranjega ministra stavi še novo

vprašanje na vojnega ministra in da se obenem predloži skupščini obširna interpelacija. Nato se je razpravljalo o notranjih zadevah, pri čemer se je klub bavil z zborovanjem zaupnikov, ki se mora po strankinih statutih vršiti še to leto. Končno se je vršil razgovor o delovanju za časa skupščinskih počitnic. Napravil se je načrt za delo poslancev med ljudstvom in poslancev, ki ostanejo v Belgradu. Ker klub o teh vprašanjih še ni končal razprave, se bo seja nadaljevala.

Stališče ožjega opozicijskega bloka.

VLADA OVIRA OPOZICIJO. — PROTEST OPOZICIJE PROTI ODLOŽITVI SKUPŠČINSKIH SEJ. — SKUPŠČINA NAJ LJUDSTVU POMAGA!

Belgrad, 1. jul. (Izv.) Dopoldne od 11. do 12. se je vršila seja ožjega opozicijskega bloka. Navzoči so bili Davidovič, Sušnik, J. Jovanović in Spaho. Razpravljali so o preganjanju opozicije in o motenju shodov od strani policije. Izgleda, da je vlada za bližnje občinske volitve dala nalog, da se shodi opozicije motijo in sistematično ovirajo. Davidovič je navedel primere iz Sandžaka. Tudi drugi voditelji so podali o tem razna poročila. Spaho in Jovanović iz Bosne, Sušnik iz Slovenije. Po seji so obiskali predsednika narodne skupščine Marka Trifkoviča, pri katerem so ostali dolgo časa. Razložili so mu to vprašanje in protestirali proti temu postopanju vlade in proti temu, da notranji minister, na katerega je naslovljenih mnogo vprašanj o oviranju in motenju shodov opozicije in njenih ljudi, ne odgovarja v skupščini. V tem

oziru so izjavili Trifkovič, da se mora ta praksa opustiti in da mora storiti vse, da ministri odgovorijo. Ako to ne bo imelo vpliva, bodo šli pred javnost in obtožili vlado. Poleg tega so odločno zahtevali pojasnila o tem, zakaj so se snoči na tak način odložile skupščinske seje. Trifkovič je nato odgovoril, da radi tega, ker ni bilo nič gotovega, kar bi se predložilo narodni skupščini. Opozicija teh argumentov ne more sprejeti, ker se ve, da je odlaganje skupščinskih sej čisto političnega značaja v zvezi s prekernim položajem vlade. Voditelji opozicije bodo o vseh vprašanjih razpravljali na jutrišnji seji. Izdali bodo tudi poseben komunique o svojih pogledih na položaj. Posebno bodo zahtevali, da se skupščina čimprej sestane, ker je pri sedanjih katastrofah nujno potrebno, da skupščina ljudstvu svojo podporo.

Pašić proti Uzunoviću.

Belgrad, 1. jul. (Izv.) »Novosti« kritizirajo za več mestih odlaganje skupščinskih sej. Kako drugi listi ugotavljajo, da je to odlaganje v zvezi z naporom Pašića in Stjepana Radića, da bi ponovno prišla na vlado. Obenem pišejo o stanju v radikalnem klubu in pravijo: »Danes je na vladi triumvirat: Ninčić, Srskić in Mksimović. Načelnik vlade Uzunović in Srskić delata na to, da bi oslabil Pašićovo skupino in da bi njegove eksponente potisnili v ozalje. V odkrito borbo s Pašićem pa ne stopajo. Zato je do včerajšnjega odlaganja sej narodne skupščine prišlo radi tega, ker vlada čuti svoj nesiguren položaj, v katerega jo je spravi napad Pašićeve skupine. Vlada dobro čuti, da bi mogli Pašićevci v radikalnem klubu prizadejati vladi velike nepravilnosti, s tem,

da bi izkoristili prepričanje Radićevcev radi netunskih konvencij, dokler je bil na vladi. Da bi se temu izognila, je vlada snoči odložila seje, čeprav bi morala skupščina delati. Verjetno je, da se bodo skupščinske seje odložile do 1. septembra ali še delj, dokler se ne bi ustvaril jaseen položaj v radikalnem klubu. Šele potem bi se skupščina zopet sestala. Radićevci se v tem oziru obnašajo popolnoma pasivno, kar napravi vtis, kot da bi želeli vladi napraviti nepravilnosti. Pašićevci gotovo delajo na to, da bi mogli doseči nekatere osebne spremembe v vladi. Posebno bi radi dosegli spremembo načelnika vlade. Po njihovem naj bi bil predsednik vlade Marko Trifković, o katerem so prepričani, da je mnogo bližje Pašiću.

Pašićevo stanje.

Belgrad, 1. jul. (Izv.) O Pašićevi bolezni kroji najrazličnejše vesti. Iz poročil tujih agencij je znano, da se je Pašićevo stanje poslabšalo. Pašićevci pristajajo na te vesti demantirajo. O tej stvari piše »Narodni glas« sledeče: Pašićeva okolica polaga največjo važnost na to, da bi se v javnosti, posebno med poslanci utrdilo prepričanje, da je Pašićevo zdravje tako, da ne more biti boljše. Z ozirom na položaj je to njihovo mišljenje o Pašićevem zdravju popolnoma razumljivo. Čim se je pojavila vest, da se je Pašićevo zdravje poslabšalo, pihajajo od vseh strani demantiji in celo Pašićeve slike prinašajo. Postranski pomena je, ali ina Pašić normalno temperaturo ali ne, ali nekaj več nad normalo. Za Pašića je glav-

no, da je star. Njegove moči ne zadostujejo več, da bi se pečal z državno politiko, za katero je treba nekaj več od normalne temperature. Nerazumljivo je samo, zakaj se sedaj javlja vladno predsedništvo v bulletini o Pašićevem zdravju. Tudi drugi listi poročajo o Pašićevi bolezni. Ugotavljajo nesoglasja med vestmi in dvom, da bi moglo biti Pašićevo zdravje tako, da bi mogel prevzeti katerokoli funkcijo v vodstvu državnih poslov.

Belgrad, 1. jul. (Izv.) Današnje »Novosti« poročajo, da se je zvedelo iz zanesljivega vira, da se je Pašićeva bolezen poslabšala kljub vsem demantijem, ki jih dajejo ljudje iz njegove okolice.

Iz finančnega odbora.

Visoke zahteve vojnega ministra za častništvo. — Poslamec Pušenjak za civilno uradništvo. — Poslane Škulj za olajšanje predpisov o popisu komore.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Na seji finančnega odbora so najprej razpravljali o plačilu selilnih polpornih in drugih stroškov za častnike in druge vojaške uslužbence in doklade na čin za letalce in mornarice. Vse te doklade se znatno zvišajo. Poslanec Pušenjak je ugotovil, da se je pred par dnevi razpravljalo o dokladah civilnemu uradništvu in da so se pod naslovom varčevanja doklade znatno znižali. Nekaterim kategorijam, kakor uradnikom in uslužbencem kmetijskih šol in drugih gospodarskih ustanov in edine rudarske šole v Celju so se ukinile dosedanje doklade. Ugotavlja, da vlada ne smatra za potrebno določiti doklade za uradništvo finančne stroke, ki se največ trudi, dočim sedaj ministrstvo določa visoke doklade in dneve

nice za častnike. Uradništvo ima še vedno na potovanju 65 Din dnevnic. Po novem zakonu bodo dobivali podporačniki 100 Din, višji častniki 120, 150, 170, 200, 250 Din. Mesečne doklade znašajo 600 do 2500 Din. Isto dobijo komandanti polkov in nebroj drugih višjih častnikov. Vsi častniki kraljeve garde dobijo 500 Din mesečne doklade. Draginja, ki jo navaja fin. minister, občutijo vsi uradniki, katerim bi v prvi vrsti bilo potrebno povišati dnevnice za potne in selitvene stroške, ker so njihove plače znatno manjše, kakor plače častnikov. Kakor običajno, vojni minister ni označil finančnega efekta, niti ni povedal, ali bodo v proračunu odobreni krediti za dostavilo. Naša zahteva je, da se vsem uradnikom primerno draginji zvišajo dnevnice in selitveni stroški in dajo posebne doklade vsem tistim, kateri so jih dosedaj uživali ter uradništvu finančne stroke. Za predlog ne moremo glasovati, ker se obenem ne povečajo selitveni stroški in dnevnice civilnim uradnikom. Fin. minister je obljubil,

da bo v kratkem predložil uredbo o povišanju selivnih stroškov in dnevnic civilnih uradnikov. Nato je govoril poslanec Škulj. Zahteval je, da vojaške oblasti olajšajo že itak težka bremena, ki jih nosi ljudstvo z ozirom na vojaško upravo. Zahteva, da se popis komore vrši po večjih občinah, kakor prejšnja leta, ne pa kakor se vrši letošnji popis, ki zahteva, da mora kmet v času največjega poljskega dela cele ure v težkih razmerah daleč na popis komore. Vojni minister je pristal na izvajanja poslanca Škulja in obljubil, da bo zadevo proučil. Nadalje je Škulj zahteval, da se slovenski častniki premestijo iz Makedonije. Mnogi že štiri leta prosijo za kak drug kraj, pa vse zaman, čeprav se v enem letu izvrši po stotine premestitev. Od Radićevcev se ni javil nihče k besedi. Vse je bilo nespremenjeno sprejeto s 26 proti 2 glasovoma. Za predloženo visoko zvišanje častniških dokladov so glasovali poslanci vseh strank: Radićevci, radikali in samostojni demokrati. Proti sta glasovala poslanca Jugosl. kluba. Nato se je razpravljalo o kreditih za pristanišča na Jadranu. Ti krediti so bili sprejeti.

Posl. Škulj za prigoriške pogorelice.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Pred prehodom na dnevni red je na seji finančnega odbora poslanec Škulj ostro protestiral proti postopanju, da se predlog, katerega je narodna skupščina sprejela kot nujnega za pomoč pogorel-

cem v Prigorici, še vedno ni obravnaval v finančnem odboru, ki naj bi določil višino podpore. Akt leži na mizi ministra Maksimovića, ki klub ponovnim urgencam nima časa za podpis. Ministrovo potovanje v času nujne sile je vzbudilo splošno nevoljo finančnega odbora. Predsednik finančnega odbora bo nastopil za takojšnje rešitev akta.

Seja odbora za preiskavo korupcije.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Anketni odbor o korupciji je imel danes sejo. V začetku je vladna večina sprožila vprašanje o načinu dela v odboru, dasiravno se je ponovno sklenilo, da se bo o vsem razpravljalo v plenumu odbora. Ponovno se je predlagalo, da se anketni odbor razdeli v odseke in da se določijo referenti. Opozicija je nastopila proti tej neumestni nakani, ker se s tem izgubi pregled. Posamezni člani si ne bi mogli ustvariti sodbe na podlagi neposrednega dela in raziskovanja. Od Jugoslovanskega kluba se je udeležil debate poslanec Hodžar. Ostalo je pri prvotnem sklepu glede načina dela, da se o vsem razpravlja v plenumu odbora. Sklenilo se je, da se vrše seje vsak delavnik dopoldne. Popoldnevi so na razpolago za študije aktov. Danes se je nadaljevalo čitanje spisov pogodb z adomovsko tovarno, odpoved pogodb in razna tozadevna poročila. Jutri se bodo prečitali spisi glede končne likvidacije za omenjeno tovarno.

Poplave.

Osijek, 1. julija (Izv.) Včeraj popoldne je Drava poplavlila sesalko vodovoda, tako da je Osijek ostal brez vode. Voda je poplavlila veliko solarno in so morali celo noč odvažati sol, da se ne pokvari. Ob 10 zvečer je Drava preplavila nasip pri Podravlju in na nekaterih drugih krajih. Ponekod sega voda že do streh. Otrke in starce so prepeljali s pomočjo vojaštva na varna mesta. Voda je dosegla že 471 cm nad normalo. Pri Dragi je poplavljen 6 tisoč juter zemlje. Grozne poplave so tudi v Baranji. Ministrstvo je nakazalo za enkrat 100.000 Din kot prvo pomoč. Na pomoč je poslano ljudstvo tudi vojaštvo in kaznjenci.

Mostar, 1. julija (Izv.) Takih poplav kot so nastale vsled deževja zadnje dni na Mostarskem Blatu ne pomnijo že več desetletij. Vsa setev je pod vodo in uničenih je nad 1000 vagonov sena, ki ga vsako leto nakose na tem ozemlju. Na Popovem polju voda še narašča in je težko misliti, da bi vsa ta voda otekla v enem mesecu. Dela se že več let na tem, da bi se zgradili primerni kanali, ki bi vodo o pravega časa odvažali v morje. Vse dosedanje naprave so se pokazale kot popolnoma nezadostne, ker e voda tekom 24 ur poplavlja vse polje.

Zagreb, 1. julija (Izv.) V okolici Valpova je priredila HPS tri velike sestanke, na katerih je govoril odvetnik dr. Tiringer iz Osijeka.

Niš, 1. julija. Radi velikih poplav in radi narastle Nišave se nabaja celo mesto Niš pod vodo. Istotako Piro, Palanka in druge okoliške naselbine. Škoda je neprecenljiva. Promet je popolnoma ukinjen.

Belgrad, 1. julija. Po poslednjih poročilih generalnega ravnateljstva za vode je začela Donava v zgornjem teku padati. Na našem ozemlju pa voda še vedno raste. Pri Mohaču Donava pada. Pri Bezdanu počasi narašča,

kar kaže na tendenco padanja. Ako ne bo deževalo, bo mogla voda odteči z našega ozemlja čez kakih 10 dni. Drava še vedno narašča. Najbolj narašča pri Mariboru in Zaklju, kar pomeni, da bo Drava v spodnjem teku še naraščala. Vendar pa od Drave ne preti nobena nevarnost, ker je večidel dobro regulirana, razen pri Osjeku, kjer se bo v najkrajšem času razlila. Sava povsod upada. Naraščajo pa Savini pritoki. Za Drino je pričakovati, da bo še narasla. Pri Belgradu je Sava narasla za 5 m nad normalo in se je razlila na vse strani. Tisa ne narašča. Zelo je narasla Kulpa, nekaj manj Vrbas. V Srbiji sta najbolj narasli Nišava in Morava. V Južni Srbiji je posebno narasel Vardar, ki je poplavljal celo vardarsko dolino in napravil strahovito škodo.

Leon, 1. jul. (Izv.) Vsled poplav je v Mehiki 6000 družin brez strehe in brez hrane. Katastrofa je zahtevala že 250 smrtnih žrtev.

Komaj se položaj nekoliko poboljša, že uničijo vse nade novi nalivi. V juniju je deževalo in lilo neprestano. Dnevno so se trgali oblaki, voda je podirala jezove in bregove, uničevala setev, ogrožala ljudi in živino. V ponedeljek je zopet nastopilo skrajno slabo vreme, padla je temperatura in z njo je prišlo novo deževje.

Budimpešta, 1. jul. (Izv.) Dva dni že po vsej Ogrski silno dežuje. Že od 8. junija skoro ni dneva, ki ne bi bil deževen. To vreme silno ovira delo na polju in povzroča že znatne škode. Izgledi za žetev so se zelo poslabšali.

Wittenberg, 1. 7. (Izv.) Voda je vdrla v mesto Dannenberg. Na mnogih mestih ob srednji Labi so vse obrežne ceste pod vodo.

Brno, 1. 7. (Izv.) Zadnje poplave so na Moravskem povzročile ogromno škodo za približno 100 milijonov Kč. Samo travnikov je voda uničila 45.000 hektarjev.

Zopet potres.

Padang, 1. 7. (Izv.) Včeraj ob 3 zjutraj je nastal nov močan potresni sunek. Prebivalstvo beži v največji paniki iz mesta. O polnoči se je dvignil v Soloku nad vulkanom Padang nov ognjeni stebel. V Fort van der Capellen se je porušila ječa in več kaznjencev je na mestu ubilo. Telefonske in brzojavne proge so skoraj vse raztrgane.

Atene, 1. 7. (Izv.) Zadnji potres v soboto je povzročil silne in deloma nepopravljive škode v muzeju v Candii. Mnogo starinskih dragocenosti, zlasti soh je popolnoma razbitih.

Padang, 1. 7. (Izv.) Guverner je obiskal vse kraje, ki jih je poškodoval potres. V svojem poročilu pravi, da je težko tudi samo približno oceniti število mrtvecev. V Padang-Pandjangu je bil ravno tržni dan, ko je nastala katastrofa. Samo tu je najmanj 20 Ki-

tajcev in 50 domačinov umrlo pod podrtinami. Porušile so se vse zidane in kamenite hiše. V Saloku je 13 oseb mrtvih.

San Francisco, 1. 7. (Izv.) Predvčeršnjim je bil potres v Santa Monica, Los Angeles in Santa Barbara. Potres je vrigel cestno železnico iz tira.

V nedeljo 4. julija bo v Trebnjem celodnevna prireditev II. dolenjski orlovski tabor novomeške ekspoziture O. P. in proslava 15 letnice trebanjskega Orla.

Mi in Italija.

Naša slovenska javnost sledi s čudnimi in zelo mešanimi čustvi sprejetju nettunskih konvencij v našem parlamentu. Zagotavlja se ji od različnih strani, zlasti od vladne strani same, da je pravilno tako kot je, in že je prišlo na tapet celo vprašanje o trozvezi, v kateri naj bi bila poleg naše države še Italija. Prepričani smo iz dna srca in vsi racionalni argumenti govorijo proti takemu nesmiselnemu in posebno za slovenski narod usodnemu početju in barantanju.

Vedno znova je treba pibiti in si biti na jasnem, da med našo državo in Italijo ne more biti pravih prijateljskih stikov. Kar jih je, so le najpotrebnejše zveze praktične, predvsem gospodarskega značaja. A tudi o teh praktičnih, gospodarskih zvezah in odnosih ne smemo iti preko določene meje, ki je ne smemo prekoračiti, ne da bi izgubili sebe in bistven del svojega narodnega telesa izdali, ter ga prepustili nasilni roki italijanskega imperializma.

Nočemo dolžiti italijanske zunanje politike; že dana fakta, obstoječe prebivalške in gospodarske razmere silijo Italijo v zunanje-politično ekspanzivnost. In kdo naj bi bil tu bolj prizadet kot mi Jugoslovani, italijanski neposredni sosedje, naša država, ki nudi toliko možnosti in gospodarskih prilik, ki se jih Italija mora okleniti, če hoče dobiti prostora za svoje nadštevilo prebivalstvo?

Po statistikah o razvoju prebivalstva v povojnih letih izkazuje Italija v zadnjih letih precejšnji prirastek, ki znaša skoroda 2 milijona. Pametna zdravstvena politika je tudi umrljivost zmanjšala, tako, da izkazuje v rasnohigijskem in evgeničnem pogledu Italija lepe uspehe. A kam naj gredo vsi ti nadštevili prebivalci? V Ameriko ne, v Tripolitanijo in druge kolonije ne; zakaj bi ne razširili svojega ozemlja in odložili del svojega plemena na vzhod?

Na naše slovensko Primorje je treba gledati tudi s tega vidika, z vidika nacionalnega razširjenja in preseljevanja. Italijansko ozemlje je postalo premajhno za italijanski narod; zato si je priključil kos zemlje na vzhodu, ki jo bo prepolnil s svojim življem. Ne bo samo poitalijančil naših bratov, ne, svoje ljudi je spravil na primorsko zemljo, naše ljudi izpodriva; in ali ne utirajo laški ekspanzivnosti pot vsi oni Primorci, ki so prostovoljno ali tudi prisiljeno zapustili primorsko zemljo in se naselili v naši državi. Res, to je slika o dejanskem stanju: naša nacionalna meja se premika od zahoda proti vzhodu, in ne premika se naravnim putem, premika se političnim putem. Zunanja politična meja med našo državo in Italijo more nacionalno mejo le poslabšati.

Toliko o stališču napram Italiji v splošnem. Kaj pa naj pomenijo sedanje prijateljske zveze z Italijo drugega kot prostovoljno ali izsiljeno pospeševanje in nadaljevanje italijanske ekspanzivnosti. Odlični nemški vseučiliški profesor, strokovnjak v socialnopolitičnih in vnanjopolitičnih vprašanjih, ki je nedavno sam bil v naši državi, se je čudil, kako morejo naši stiki z Italijo iti preko določene meje potrebnih trgovinskih konvencij. Italija ima po njegovem prepričanju ogromne interese na naši državi. Občeznato je, kako se Italijani naseljujejo po Grškem in ob Egejskem morju; neprešteveni trgovci so se naselili po vseh južnovzhodnih evropskih lukah. V naši državi, zlasti v Bosni, imajo Italijani dobri del lesne trgovine in izvoza sliv. Vsaka, kakoli konvencija, ki dopušča priseljevanje v našo zemljo, mora biti usodna za nas. Dotični vseučiliški profesor je konstatal, da spada naša država med redke države povojne Evrope, ki ima ogromne, še neizrabljene gospodarske možnosti in prilike za kulturni in civilizacijski napredek. Zlasti za našo industrijo velja to. Če gospodarski praktični razlogi torej govorijo proti vsakemu pretiranemu zblizevanju z Italijo. Poleg vsega tega pa morajo govoriti proti še nacionalni oziroma naši nacionalni zavesti in potrebi po čim največji neodvisnosti naše države.

Vsaako, ki je zasledoval povojni zunanje-politični razvoj Evrope, mora izpredvideti, da je obstoj naše države v velikem obsegu odvisen od tega, kako se bo posrečilo naši državi, ki je najmočnejša na jugozapadu Evrope, stvoriti balkansko konfederacijo kot močan protitež proti Italiji. Združiti se imamo vsi, naša kraljevina, Romunija, Grška, Bolgarija, da, morda celo Madžarska. Združiti se imamo ne toliko iz sovražnih intencij proti Italiji, pač pa zato, da bomo že gospodarsko in diplomatsko dovolj močni, da varujemo svoje interese predvsem pred pretiranimi in nasilnimi zahtevami Italije. Od take zveze bi imeli tudi in predvsem pričakovati, da bi glede reškega in primorskega vprašanja dosegla kako izpremembo in izboljšanje. Očitno pa je, da si naša dosedanja zunanja politika, kolikor sanja o trozvezi Romunije, naše države in Italije, še zdaleko ni na jasnem kaj hoče. Zveza balkanskih držav z Italijo to je za sedanje razmere političnih absurd. Pač pa ni absurd zveza balkanskih držav v protiteži Italiji. Nič se torej nam ni treba čuditi, če naši najodličnejši poznavalci zunanje političnega položaja govorijo in argumentirajo proti nettunskim konvencijam. Kajti v svesti so si, da vsak še tako majhen korak popuščanja ruši na bistvu našega nacionalnega obstoja!

Dr. —b—

Za ozdravljenje.

Vidovdanski dogodki v Ljubljani stavijo našo politično javnost zopet pred principiella vprašanja tako glede zunanje kakor glede notranje politike. Dogodek sam tako v Prešernovi ulici kakor svojčas v Trbovljah razjasnjuje z bengalično lučjo, da je gibanje takozvanih državotvorcev, ki se bojujejo z namisljenimi protidržavnimi elementi, bolno, državni skupnosti kvarno, principu demokracije skrajno sovražno, od ljudstva, ki nosi vso težo bremen v miru in glavne žrtve v vojnem času, daleč oddaljeno, kastovsko in radi tega konsolidaciji države, sporazumu med jugoslovanskimi narodi glavna zapreka, našemu društvenemu življenju pa absolutno nepotrebno. Mi smo že ob priliki trboveljskih dogodkov 1. junija 1924 to gibanje razjasnili v pravi luči in smo že tedaj stavili alternativo: ali enakopravnost, demokracija, ljudska — organizirana država, ali pa zatiranje, absolutizem, kasarniško življenje v senci bajonetov in revolverjskih krogelj! Ali pravna država, kjer so medsebojni odnosi državljani v svrhu mirnega pravičnega sožitja, napredka in lastne iniciativnosti urejeni z ustavo in zakoni, opremljeni z moralčno in zakonito odgovornostjo državnih organov, ali pa sila, ki naj dikтира, razred privilegirancev, ki sme kot organizacija v doseg svojih ciljev nositi orožje, razburjati mirne državljane in izvrševati justifikacije; mečkati delavcem prste in vršiti strelne vaje — vse po vzoru enega v Evropi in po vsem svetu najbolj osvobozanih režimov — italijanskega fašizma, ki je bil v vseh kulturnih državah takoj ob pojavu v kali zatrt. Kar smo poudarili tedaj, velja še dandanes s to razliko, da je to gibanje med ljudstvom danes bolj poznano kot tedaj in radi svoje protiljudske, po nekaterih elementih skrajno odbijajoče strani, v ljudskih dušah do dna osvojevano. V slovenskih sreih bo živel od rodu do rodu bestialen, do danes še nekaznovan umor delavskega trpina Fakina, bo živel spomin na pogreb, preprost na zunaj, a tem veličastnejši v sreih, onih žrtvih, ki so odklanjale, da bi jim kdo v borbi v podzemeljskih rovih za borni kruh dajal v uniformi naučene nauke, bo živel spomin na dni, ko je ljudstvo v političnih kaosih znalo zavzeti plemenito stališče borbe za dostojanstvo in soddločevanje svobodnega človeka.

Mi to gibanje odklanjamo v interesu zdravega evoliucijskega notranje-političnega razvoja. Klje po zdravi, ljudskim težnjam odgovarjajoči ureditvi države je danes na končnem pohodu do končne zmagre preko vseh čelad in obojeh strani organizacija. To je bil naš priključ od začetka in naš cilj za vedno. Zato nas veseli, da obsojajo postopanje ob aretacijah in preiskavah tisti, ki so z enakimi metodami hoteli udušiti pravo ljudsko življenje in si pišejo lastno obsodbo. Ali kljub temu bo med nami z zaničevanjem spremljan spomin na dni, ko so privatniki demolirali zasebno stanovanje, ko so privatniki izvrševali na lastno pest aretacije in preiskave, ko količjak eksponirani voditelj delovnega ljudstva ni bil varen življenja, ko so se v revolverjem v roki izobešale zastave! Mi smo in ostanemo zvesti svojim načelom: Organizirana ljudska država, okrepitev in razvoj prirodnega prava posameznikov in narodov in splošni človeški napredek! Zato bomo slej ko prej vodili neizprosno borbo proti vsem izrodkom javnega življenja, pa naj se skrivajo pod privatno ali državno uniformo, pod tem ali onim zloglasnim imenom!

Vidovdanski dogodki v Ljubljani pa so na drugi strani bili nov izliv ogorčenja napram naši zunanji politiki, predvsem napram Italiji. S tem seveda ni rečeno, da je bilo treba Orjuna, da to ogorčenje vzdrži. Odkar je naš slovenski del na Primorskem pod laškim pritiskom, so neodrešeni bratje zapisani v sreju poslednjega Slovenca v državi, v sreih vseh plemenitih državljanih, v programu vseh naših društev. In ni morda vprašanja, v katerem bi si bili narodi naše države tako edini kot je vprašanje naših bratov, vprašanje pa tudi naše zunanje politike. A zlo rodi zlo in kakor je vlada trmoglava, da ne posluša ljudskih zahtev glede naše notranje politike, je gluha in slepa, ko kličejo narodi priči o italijanskem prijateljstvu: timeo Danaos!... Klici so utemeljeni. Laški tisk se nam pa ironično posmehuje in to po pravici.

Vir obojnemu zlu je eden in isti. Narodi se hočejo sami vladati, absolutizem na znotraj pa vodi do absolutizma na zunaj. Brez vprašanja in odgovornosti padajo odločitve o življenju narodov. Jamstvo za mogočno bodočnost države pa je notranje zadovoljstvo, ki je vir napredka, odločnosti in faktor, ki urejuje tehnično upoštevanje na mednarodnem polju. Zato je naš program borba proti absolutizmu na zunaj in na znotraj, izvedba načela sameodločevanja ljudstva — program zadovoljstva naroda in moči države. Vidovdanski dogodki v Ljubljani so nam pokazali, da je v naši državi še mnogo ovir do njene končne zdrave ureditve, zdrave zunanje in notranje politike. A ovire padajo, narodi vstajajo in njihova zdrava miselnost v pogledih javnega in privatnega življenja nam je porok močnejše in svetlejšje bodočnosti.

London, 1. jul. (Izv.) Spodnja zbornica je z 278 glasovi proti 119 odobrila, da se izjemni zakoni, ki so v veljavi od začetka splošne stavke, podaljšajo še za en mesec.

XXVIII. mednarodni evharistični kongres.

Chicaški mednarodni evharistični kongres je bil 28. v vrsti teh prireditvev, a najbrže najpomembnejši. Vršil se je na klasičnih modernih in demokratskih tleh Severne Amerike, bil prost vsega tradicionalnega, čemur bi se opravičeno ali neopravičeno dalo očitati reakcionarnost, pri tem pa je bil po svojem obsegu, po svojem sijaju in zlasti po globokem sodoživljanju malone celokupnega prebivalstva Združenih držav, od najvišjih vladnih krogov do najskromnejšega delavca, največja, najlepša, najuspešnejša izmed vseh dosedanjih. Tu je doživel katolicizem svojo zmago nad novo dobo in dokazal, da je večno mlad in neumljiv, da je vsaki dobi, vsem znanjem razmeram nadrejen, da so njegovi cilji danes kakor včeraj večni in zato vselej enako aktualni, enako lepi, odrešilni. Katoliška cerkev je na tem kongresu pokazala, da za izvrševanje svojega velikega poslanstva ne potrebuje nikake zaščite, nikakih privilegijev po milosti zemeljskih oblastnikov, marveč samo eno: svobodo! Vsekakor pravo, resnično, veliko svobodo v Kristusovem duhu.

Veličasten zaključek kongresa.

Krona chicaške evharistične proslave je bil zaključek na ogromnem stadionu v Mundeleinu. O tem poroča »Osservatore Romano« z dne 27. junija:

»Na stadionu se je zbralo nad dvestotisoč ljudi. Prostor so razsvetljevali ogromni reflektorji, ki so bili postavljeni po vseh vzvišenih točkah Chicage in okolice. Ko je dospelo 12 kardinalov s papeževim legatom na čelu, je iz dvestotisoč grl zadonela proti nebu ameriška državna himna, proseč blagoslova Božjega. Potem je sledila posvetilna molitev, ki so jo amplifikatorji istočasno raznašali širom prostrane Amerike, tako da je bila tisti trenotek združena v ponižni molitvi celokupna Amerika. Ko je končala molitev, so reflektorji ugasnili in luna je občila s svojo blede svetlobo množice in oltar. Tedaj je zamigljalo na Stadionu na stotisoče drobnih lučk: Vsak izmed navzočih je imel v rokah prižgano svečico, ki jo je dvigal ob blagoslovu z Najsvetejšim v znamenje posvetitve celokupne Amerike vsemogočnemu Bogu.

Milijon romarjev.

Množica, ki se je vdeležila sklepne procesije, je gotovo presežala milijon. Po novih, za to priliko zgrajenih in za vsak drug promet zaprtih cestah, so neprestano vihrali avtomobili. Povprečno je znašal promet po tisoč avtomobilov na uro. V Mundeleinu so bile urejene garaže, v katerih je moglo stati 80 tisoč avtomobilov. Železniško osebje je bilo nadčloveško zaposleno; vlaki so odhajali vsaki dve minuti. Velike množice so peš prero-male 40 km dolgo pot in dospele v Mundelein ob zori. Okolica Mundeleina je bila podobna ogromnemu taboru. Za red sta skrbela dva polka Narodne straže.

Mundelein.

Kjer se danes dviga Mundelein, so se še pred desetimi leti razprostirali pašniki in gozdovi. Tedaj je to ozemlje odbral za uredni-

čenje svojih velikih načrtov chicaški nadškof Mundelein. Zgradil je tu centralno semenišče (Sv. Marija na jezeru), katoliško univerzo in mnoge druge šole; poleg tega so tu velika gospodarska in upravna poslopja, stanovanjske hiše itd., tako da je Mundelein — tako se imenuje po svojem ustanovitelju — danes celo mesto. Na samem stadionu je prostora za 200.000 oseb. Cerkev v Mundeleinu more sprejeti 10.000 oseb, tako da je dobila v njej mesta ob sklepu kongresa vsa duhovščina in razen tega 400 zastopnikov tiska. Ob zidu, ki obdaja obežno planoto, stoje postaje križevega pota; figure so vlitve iz bronu; v enem izmed voglov je dovršen posnetek Lurške jame. Vse je novo, vse ogromno, ameriško obežno. Ustanova je stala deset milijonov dolarjev, ki jih je neutrudljivi nadškof zbral med svojimi verniki. Tu hoče kardinal Mundelein ostati tudi po smrti ter si je pod oltarjem v kapeli pripravil grob.

Procesija.

Ob 10. uri dopoldne je papežev legat kardinal Bonzano v mundeleinski cerkvi daroval zadnjo slavnostno sv. mašo, nakar se je začela procesija. Otvorili so jo vseučilišniki in Kolumbovi vitezi v polni opremi. Sledila je školska deca chicaške škofije, potem ameriški romarji in končno druge narodnosti s svojimi škofi in duhovniki na čelu. V sprevedu so bili porazmešeni med posameznimi skupinami sijajno okrašeni vozovi, iz katerih so nastopali trojili cvetje. Pred semeniško cerkvijo se je procesija razcepila tako, da je korakala ob obeh straneh jezera in se na drugem koncu jezera zopet strnila. Po jezeru so spremljali procesijo bogato okrašeni čolni in ladje, v zraku so krožila letala in trosila cvetje, ob poti so bila okrašena drevesa in celo stori. Častno stražo so opravljali Kolumbovi in papeževi vitezi.

Najsvetejšo je nosil kardinal Bonzano; masivna srebrna monštranca je bila pol metra visoka. Svetili so z bakljami, iz številnih kadičnic so se dvigali oblaki kadila. Tla so bila gosto posuta s cvetjem. Na milijone in milijone cvetlic je bilo ta dan žrtvovanih v čast evharističnemu Bogu.

V procesiji si videl vse mogoče narodne noše: od najprimitivnejših ljudstev do Kitajcev in Evropejcev. V vseh mogočih jezikih so se pele hvalnice Kristusu Kralju.

Bili so to za vsakega nepopisni in nepozabljivi vtisi. Oči so imele najubunejšo pašo, a obenem je ganotje stiskalo grla, srca so se topila v pobožnosti, tiho ihtenje je sresalo tisoče.

Ko je procesija prehodila že tri četrtine poti, je zabesnela silna nevihta. S pomočjo amplifikatorjev so intonirali evharistično himno in procesija je nadaljevala svojo pot. Prihod do cilja, se je zbrala duhovščina v cerkvi kardinali pa so obstopili oltar pred cerkvijo in papežev legat Bonzano je ob splošnem hlenju podelil množicam z Najsvetejšim zadnji blagoslov.

Tako se je zaključil ta največji evharistični kongres, ki ga je svet kdaj videl.

Beleške

△ Storijski pismih, faksimilnih in falzifikatih. V sredo je »Jutro« trdilo, da je v originalnem Žerjavovem pismu stalo: »kjoji porred srbohrvatskog obvladuje i naš slovenski pismeni dialekt.« Včerašnje »Jutro« pa to popravlja, češ da je tiskarski škrat prenaradil besedo »jezik« v »dialekt« in pravi k temu: »Tudi tiskarski škrat je zašel med falzifikatorje. Naš tiskarski škrat seveda ni zavestno falzificiral in mu pogreško, storjeno v naglici, oprostamo...« — Tudi mi smo prepričani, da »Jutrov« tiskarski škrat seveda ni falzificiral zavestno, ampak samo tako iz navade in v naglici... In nas veseli, da je »Jutro« svojemu tiskarskemu škrtu pogreško oprostilo. Kajti zamislite si samo to fatalno situacijo, ako bi »Jutro« svojega lastnega tiskarskega škrtata tožilo radi falzifikacije! In bi se pred sodnijo dognalo, da je bil v to angažiran od klerikalcev! Kakšne nedogledne posledice za Žerjavovo afero! »Jutrov« tiskarski škrat si res lahko častita, da je v službi tako gentlemankega podjetja.

△ Kaj je vse »Jutru« perfidno? Interpelacija jugoslovanskega kluba na notranjega ministra radi orjunaških spopadov v Ljubljani je dala »Jutru« povod, da je napisalo, da so pondeljkov žalostni slučaj »klerikalci« perfidno izkoristili v politično-taktične svrhe. Ker res ne vemo, v čem tiči perfidnost in ker človek ni siguran, da naslednje »Jutro« napr-tuje grehe prejšnje izdaje drugim, ni izključeno, da bomo v nekaj dneh brali v istem »Jutru«: Klerikalna perfidnost razkrinkana. Z faksimili je dokazano, da so vidovdanske dogodke v Ljubljani, zakrivil protinarodni, protidržavni, revolucijonarni in anarhistični klerikalci...«

△ Vidovdanski odmevi. Povodom orjunaških napadov na hrvatske Sokole v Šibeniku, kjer so orjunaši napadli dva vlaka, a v Zagreb telefonirali, naj se izvrši preiskava pri Sokolih na kolodvoru, pišejo hrvaški listi: Ta divjaški čin Orjuna je izval razumljivo ogorčenje v Dalmaciji, ki z vso odločnostjo ta barbarizem zavrača. Glede ljubljanskih dogod-

kov, »ki so se izvršili ob dvoletnici pokolja nad trboveljskimi delavci«, ugotavlja listi, da je nad temi napadi ogorčena vsa Slovenija in da so zlasti razburjeni trgovski in pridobitni krogi, ker se je krvoprelitje izvršilo ravno za časa velesejma. Taktika orjunašev in »Jutra« se docela vjema: V Ljubljani je padel prvi strel iz vrst Orjuna, a pisati je bilo treba, da je prva streljala policija. V Šibeniku so hrvaške Sokole napadli Orjunaši, a demokratski telefon je zapel, da so bili Sokoli napadali. Prav tako kot tiste dni, ko se je pisalo, da so Fakina v Trbovljah justificirali delavci-tovariši!

△ Kako treba demonstrirati, da je ustrezno i Rimu i Belgradu, o tem bereno v sarajevski »Večernji Pošti«: »Demonstracije proti konvencijam so se vršile tudi v Sarajevu. Skupina omladincev je demonstrirala po ulicah kličoč: »Živio Mussolini! Dole Ninčić!« Policija ni imela vzroka, da posreduje, pa jo je zato veliki župan tudi odstranil. — Ali ni to ljubka idila?

Zarota proti španskemu kralju.

Pariz, 1. jul. (Izv.) Španska kraljeva dvojica je na obisku v Parizu in Londonu. Včeraj sta se kralj in kraljica poslovila iz Pariza in odpotovala v London.

Pariz, 1. julija. (Izv.) Pariška policija je pred prihodom španskega kralja v Pariz odkrila zaroto. Zarotniki so hoteli kraja tekoma njegovega bivanja v Parizu umoriti. Aretirali so Francesco Ascaso, ki je že umoril škofa iz Saragosse in Bonaventuro Curetti. Oba sta priznala, da sta s tremi drugimi španci prišla v Pariz, da napravita atentat na kralja. Na stanovanju so našli skrite tri karabne.

Enajst mrtvecev v rudnikih.

Santiago de Chile, 1. 7. (Izv.) V Calama je predvčeršnjem nastala grozna elsplozija v tamkajšnjem rudniku. Nesreča je zahtevala 11 smrtnih žrtvih. Veliko rudarjev je težko ranjenih.

Uradno poročilo o vidovdanskih dogodkih.

Policijsko ravnanje je izdalo sledeči komunikat o krvavih dogodkih, povzročenih na Vidov dan po Orjuni:

Dne 22. junija 1926 je prijavila mestna Orjuna St. Peter-Udmat, da namerava dne 28. junija 1926 na Stanko Vrazovega trgu pred bivšo šentpetersko vojašnico razviti svoj prapor, ter prirediti po razviti obhod po mestu po sledečih ulicah: Iz Stanko Vrazovega trga čez Šentpeterski most, po Poljanski cesti, Pred Škofijo, po Stritarjevi ulici, čez Franciški most na Marijin trg; od tod po Prešernovi ulici, Dunajski cesti, Tavčarjevi ulici, Komenskega ulici, Taboru, Bohoričevi ulici do remize cestne železnice in po Zaloški cesti na Vrazov trg.

Policijsko ravnanje je dne 23. junija 1926 dalo dovoljenje za naproseno prireditev brez omejitve. Ker pa se je pozneje ugotovilo, da bo tudi italijanski konzulat o priliki Vidovega dne razobesil italijansko državno zastavo, je policijsko ravnanje dne 27. junija 1926 ob 17. uri ustmeno in s pismenim odlokom priobčilo predsedniku mestne Orjune St. Peter-Vodmat, gosp. Edvardu Rošu, da se dovoljenje, izdano dne 23. junija 1926 glede sprejema v toliko spremeni, da se ne sme pomikati po Prešernovi ulici na Dunajsko cesto, ampak od Marijinega trga po Miklošičevi cesti na Komenskega ulico. Imenovani je vzel spremembo na znanje, obljubil, da se bo po tem ravnal in pri tem pripomnil, da se s tem popolnoma strinja, ker se izogne Orjuna na ta način morebitnim incidentom, ki bi jih lahko uprizorili neodgovorni elementi pred italijanskim konzulatom na rovaš Orjune.

Za kak drug obhod po mestu ni dospela na policijsko ravnanje nobena prijava, kot tudi ne prijava o kakšni defilaciji pred Narodnim domom.

Policijski komisar, ki je bil določen v službovanje pri razviti prapora in pri obhodu, je dobil izrecni nalog, da pred odhodom sprejema opozori vodilne funkcionarje Orjune, da se imajo strogo držati od policijskega ravnanja za sprejema odobrene poti, kar je službovalci komisar tudi izjavil. Nato so nekateri člani načelstva skušali doseči spremembo določene poti. Policijski komisar pa je v smislu dobijenih navodil vztrajal na svojem stališču, izjavljajoč, da absolutno ne more dovoliti nobene spremembe.

Sprejema, z godbo na čelu, se je v redu pomikal od Vrazovega trga po Poljanski cesti. Ko je došel do stolne cerkve, se je od strani Orjune spremenil razpored sprejema na ta način, da je stopila na čelo močna akcijska četa s čeladami. Na Marijinem trgu je sprejema na mesto po Miklošičevi cesti krenil v Wolfovo ulico in na Kongresni trg, kjer so korakale čete mimo restavracije »Zvezdica« do Šelenburgove ulice. Prešernova in Šelenburgova ulica sta bili zaprti s policijskim kordonom.

Policijski organi so imeli strog nalog, da ne smejo pod nobenim pogojem dopustiti vkorakanje v Prešernovo in Šelenburgovo ulico. Vodstvo Orjune je skušalo doseči vkorakanje v Šelenburgovo ulico. Na tem mestu je vodil službo policijski višji svetnik dr. Mlekuš, ki je imel stroga navodila, da ne pusti sprejema pod nobenim pogojem v Šelenburgovo ulico in je zato zahtevalo vodstva Orjune odklonil. Komendant na tem mestu postirane varnostne straže, višji nadzornik Slanovec, ki je bil podrejen pol. nadsvet. dr. Mlekušu, ni pristal na vkorakanje in tudi ni mogel na to pristati.

Sprejema se je nato vrnil po Kongresnem trgu, Gosposki ulici, Bregu, Sv. Jakoba trgu, Starem in Mestnem trgu, Marijinem trgu, Sv. Petra cesti nazaj na izhodišče pred šentpetersko vojašnico, kjer se je izvršil razhod.

Ker je bil s tem obhod izvršen, je vodstvo policijske službe opustilo kordone. Približno pol-druugo uro pozneje, to je ob pol 19 je prikorakala v Prešernovo ulico okrog 120 do 150 mož brečeta četa Orjunašev, večinoma Vojvodincev, od katerih so prve vrste bile pokrite s čeladami. Oddelek

varnostne straže, ki je bil koncentriran na dvorišču glavne pošte, ji je šel nasproti in jo ustavil v sredini ulice, da ji zabrani pohod mimo italijanskega konzulata. Straža je razvila kordon, nakar so se tudi Orjunaši na povelje svojega komandanta postavili v osmerostopne vrste. Komendant oddelka in nadzornik straže so pozivali opetovano Orjunaše, naj se mirno odstranijo in pokorijo oblastvenim odredbam, ali brezuspešno. Prve vrste, pokrite z železnimi čeladami, so skušale s sklonjenimi glavami, suvajoci stražo s čeladami, prodreti kordon, nakar je bila straža prisiljena rabiti gumijevke, da na ta način odbije napad. Medsebojno ruvanje in suvanje je trajalo kakih 10 minut. Nankrat je počil od strani Orjunašev prvi strel, in sicer iz zadnjih vrst. Drugi strel je padel iz sredine prvih vrst Orjunašev. — Takoj po drugem strelu je trobentača Orjuna dal signal za splošni napad, nakar ji šele en stražnik oddal strel v zrak, a Orjunaši so z vso silo vdrlj proti kordonu. Straža je napad vzdrlžala in odgovorila z gumijevkami in sabljami. Nato je sledil drugi signal trobentača za napad, pri katerem so Orjunaši streljali s samokresi in ranili enega nadzornika in dva višja stražnika, kar je dalo povod straži, da odgovori s strelnim orožjem. Sledil je nato umik Orjunašev, ki so še v begu streljali na zasledujočo stražo. Pribešid do Franciškega mostu, so nekateri Orjunaši pometali samokrese v Ljubljano.

Vzrok usodnega pogođa omenjene čete pojasnjuje izjave nekaterih tuuradno zaslišanih Orjunašev, ki so izpovedali, da je prišlo po prihodu sprejema na veselilni prostor pred šentpetersko vojašnico med Orjunaši do medsebojnega prerekanja in očitanja, ker se ni mogel nadaljevati sprejema po usmerjeni poti. To je vzmirjalo in razburjalo posebno vojvodinske in belgrajske člane ki so bili v akcijski četi, ker se jim je očitalo, da so se umaknili pred policijskim kordonom pred Šelenburgovo ulico. Glasom izjav zaslišanih Orjunašev samih so se na predlog glavarja Vojvodincev formirali v posebno četo z izrecno namero, da korakajo po prepovedani ulici mimo italijanskega konzulata. Tej četi je kazal pot Orjunaš domačin. Istotako sta pričala dva Orjunaša, da sta padla prva strela iz njihovih vrst, kar so ugotovili tudi tuuradni organi.

Okoli pol 20 je hotela skupina Orjunašev v Franciški ulici zopet siloma prodreti kordon straže, pri čemur je bil nekemu Orjunašu zaplenjen samokres.

Na podlagi vseh teh ponovnih napadov se je zabava v šentpeterski vojašnici oblastveno uknila, zaprli so s s kordoni, pojačeni z žandarmerijo, vsi dohodi k italijanskemu konzulatu, odredila se je telena preiskava pri Orjunaših na veselilnem prostoru in drugih javnih lokalih, ter izvršila aretacija vojvodinskih in belgrajskih Orjunašev, ki so uprizorili napad v Prešernovi ulici. Pri tem je bilo aretiranih 68 oseb, od teh je bilo 44 po zaslišanju izpuščenih in 6 je bilo policijsko kaznovanih; 18 pa je bilo pridržanih v zaporih. Zaplenilo se je pet revolverjev.

Ugotovilo se je, da so od izgreznikov iskali zdravniške pomoči v splošni bolnici in Leonišču vsega trije Orjunaši, ki so bili ranjeni od strelnega orožja.

Z ozirom na očitke, objavljene v časopisih o neopravičenosti rabi orožja od strani varnostnih organov, se ugotavlja, da policijsko ravnanje do sedaj ni prejelo nobene tozadevne konkretne ovadbe.

Policijski ravnatelj.

Podnirajte naše dilake.

Boj proti osemurnemu delavniku na Angleškem.

Pariz, 1. julija. (Izv.) Kakor poročajo iz Londona je imel izvršilni odbor angleških rudarskih zvez sejo, na kateri so sklenili, da pod nobenim pogojem ne bodo sprejeli uvedbe osemurnega delavnika. V sklepu, ki je bil sprejet soglasno, stoji dobesedno: Osemurni delavnik ne bo prinesel nikake rešitve v rudarski krizi, ampak bo nasprotno položaj rudarjev še poslabšal. Mi si osemurnega delavnika ne bom dali vsiliti in bomo ukrenili vse, da se izvedba tega zakona onemogoči.

London, 1. julija. (Izv.) Klub sprejetju zakona o osemurnem delavniku in sklepu rudarskih organizacij, da ostanejo rudarji pri

svoji dosednji taktiki, so se vršili neoficielni razgovori med delavskimi voditelji in vlado. Predlogi delavskih voditeljev gredo za tem, da bi vlada dala garancijo, da se bo izvedla reorganizacija rudarske industrije. Delodajalci so še vedno neupogljivi za vsak sporazum in zahtevajo strogo izvedbo osemurnega delavnika.

London, 1. julija. (Izv.) Spodnja zbornica je po šesturni debati sprejela paragraf rudarskega zakona s 338 proti 148 glasovom. Delavski minister je povdarjal, da je škoda na plačah vsled rudarskega štrajka dosegla že skoro vsoto 16 milijonov funtov šterlingov.

Zarotniki proti Kemal paši pred sodiščem

Carigrad, 1. jul. (Izv.) Kemalova policija je sedaj končala aretacije in spravila v zapore vse, ki jih ima na sumu, da so kakorkoli v zvezi z nameravanim napadom na Kemal-pašo v Smirni. Med zaprtimi je tudi 25 poslancev sedanjega angorskega parlamenta. Kemal-paša in njegova stranka sta se postavila na stališče, da aretiranih poslancev ni treba predložiti narodni skupščini v izročitev sodišču, ker da jih je oblast zalotila pri zločinskem dejanju samem in se torej brez nadaljnega stavijo pred sodišče v Smirni.

Smirnski proces je znak silnega odpora proti Kemal-paši in pomeni težko krizo njegovega režima. Kajti sedanji obtoženci so sami nekdanji najožji sodelavci Kemalovi, biv-

ši njegovi ministri, vojaški poveljniki in najvišji uradniki. Oni so ustanovili Kemalovo državo in jo vladali prva leta. Njihova imena so med najslavnejšimi in najpopularnejšimi v muslimanskem svetu. Zaprti so vsi voditelji opozicionalne republikanske napredne stranke in mladoturkov. Državni pravdnik jih obtožuje poleg nameravanega umora predsednika zarote proti obstoječemu redu v državi in revolucionarnih namer. Ves muslimanski svet zre sedaj v Smirno. Pristaši zaprtih nikakor ne mirujejo.

Kemal-paša si je s proklamacijo republike in odstranitvijo kalifa nakopal smrtno sovražstvo. Sedaj so ga zapustili njegovi najboljši sodelavci, sedanji zarotniki.

Francoski parlament.

Pariz, 30. 6. (Izv.) V zbornici je ministrski predsednik Briand prebral deklaracijo nove vlade. Deklaracija navaja vzroke zadnje krize in utemeljuje sestavo nove vlade z ozirom na finančno krizo v državi. V finančnih vprašanjih, kjer je zbornica in javnost pričakovala senzacionalnih novih načrtov, je deklaracija razočarala. Vlada povdarja, da je državni proračun v ravnovesju, da ji zato ne bo treba zviševati dajatev. Celu znižati bo mogoče splošni dohodninski davek in borzni davek. Vlada zato pričakuje pomirjenje kapitala in povratek premoženja, ki je pobegnilo v inozemstvo. Za najvažnejšo točko finančnega programa smatra vlada upostavo veljave. Ustaviti padanje frankov, stabilizirati valuto, je najvažnejša naloga. V zunanji politiki deklaracija beleži maroške uspehe in z njimi združeno zmanjšanje vojaških bremen. Vlada napoveduje volivno reformo.

Utis vladne deklaracije je bil minimalen. Vsaka sapica še lahko podere Briandov 10. kabinet.

GUVERNER FRANCOSKE BANKE ROBINEAU ODTAVLJEN.

Pariz, 29. 6. (Izv.) Veliko vznemirjenje je vzbudila novica, da je odpoklican guverner francoske banke Robineau. Finančni minister, ki je kompetenten, da imenuje in odstavlja guvernerja, je izdal dekret, ki pravi, da je g. Robineau že večkrat prosil za upokojitve. Za njegovega naslednika je Caillaux imenoval dosedanjega ravnatelja alžirske banke g. Boreau. Robineau je imenovan za častnega guvernerja. Dosedanjega drugega guvernerja francoske banke Pacarda pa je imenoval Caillaux za naslednika Boreau v ravnateljstvu alžirske banke.

Finančniki povdarjajo, da Caillaux hoče temeljito izpremeniti statute francoske banke. Doslej je bila banka zgrajena na temelju ob-

širne avtonomije in je bila od vlade močno neodvisna. V zadnjem času je bil latenten spor radi zlate rezerve, ki jo je zahtevala vlada za sanacijo, banka je pa vse te prošnje odbijala. Caillaux hoče iz te banke ustvariti popolno državno banko.

Otvoritev romunskega parlamenta.

Bukarešta, 30. 6. (Izv.) Predvčerajšnjim je starostni predsednik Weixner otvoril novoizvoljeno zbornico. Opozicionalne stranke so v svojih izjavah v načelni verifikaciji debati napadale vlado radi volivnih manipulacij in nasilij. Vse druge opozicionalne stranke so se odrekle besedi v specialni debati, ker sploh ne priznavajo legitimnosti te zbornice, le kmetska stranka je izjavila, da bo precizirala svoje stališče med podrobno debato ob slučaju do slučaju. V imenu liberalne stranke je prebral izjavo bivši zunanji minister Duca, ki je zlasti protestiral, da so častniki vstopili v politično borbo in delali med volitvami za vlado. V imenu krščanske lige je govoril profesor Cuza, v imenu nacionalne stranke Michail Popovic, za agrarce pa poslanec Lupu. V seji so verificirali mandate v 25 okrajih.

Avarescu se je sprl s časnikarji. Prepoval jim je vstop v kuloare parlamenta. Časnikarji so zato sklenili, da odslej v svojih poročilih ne bodo beležili imena nobenega poslanca več.

MAROŠKI BOJI SE NADALJUJEJO.

Pariz, 1. jul. (Izv.) Mulay Habod Beggar se je oklical za sultana in prevzel vodstvo Džebala-plemena. Posrečilo se mu je, da je zbral okoli 400 mož oboroženo četo. Priključujejo se mu še drugi rodovi. Rifovci bodo zopet pričeli z napadi na špansko fronto. Špansko in francosko letalstvo je že stopilo v akcijo.

Shodi SLS

Poslanec Sušnik je imel v pondeljek v Radečah zaupniški sestanek, v torek pa shod v Trzinu pri Mokronogu. Na obeh sestankih so poslušalci odobrvali poslančeve izjave in izrekli Jugoslovanskemu klubu popolno zaupanje ter prosili poslance, da vztrajajo v boju za obstanek slovenskega naroda na neomajanem stališču.

V Sv. Vidu pri Planini, kozjanski okraj, je v nedeljo, 27. junija t. l., po rani službi božji poročal volivcem narodni poslanec g. J. Škoberne. V poldrugurnem govoru je pojasnil razmerje strank v parlamentu in pokazal, kako vladna večina, ki se opira na svojo moč, brezobzirno prezira želje in zahteve nasprotnih strank. Poslanec SLS zato ni mogoče vselej izposlovati, kar upravičeno zahtevajo volivci. Na vsak način je Jugoslovanski klub s svojo disciplino, vztrajnostjo in značajnostjo pridobil stranki tudi v Belgradu ugled in spoštovanje, kar bo ob svojem času rodilo uspehe. — Potem je g. poslanec obrazložil novi davčni zakon, ki krije mnogo zanj za našega davkoplačevalca, in naglasil, da se morajo davki pravično izenačiti. Poslanci SLS bodo tudi v bodoče vestno in neupogljivo zastopali koristi svojih volivcev. Navzoči so sprejeli poslančeve poročilo s soglasnim pritrditvjem in izjavili, da se v polnem obsegu pridružujejo rezolucijam ljubljanskega protikorupcijskega shoda.

V Vitanju je bil v nedeljo, 27. junija, velik zbor SLS. Govoril je poslanec dr. Bohinjec. Ljudstvo soglasno odobrava politiko naše stranke.

Dr. F. S.

Mimo Maribora.

V. Bratina.

Vi ne veste, kaj vse je Bratina.

Igravec je; režiser; scenograf; ravnatelj drame; pa še dramaturg. Če ima tudi plač toliko, kolikor gostov, potem mu je dobro.

Sicer pa ga boste lahko spoznali. Eleganten je, pa prijetno pobožno eleganten, da ste takoj domači z njim. Oči ima zabarikadirane za črno zarogljenimi okni. Pri klobukih pa ima modo; kakorkoli si ga povezne na glavo, vedno bo prav.

Pred 22 leti je stopil prvič na oder. Iz Cankarjevega rodu je. Tistih ljudi, ki so neodvisni od zunanosti in ki jim verujemo, da bi šli kopat krompir, če jim drugo spodleti. Ljudje, ki se ne prodajajo in so raskavi, ki so trmasti včasih in raditega odbijajo prožne, jeguljaste.

Bogve kod po vseh nemških mestih so ga vodila leta pred vojsko! V romantični modrini mu je bil svet in fant je hodil za Modro rožo.

Toda Vi bi radi vedeli za ljudi, ki je živel z njimi bil srečen radi njih, bil žalosten radi njih. Tudi jaz bi rad vedel zanje, da bi vedel kamenje, ki ga je brusilo, in rože, ki so ga gladile.

Velika vojska ga je našla doma. Na Dolensko je zašel in bil po nesreči tudi še slikar. Pri Grosupljem sem se namenil, da prebijem nekaj počitnic v mirnem gradičku.

Posestnik ga je sprejel, prišel pa že čez kratko, da mu odpove, tajinstveno krijoč vzrok.

Kdo je mogel tvegati l. 1914, da ima človeka pod streho, ki je bohemski oblečen in še slikar povrh?

Pa že pri Višnji gori se mu je zadrnil konopec veleizdajstva.

Za go dom je sedel in črtal, ko da je slikar zares. Dve frajli sta prišli po samotni šetnji in Bratina je zanimiv.

»Vprašali sta me, koliko da je ura, Zvonik z uro pa je bil prav blizu na pogled. — Ne vem — sem jima odgovoril, — pa tam na zvoniku je nekaj manj kot dvanast.«

O, nerodni Bratina! Ko bi bil ta odgovoril, kakor je bilo vprašanje namerjeno in kakor ga je tudi prevohal, pa bi ga frajli ne ne bili javili orožnikom! Mesto da kramlja o urah in drugih takih rečeh, je romal v ljubljanske zapore.

Nekega dne zarohni med vrati: Franc Bratina! — Pojdi! so mi rekli. — Ne, jaz nisem jaz nisem Franc, saj sem Tine, sem šepetal. Še silneje je zarjovel: Bratina Franc! Javi sem se in bil prepričan, da gre na vislice. Saj so nam v zaporu pravili grozovite storijske, da je že vse drevje polno. Pridem na hodnik; tam nas postavijo. Pred nami nabijejo vojaški puške. — Ustrelili me bodo, — mi šine v mozeg. Takrat sem preživljal pravi smrtni strah. Tako-le: Glava mi je zrastle v strop, noge so grezale v pod, roke so se širile.

Pa so jih odpeljali le v druge zapore na Gradu.

Iz Sent Jerneja sem našel kmeta. Hlapec je bil in si je pridela kmetijo ter poročil

Kaj se godi doma

France Bevk pred italijanskimi sodniki.

Čitateljem »Slovenca« je že znano, da je v soboto tržaško prizivno sodišče potrdilo razsodbo goriškega kazenskega sodišča, s katero je bil France Bevk obsojen na štiri mesece ječe in 400 lir denarne globe. France Bevk je bil obsojen kot odgovorni urednik »Čuka na palci«, ker je list priobčil nedolžno šalo na račun vojaškega življenja. Šala ni veljala izrecno italijanski armadi, ampak vojaškemu življenju sploh in bi pisatelja Bevka morali tožiti vsi pristaši militarizma v Evropi, ako bi se take zabavljice v humorističnem istu smatrale za resne. Napisal jo je fant, ki se mu toži po svojem domu, po fantovski prostosti, po slovenski domovini in ki je vključen v vojaško življenje v tujini v velikem italijanskem mestu. Kakor da bi Italijani ne imeli vse polno takih motivov v svoji literaturi, vse polno satir na vojaško življenje, kakor bi njihovi listi ne bili polni takih šal, je goriški policijski komisar zgrabil ubogega Bevka za vrat in pahnil v zapor takoj, ko je bil »Čuk« s tem dopisom natiskan in ni prišel niti v javnost! Vložil je ovadbo radi ščuvanja k sovražstvu armade in zahteval proces »per direttissima«, t. j. da se ima razprava vršiti tekem 24 ur. Proces je prinesel Bevku 4 mesece in 400 lir denarne globe. Bevk je moral ostati v zaporu in prepuštili številno družino svoji usodi. Vložil je prošnjo, da bi ga pustili na začasno svobodo, dokler ne odloči prizivno sodišče njegovemu prizivu, podprl je prošnjo z zdravniškimi izpričevanji, a vse ni nič pomagalo. Sprizjani se je moral z življenjem v zatuhli celici s štirimi drugimi navadnimi zločinci. Pretekla sta tako dva meseca; morda je Bevk še vedno upal, da mu tržaško sodišče prikrasja te težke dneve, da ga vrne k njegovi družini. Ako je upal, mu je sobota prinesla razočaranje. Morda pa ni upal več v pravičnost fašistovskih sodišč? Morda je te dni čital o odvetu, ki je zahteval obsodbo obtoženca, »ker je vložil ovadbo minister in bi oprostitve znala imeti riperkusije tudi v Rimu?«

V sodno dvorano sta ga pripeljala vključenega dva karabinerja; odložila sta mu težka železa, France Bevk je mirno sedel na obtožni klopi. Zdi se, da dva dolga meseca trpljenja nista razorala novih brazd na njegovem blestem obličju. V dvorani je več njegovih prijateljev in policijski agent iz Gorice, ki jih motri. »Beseda vam, o zagovornik.« »Krivda je tu,« je približno začel advokat Viuci; »šala na račun naše armade, naše slavne armade, ki nas je odrešila... itd.« Izjavilam: zločin je, ki kazni je previsoka, kazni naj se zniža. Ker ni bil obtoženec še nikdar kaznovan, naj se mu dovoli pogojnost kazni, in to posebno, ker je težko bolan in je oče številne, tudi bolne družine, ki jo mora preživljati. Moj varovaneec je miren, dober in celo boje; med goriškimi slovenskimi novinarji je on tisti, ki ima najmanj elana. Ko je on tekem dveh let bil odgovorni urednik »Goriške Straže«, ni imel nikdar sitnosti z oblastmi, vse je šlo prav, a danes, ko njega ni več pri listu, nam dela »Straža« preglavice. Zaključujem s prošnjo, da se obtožencu zriža kazni, ali naj dovoli pogojnost.« Občinstvo se je med seboj pogledalo: čuden zagovor to, zgrajen na čisto napačni podlagi, da je šala namenjena italijanski armadi, da pomeni žalitev te armade! Kakor že zgoraj rečeno, je veljala šala vojaškemu življenju sploh, o sramotjenju armade, niti italijanske, niti francoske, niti angleške, ni nikjer govora. In pa tisto mesto o »Goriški Straži«, o tisti »Straži«, ki jo čaka te dni proces pred tistimi sodniki! S takimi zagovori pač ni mogoče koristiti ne varovanca, še manj pa slovenskemu narodu na Primorskem. Državni pravdnik se je omejil na par besed, da se razsodba potrdi. Predsednik obtožencu: »Imate še kaj dodati?« »Ničesar.« — Sodniki so odšli v posvetovalnico. Po par minutah zalkiše sluga: »Sodni dvor prihaja!« Predsednik prečita razsodbo, s katero se priziv zavrne in potrdi razsodba prve instance. Na obtoženca ni naznanj napravila razglasitev razsodbe nikakega vtisa; vprašal je še nekaj svojega zagovornika in nato stopil med karabinerje, ki pa ga topot niso vključili. Nekdo mu je še v naglici stisnil roko: »Zbogom Bevk, na svidenje po dveh mesecih.« In odšli so v naglici s prvo žrtvijo izmučenega slovenskega naroda v Italijo. To je začetek.

¹ Vem, da takih šal na tem ozemlju ne moremo dopustiti, čeprav so morda dovoljene v notranosti države...

Nepotrebno in drago šikaniranje.

Kako italijanska politična oblastva zasleduje prosvetna društva, je slovenski javnosti že znano. Koliko korakov in stroškov je treba za eno samo podeželsko veselico! S plesom pa gre lahko, zelo lahko. Prirediteljem gre vse na roko, navadno tudi vaški župani in podestati, ako je gostilničar dobro zapisan pri njih. — V zadnjem času so na goriški podprefekturi, oziroma na njenem policijskem komisarjatu iztaknili naravnost imeniten paragraf o javnih prireditvah. Tu imaš, Slovenec, ki vedno protestiraš proti samovoljnemu postopanju krajevnih organov in se sklicuješ na zakon. Heureka! Našli smo tudi zakon! Ta zakon jasno pravi, da ima prostor, v katerem se ima vršiti kaka javna prireditev, pregledati in in kolavdirati po policijskem oblastvu, da odgovarja vsem varnostnim in higijenskim predpisom. Zakon govori seveda o mestnih dvorinah, kvečjemu o dvorinah sploh, ne pa o dvoriščih in ograjenih prostorih na prostem. Pod milim nebom menda ne trpi higijena in tudi življenje udeležencev ni v

nevarnosti, ako izvzamemo nevarnost nevihte in poplave ali pa potresa, ki bi zemljo odprli! In vendar smatra goriška podprefektura za umestno, da si policijska oblast ogleda tudi te prostore pod milim nebom in šele potem izda dovoljenje za prireditev. Društvo mora samo prositi za ogled. Nato vzame policijski komisar zaprisežena stavbenika (tudi če gre za polje!), oba skočita v avto in se odpeljeta n. pr. daleč v gore. To vam je krasen izlet tja gori pod Krn; kako prijeten je tudi povratek n. pr. iz Vipavske doline zvečer, ko objame dolino hlad. In za ta krasen izlet dobita komisar in inženjer vsaki po 50 lir diete po vrhu, seveda od društva; društvo plača tudi stroške za avto. Fantje bi se takemu preiskovanju in ogledovanju skednje, dvorišč in njiv smejali, ko bi ne bilo treba plačati tako velikega zneska, ki ga podeželska društva sploh ne zmorejo. Katero društvo pa ima v blagajni 300 do 400 lir! Saj to vendar niso kramarska gledališka podjetja. Večina teh društev ima po eno prireditev na leto; tedaj je vsa vas pokonci, vse pomaga pri pripravi in sicer zastoji, da ne bodo stroški previsoki. Ako je vstopnina, tedaj je zelo nizka. Prireditelj torej, za katero zahteva samo opisani policijski ogled 300—400 lir, je že obsojena na smrt. In to je cilj takih ogledov!

Za ljudsko prosveto.

Maribor, 25. VI. 1926.

II.

Poleg Ljudske univerze je v pretekli zimski pomladni sezoni tudi Prosvetna zveza v Mariboru nudila precej prosvetnih večerov, ki naj bi služili ljudski prosveti.

Prosvetna zveza je osrednja organizacija kat. prosvetnih društev, katerih je preko 160 pri njej vključenih, če tudi ima Orel, Krekova mladina svoje lastne osrednje organizacije. A kljub temu obsežnemu delu je Prosvetna zveza posebej za mesto Maribor storila veliko prosvetnega dela s svojimi prosvetnimi večeri.

Glavna skupščina Prosvetne zveze se vrši šele na jesen. Zato bomo šele takrat na podlagi njenega poročila mogli presoditi vse delo. Danes si dovoljujemo pripomniti le to, da naj bodo Prosvetni večeri naklonjeni vsi merodajni faktorji posebno s tem, da dobi za svojo knjižnico, ki je ena med najboljšimi v Mariboru, primerne prostore, da se more razviti. Dobra knjiga na mizi izobrazila ali delava je dober prijatelj v hiši.

Poleg tega pa naj Prosvetna zveza po možnosti pripravi za prihodnjo sezono sistematično serijo ljudskih predavanj, katerih se bodo mogli udeleževati res ljudski sloji. Maribor rad prednjači, zato bo gotovo v tem oziru skušal doseči prvenstvo, da pripravi načrt za tako prepotrebno ljudsko prosvetno delo po mestih in industrijskih krajih. Ako bo šla Prosvetna zveza v Mariboru v tem oziru naprej, ji bo to v posebno čast.

Zborovanje stanovanjskih najemnikov v Mariboru.

V nedeljo dopoldne, dne 27. junija se je vršilo na vrtu Gambrovinove dvorane protestno zborovanje stanovanjskih najemnikov. Zbralo se je okrog 500 oseb. Ob 10. uri je otvoril zborovanje predsednik društva najemnikov g. Mohorko ter pozdravil zborovalce in zastopnike vseh mariborskih strokovnih organizacij. Njegovo poročilo je bila slika bednega stanja najemnikov, zlasti državnih uradnikov ter obtožba vlade, ki, mesto da b skušala omiliti stanovanjsko bedo, kupuje stanovanjske hiše ter jih spremenja v urade. Pokazal je, kako druge države podpirajo gradbeno akcijo. Priporočal je, da se s pomirljivimi zakoni napravi konec razprtij med najemniki in lastniki stanovanj.

V imenu privatnih nameščencev je nato govoril g. Petejan, za državne nameščence in upokojence g. Kariš, za male obrtnike g. Vahtar, za železničarje g. Perme in za strokovno komisijo g. Bahun. Na koncu je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo zborovalci neokrnjeno stanovanjsko zaščito do l. 1930, ter protestirajo proti povišanju najemnine. Resolucija je bila poslana brzojavno ministrskemu svetu in ministru za socialno politiko v Beogradu.

Huda ura na Vipavskem.

Primorsko ljudstvo je naravnost obupano; med njimi vlada prepričanje, da ga čakajo še težji dnevi. Tolažbe ni od nikoder, ako izvzamemo besedo, ki še prihaja s prižnice, a še to bi mu radi vzeli. Političnih preganjanj se ne boji več; nimajo mu ničesar več vzeti, otopelo je že pod strašnim pritiskom vsega državnega aparata, razočarano po tolikih obljubah. Boji se še samo enega, ki ej v resnici strašno, to je glad, pravi glad. Obljube o vojni odškodnini so spravile pol dežele na rob propada; prideliki Primorske v Italijo ne gredo, vino nima cene in še tega bo malo. Vreme je predeževno, trta v močnih zemljah je zaostala, grozdje se je osušilo, turščica ima preveč vode, seno ravno tako. Tem splošnim predznakom slabe letine so se pridružila te dni še neurja. Velik del Brd je že itak uničila toča; obiskala je nato zgornjo Vipavo, a naravnost strašna nesreča je zadela pretekli teden vasi Ozelj, Šempas, Osek in Črniče. Nad Šempasom se je predlči četrtek utrgal oblak; kakor bi trenil so bila vsa bližnja polja in vasi pod vodo. V nekaterih krajih so morali ljudje gnati živino iz hlevov v bregove. Z obronkov Čavna je dria voda z neznansko silo, ruvala je trte in drevje in jih nosila s seboj na polje. Polja so pokrita z blatom in gramozom ki ga je voda na-

nesla v velikanskih množinah. Nekemu kmetu je odvzela voda trte in vsa zemljo iz vinograde na bregu na spodaj ležeče polje. Ob pogledu na goli in do čeri izprani breg, kjer je prej zelenela trta, na polje, polno blata in kamenja, je prišel ubogi kmet glasno jokati. Dež in vihar sta odnesla tudi vse seno; ker je ravno čas kosnje, gre za ogromne množine sena. Kar je nepokošenega, je vse zablazeno. Ljajak in vsi potoki so udrili čez bregove. Ljudstvo je vse zmedeno in si ne more pomagati. Obrnilo se je na poslanca Besednjaka, naj posreduje pri vladi za podporo. S to pa je v Italiji težko, ker ni zakona, ki bi jo predvideval. In ljudi, ki bi radi šli med to ljudstvo, ga bodrili in tolažili v teh strašnih dnevih, proglašajo brezvestni napetneži in tudi oficijelni krogi za politikante in zlagarje! Ubogi narod, ki si ostal brez klicarja boljše bodočnosti!

Zagoneten napad na Tržaški cesti.

Ze včeraj smo poročali, da je neznan napadalec napadel na Tržaški cesti 19letnega krojaškega pomočnika Edvarda Pleškota. K temu napadu je dal Pleško, ki je sedaj v bolnici, sledeče pojasnilo: Bilo je po noči, ne vem točno, koliko je bilo ura, ko sem se vračal po glavni cesti na Vič, kjer sem hotel obiskati še gostilno pri »Martinu«. Pred Andrettejevo tovarno za salame na Viču št. 91, je stopil pred me nenadoma iz za žive ograje neznanec, ki mi je zaklical: »Ruke u vis!« V tistem hipu pa je že počil strel in začutil sem skelečo rano na levi roki, katero sem ravno dvignil kvišku. Ko sem stopil kljub temu proti napadalcu, se je ta nenadoma obrnil in je zbežal zopet za ograjo in izginil v senci, še predno sem se zavedel. Videl pa sem napadaleca, da je bil okoli 25 let star, srednje velik, temno oblečen človek. Čepico je imel potisnjeno na čelo, ovrtnik sukničar zavihan navzgor, tako, da ga nisem mogel spoznati. Cel dogodek se je odigral v par trenutkih. — Nato je šel Pleško v bližnjo gostilno, kjer so ga za silo obvezali, nato pa v bolnico. — On nima pojma, kdo bi bil napadalec, ki se je gotovo zmotil v osebi.

J. Š.:

Avtonomistične težnje na Poljskem.

Vlada prof. dr. Bartla se je lotila vprašanja spremembe poljske ustave iz leta 1921. Uvidela je, da je brez revizije ustave nemogoča konsolidacija države. Ni pa mislila, da bo naletela na takšne težkoče pri reševanju tega vprašanja.

Vladni načrt hoče v glavnem samo razširiti pravice predsednika republike, ki je sedaj dejansko oseba brez vsake politične moči, ki državo samo zastopa. Predsednik poljske republike ne more razpustiti Nar. skupščine (sejma), ako sama ne sklene v dvetrejtinski večini. Po novem načrtu pa bi mogel razpustiti poslansko zbornico in sena samo na predlog vlade. Odrči pa bi mogel tudi podpis zakonskemu načrtu, ki ga sprejmeta obe zbornici in ga tako razveljaviti, kar po sedanjih ustavi ne more. Šele takrat mora zakon podpisati, ko ga poslanska zbornica in senat drugič sprejmeta. Take pravice imajo že sedaj predsedniki vseh ostalih republik.

Mnogo dalekosežnejše pa so ostale izpremembe, ki jih predvideva vladni načrt. Kakor Jugoslavija si je Poljska v zadnjem času mesto rednega proračuna rada pomagala z dvanaajstimi. Zato hoče vlada sedaj prisiliti z ustavo obe zbornici, da tekem štirih mesecev sprejmeta proračun, ker ga sicer lahko razglasi z ukazom predsednik republike. V času, ko je Narodna skupščina na počitnicah, ali pa je razpuščena, lahko izda predsednik republike ukaze in naredbe, ki imajo zakonsko veljavo. Vendar pa vse te naredbe in ukazi izgube svojo zakonsko veljavo, ako jih v roku od 15 dni ne odobri Narodna skupščina, ko se zopet sestane. Ta določba precej spominja na zloglasni § 14 bivše avstrijske ustave.

Komaj pa je prišel ta vladni načrt revizije ustave v javnost, pa se je takoj spoznalo v političnih strankah, da taka sprememba ne zadostuje. Večina ne samo desničarskih in središnih strank, temveč tudi levičarskih, je z njim nezadovoljna, čeprav je poljska revolucija z novo vlado prof. dr. Bartla dete levičarskih strank. Boj za spremembo ustave nastaja med strankami vedno ostrejši in vedno bolj se sliši zahteva po avtonomiji. Odločno zahtevajo avtonomijo zapadne pokrajine in pa narodne manjšine.

Te dni je prišla v Varšavo delegacija iz poznanskega, pomorskega in šlezkega vojvodstva (oblasti), da se pokloni novoizvoljenemu predsedniku republike prof. dr. Mościckemu in izroči njemu in ministrskemu predsedniku obširno spomenico. Značilno je, da je spomenico podpisala razen korporacij tudi najmočnejša poljska stranka Narodnih demokratov (100 poslancev; s SDS nima nič skupnega), Kršč. demokratska stranka (poljska LS, 41 poslancev), Kršč. narodna stranka (monarhistična, 19 posl.), Narodna delavska stranka (18 posl.), in kmetijska stranka »Piaśc« (53 poslancev).

Spomenica naglašja potrebo, da se razširijo pravice predsednika republike in da se spremeni volilni red tako, da bodo izginile množične majhne stranke, ki delajo politični položaj v Poljski zelo zavozljan. V spomenici se naglašja, da so dosedaj poljske vlade

Nesreče in zločini.

Ker je Mostarsko Blato preplavljeno in se nahaja celotni teritorij pod vodo, je uničenega preko 1000 vagonov sena. — Trgovski pomočnik Franjo Makšek se je v neki zagrebški kavarni tako napil, da je padel na dvorišču in ga je zadela kaša. — V vasi Dračvo pri Mostarju se je zrušila hiša posestnika Malkovića in pokopala pod razvalinami dvoje otrok. — Pred zagrebškim sodiščem je bil obsojen na smrt Simo Novak, 25 let star, ker je zavratno umoril invalida Jova Vukeliča. Obsojeni se je spoznal krivim in je bil predložen v pomilostitev. — Pred zagrebškim sodiščem so bili obsojeni falzifikatorji tisočdinarskih bankovcev in sicer glavna krivca Mudunić in Jurčević na 10 let težke ječe, trije pa so bili oproščeni. — V Novem Sadu so aretirali direktorja Debeljačke banke, ker je banka zahtevala od posojil previseke obresti.

Na Vidovdan se je ustrelil v Radzeli pri Mariboru posestnik Napast Samomorilec je pripovedoval že dalje časa, da se bo ustrelil, a mu ni nikdo verjel, ker je bil znan alkoholik. Na Vidovdan je vzel lovsko puško, vtaknil v njo patrono s smodnikom, nato pa vliil v cev vode in zgoraj zamahnil. Petelina je sprožil s palcem na nogi; strel, ki je bil namenjen v glavo, mu je tudi razgrnil na drobne kose in Napast je bil pri priči mrtev. Vzrok samomoru je bilo popivanje in zapravljanje.

Tatinska kronika.

Predsinčnjim je vlomil neznan zlikovec v stojnico trgovke Ane Nestenmaierjeve v Florjanski ulici v Ljubljani. Vlomilec je iztrgal iz že precej strohnih lesenih vrat lahko malo žabico in odprl vrata. Uverjen je bil, da bo dobil denar in je prebrskal vse predale. Ker pa tega ni dobil, je izpil par pokalic, nabasal si žepa s čokolado, vzel še en obesek uhana in je odšel. Napravil je za okoli 200 Din škode.

Soprog nadučitelja Albini Samperl je bil ukraden med vožnjo iz Poljana do Ljubljane zavitek, v katerem je imela dve svileni obleki, 2 para flor-nogavic in dve dozi zdravil.

posvečale premalo pozornosti zapadnim pokrajinam, ki pričakujejo zboljšanje predvsem od avtonomije.

Priložen je tudi načrt avtonomije, ki ga je izdelal dr. Ossowski, ki pa mesto besede avtonomija govori le o »samoupravi« zahodnih pokrajin. Ta načrt prepušča zunanje ministrstvo, vojsko, promet, valuto, monopole in carino osrednji vladi v Varšavi. V ostalih zadevah pa bi se naj zahodne pokrajine same upravljale ter si same dajale zakone na pokrajinskem sejmu (deželnem zboru) v Poznaju, ki bi naj postal središče poznanske, pomorske in šlezke pokrajine. Na čelu samouprave bi stal minister, ki bi prebival v Poznaju in bi ga imenoval predsednik republike na predlog pokrajinske skupščine, ki ji je tudi odgovoren. Svoje pomočnike si izbere ta minister v sporazumu z večino pokrajinske skupščine.

Kulturne in gospodarske razmere so v zapadnih pokrajinah, ki so bile pod Nemčijo, precej drugačne kot v ostalih. Avtonomija bi znatno dvignila gospodarsko blagostanje v zapadnih pokrajinah in bila boljši lek proti nezadovoljnosti, ki tukaj vlada. Razen tega bi se z avtonomijo najlažje preprečila nemška iridenta in prišlo v okoli propagandi za priključenje k Gdanskemu Pomorstvu, ki so ga dosedanje varšavske vlade zanemarjale. bi bilo Poljski ne samo vir bogatih dohodkov, temveč tudi močna obramba na zapadu, če bi se dalo zapadnim pokrajinam z avtonomijo možnost svobodnega razvoja.

Še bolj pereče pa je vprašanje avtonomije ukrajinske in beloruske narodne manjšine. Zboljšanje postopanja z Ukrajinci in Belorusi je zadeva, ki je nujno potrebna za ozdravitev notranje-političnih zadev Poljske republike. Dokler bodo poljske vlade odvezemale Ukrajince in Belorusom še tiste ljudske šole, ki jim jih je dala Avstrija in nič manj trdovratno kot nekdanja caristična Rusija zatirala narodno zavest teh narodov, tako dolgo bodo vedno uspevale težnje ukrajinske mladine za odcepitev ukrajinskih pokrajin od Poljske. Vzhodno mejo bo imela le takrat trdno, če bo dala Ukrajincem in Belorusom z avtonomijo večje svobodo kakor jih imajo v sovjetski Rusiji. Na ta način pa bi obenem Poljska za vedno zlomila boljševiške valove, ki tu in tam zapluskajo čez njene meje v srednjo Evropo.

Skoraj vse večje stranke so se poskušale sporazumeti s to ali ono narodno manjšino, vendar pa nima nobena manjšinskega programa, čeprav je v državi okrog pol milijona Belorusov in okrog 4.700.000 Ukrajincev. Bivši zunanji minister in min. predsednik dr. Skrzynski si je bil svest, da je za konsolidacijo Poljske potreben vpliv poljske zunanje politike na svetovne dogodke in da Poljska ne more igrati v Evropi uloge, ki ji pripada, dokler ne reši manjšinskega vprašanja. Zato si je resno prizadeval privedi stranke svoje vladne večine k temu, da bi sporazum sestavile manjšinski program. Škoda, da je dr. Skrzynski vsled intrig soc. demokratov odstopil prej, kakor se mu je ta načrt posrečil.

Ko je sedaj vprašanje spremembe ustave izšlo v Poljski s silovito silo na dan, se bo pokazalo, ali hoče Poljska res trajno rešiti vprašanje ustave in ali razume svoje zgodovinsko poslanstvo. Z avtonomistično ustavo bi postala ne samo steber vsega Slovanstva, temveč bi pokazala tudi Češkoslovaški in Jugoslaviji pravo pot.

Dnevne novice

★ **Proslava 700letnice Frančiška Asiškega.** Mednarodni odbor za proslavo 700letnice sv. Frančiška Asiškega v Assisu je izdelal program svečanosti. Svečanosti se prično ponašajo 30. julija.

★ **Birmovanje lavantinski škofiji v juliju** se vrši v sledečem redu: 4. julija v Pedčetrku, 5. julija v Olimpu, 6. julija na Bučah, 7. julija v Polju, 8. julija pri sv. Petru nad Sv. Gorami, 10. julija v Podsredi, 11. julija v Kozjem, 12. julija v Pilštajnu, 13. julija na Prevorju, 14. julija v Zagorju, 15. julija pri Sv. Vidu na Planini, 17. julija pri Sv. Marjeti na Planini, 18. julija na Dobju.

★ **Pri prireditvi novomeške orlovske ekspoziture** dne 4. julija v Trebnjem bomo videli nekaj novega — štafetni tek. — Dopoldne po sv. maši se bo kosalo v teku več odsekov na 1 km dolgi progi od Starega trga do Trebnja za prvenstvo v ekspozituri v Trebnjem.

★ **Opozorjamo vse one, ki še niso dvignili zadetih dobitkov** pri loteriji za Orlovski stadion, da je zadnji dan za dvig 7. juli. Po tem dnevu zapadejo vsi nedvignjeni dobitki Orlovskemu stadionu. Dobitki se dobijo v Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom. — Akcijski odbor loterije za Orlovski stadion.

★ **Zgodovinska obletnica V Belgradu** se pripravljajo proslava 50letnice začetka vojne proti Turčiji l. 1876.

★ **Promocije v Zagrebu.** Na zagrebški univerzi je promoviral 29 slušateljev doktorjem prava, 19 doktorjem medicine, 1 doktorjem filozofije, 1 doktorjem veterinarstva, 1 doktorjem agronomije.

★ **Izpit za stavbenika** je napravil te dni pred ljubljansko izpraševalno komisijo gospod Adolf Šušteršič, uradnik Stavbne družbe d. d. v Ljubljani, sedaj v Učicah.

★ **Subvencija kulturnim društvom v Sloveniji.** Ministrstvo za prosveto je odobrilo kredit 50.000 Din kot subvencijo kulturnim društvom v Sloveniji.

★ **Čebelarški kongres.** V Dubrovniku se vrši od 22.—29. avgusta kongres čebelarjev naše države. Pri tej priliki se v Dubrovniku odpre tudi čebelarstva razstava.

★ **Sprejem v konjeniško podčastniško šolo.** Konjeniška podčastniška šola v Nišu sprejema golejce do septembra. Kandidatom dajejo pojasnila domača vojaška okrožja.

★ **Uradniške prestavitve.** Med radikali in radičevci se je dosegel dogovor o uradnih premetitvah, spadajočih pod resor ministrstva za notranje zadeve. Izvršilo se bo več premetitev v prečanskih krajih.

★ **Ljubliša Lazarević premeščen.** Šef političnega oddelka belgrajske policije Lazarević je notranji minister premeštil v južno Srbijo v Kočane.

★ **Češko odlikovanje Belgrada.** Predsednik Masaryk je odlikoval mesto Belgrad z vojnim križem. Odlikovanje je izročil poslanik Šaba, ki je postal ob tej priliki častni občan Belgrada.

★ **Slovenske župne šole v Ameriki.** Sredi minulega meseca so na slovenskih javnih šolah v Ameriki zaključili pouk. Kakor posnemamo iz poročil »Amer. Slovenca«, je bil uspeh na vseh šolah odlični in je bila zlasti večina »graduancev«, to je učencev in učenik, ki so dovršili 8. razred, nagrajenih. Domalega vsi graduanti pridejo na višje šole, kjer učenci slovenski farnih šol z lahkoto napredujejo. Po vseh farah so priredili ob zaključku šolskega leta šolske veselice z glasbo, deklamacijami itd. Zveza med šolo in farami je ozka in priščna.

★ **Zrtev dela.** V Ameriki, Gilbert, Minn., je na delu ubilo 39 letnega rojaka Antona Campo. Delal je v rudniku na parni lopati, ko je padel nanj težak hloď in mu zdrobil glavo. Zapustil je vdovo in pet otrok.

★ **Smrtna kosa med ameriški Slovenci.** V Jolietu, Ill., je umrl 40 letni Louis Šega, mesar in trgovec, doma iz Srednje vasi, fara Loški potok. Zapustil je ženo s štirimi otroci, mater in dva brata, od katerih je eden pri frančiškanih v Lemontu. — V Anacoudi, Mont., sta umrli Mary Zugel, dobra katoliška žena in mati, in 61 letni John Mrzlikar, doma iz Horjulja; zapustil je ženo in tri otroke. — V Indianapolis, Ind., sta umrli 54 letni John Božič iz Češnjic pri Kostanjevici in J. Korenčič iz Kobarida.

★ **Pozivanje dijakov v vojaško službo.** Po najnovejši naredbi ministra voj. in morn. bodo od sedaj naprej pozvani dijaki na odsluženje dijaškega roka in sicer: Dijaki rekrutovani za pešadijo, artiljerijo, konjenico avtokomando, pirotehnični bataljon in za neborce — 1. avgusta. Za inženjerijo 1. oktobra. — Za mornarico 15. januarja. — Za zrakoplovstvo 1. februarja. Dijaki medicine, veterinarstva, farmacije in bogoslovja morejo nastopiti svoj rok v vsakem času. Oni dijaki pešadije, artiljerije, konjenice in inženjerije, ki ki 1. ne stopijo v kader v določenem roku in 20 dni po tem roku, 2. se jim prizna čez 2 meseca prejšnje službe, 3. so ob priliki poziva bolni in bodo bolni nad 6 tednov, 4. ne znajo državnega jezika, 5. so venerično bolni ali krlavi, 6. so bili že enkrat označeni začasno nesposobne, 7. zaradi slabega vedenja ne zaslužio, da se dodele v šolo — bodo pozvani 1. novembra v kadrovske komande, kjer bodo

obiskovali pripravljajno šolo za polaganje izpita za rezervne podporočnike. Dijaki, ki pri rekrutovanju ali pozneje pisмено izjavijo, da ne želijo polagati izpita za rezervnega podporočnika — bodo pozvani s prvo sledečo partijo rekrutov istega reda vojske.

★ **Rogaška Slatina.** Glas. Matica iz Maribora nastopi po triletnem odmoru v soboto večer v Zdraviliškem domu. Program, ki ga bo proizvajala na tem koncertu, je kakor našlaš izbran za moderno zdravilišče. Proizvajale se bodo slovenske, hrvatske, srbske, rusinske in ruske pesmi in kot privrček še največje del iz Haydnovih »Letnih časov«. Trgatev, Predprodaja vstopnic v soboto v običajnem lokalu.

★ **V nedeljo, dne 4. julija nastopijo v Trebnjem Orli iz novomeškega, belokranjskega in trebanjskega okrožja.**

★ **Rudarski možiček.** Ze od starih dni je rudar smatral za veliko srečo, ako se je pokazal v jami v tej ali oni obliki. Navadno se pokaže v majni postavi, z dolgo sivo brado in v popolni rudarski opravi z odprto svetiljko, najraje na delovnem mestu, kjer koplje rudar črni diamant t. j. črni premog. To je bilo za rudarja znamenje, da naj pazi, ker mu preti še neznana nesreča. Preiskal je natančno delovno mesto, če je strop dobro s tramovjem podprt, z lučjo in drugimi napravami pregledal, ako se nahajajo v jami vžigalni plini, sploh si je zagiral svoje življenje. Ko je vse to lepo pregledal, je zmolil še svojo običajno dnevno molitev k sv. Barbari, da mu stoji ob slučaju nesreče na strani in nato se je šel lotiti svojega težkega dela. Možiček se je tudi sedaj pokazal in narekoval, da si delavec zagurata tudi ob času počitka ugodno in mirno življenje, ko mu loterija Društvenega doma v Trbovljah za 10 Din nudi lepo novo stanovanjsko hišico z lepim pohištvom in še 400 drugimi dragimi dobitki. Srečke lahko naročijo pri »Loterijskem odboru Društvenega doma« v Trbovljah II, v Ljubljani jih pa dobiš v knjigarni Ničman, v trafiki Union itd., v Rajhenburgu, v Zagorju, v Mariboru-Studenec v konsumih I. del. kons. društva itd.

★ **Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo,** sedaj v Celju, nadaljuje dne 9. maja t. l. pričetno zborovanje 4. julija ob 9 dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Sprejemali se bodo novo pristopivši društveni člani, nekateri se morejo potem že udeležiti sledeče volitve načelstva. Upravnavale se bodo krajevne in splošne zadeve državnih upokojencev in njih vdov ozir. rodbin, nakar slede volitve načelstva krajevne skupine Maribor obstoječega iz 1 predsednika in njegovega namestnika, 1 tajnika in namestnika ter 5 odbornikov in treh namestnikov. Vabijo se vsi državni upokojenci, upokojenke ter njih vdove, obče vsi, kateri dobivajo od države kako preskrbnino, da pristopijo društvu. Pristopnina znaša 3 Din enkratno, članarina pa 2 Din mesečno, plačljiva januarja in julija polletno naprej. Z ta prispevek dobi vsak član mesečnik »Državni upokojenec« kot obvestilo o društvenih zadevah. Kdor hoče k društvu pristopiti, naj kupi pri najbližnjem poštnem uradu čekovno polovico in plača na kont št. 12.450 za »Društvo državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo« odpadajočo pristopnino in članarino. Položnica služi kot prijava, priznanica pa velja kot potrditelj izpolnjene članske dolžnosti. Društvo ima med drugim namen, doseči ureditev pokojnin na podlagi z novimi zakoni določenih plač. Vsi državni upokojenci, upokojenke in njih vdove bi bili dolžni k društvu pristopiti in pomnožiti njegove vrste. Le z dosledno organizacijo in složnim delom bomo dosegli svoj namen.

★ **Zdravljenje vojnih invalidov v Toplicah** pri Novem mestu se prične dne 6. julija za vse invalide ljubljanske in mariborske oblasti. Zdravljenje obsega radioemanacijske kopeli, po potrebi mehanoterapijo, za ves čas zdravljenja pa brezplačno oskrbo (hrano in stanovanje v Invalidskem domu v Toplicah). Pravico do brezplačnega zdravljenja ima vsak vojni invalid po določitvi čl. 10 invalidskega zakona: 1. oni, ki je radi revmatičnih in sorodnih bolezni oglašen za vojnega invalida, brezpogojno, 2. vsak drugi le pod pogojem, če doprinese potrdilo pristojnega davčnega urada, da ne plača nad 20 Din neposrednega davka in da predloži zdravniško izpričevalo uradnega zdravnika, da je radi revmatičnih bolezni zdraviljen v toplicah neobhodno potreben. Prošnje, opremljene s spredaj navedenimi dokazili, je predlagati velikemu županu ljubljanske oblasti neposredno. Invalidi, ki so prošnje že vložili, toda jih niso opremlili v gornjem smislu, naj nemudoma naknadno predložijo potrebna dokazila. Dobo zdravljenja določi v vsakem posameznem primeru kopalniški zdravnik povodom prve preiskave. Opozorja se končno na to, da je nastanitev le skupna v invalidskem domu, ker dosegljivi ločeni prostori (v baraki) niso več na razpolago.

★ **Afera zagrebškega gledališča.** Pred časom so poročali listi, da je komisija našla pri gledališki upravi vse v redu. Te vesti se zanikajo in afera se bo dalje razvijala.

★ **Pozor vojni invalidi in vojne vdove.** Po informacijah pri višjem invalidskem sodišču v Zagrebu smo izvedeli, da morajo okraj-

Največja senzacija za državne nameščence in druge!

Iz tovarne Tekstilana d. d., Kočevje se bode prodajali raznovrstni, čistovolneni ostanki sukne, lodna in kamgarna od 2. julija do 5. julija 1926 na ljubljanskem velesejmu paviljon „H“ trdnice Jos. Ivančič, po Din 100— do Din 110— za meter. Za mali denar lahko obledite celo družino! Nihče naj ne zamudi te izredno ugodne prilike!

PO VELESEJMU NA MIKLOŠICEVI CESTI STEV. 4.

na sodišča priznavati vsakemu vojnemu invalidu, vojni vdovi in siroti celotno invalidnino (pokojnino) brez ozira na imovinsko stanje posameznih in to z motivacijo, da je invalidska pokojnina kakor vsaka pokojnina nedeljiva ter se mora priznavati kakor je zakon določa. Edino le dodatke k pokojnini smejo črtati okrajna sodišča z ozirom na imovinsko stanje posameznih vojnih žrtv. Vsi vojni invalidi, vojne vdove in sirote naj takoj vložijo prizive na pristojnih sodiščih zoper sodne sklepe, ki priznavajo le polovično pokojnino ali jo celo črtajo z motivacijo, da niso po členu fin. zakona 289 siromašni. Komur ni to dovolj jasno oziroma ne ve, kaj naj stori, se naj oglasi v pisarni Društva vojnih invalidov. Oni člani, ki imajo že v rokah sodne sklepe, naj se v tej zadevi požurijo, ker je prizivni rok le 15 dni.

★ **Nov pravilnik za pripravniške izpite.** Izšel je nov pravilnik o državnih strokovnih izpitih uradnikov poštno-brzojavne in telefonske stroke. Po starem pravilniku je moral vsak pripravnik II. in I. kategorije delati izpit v Belgradu. Po novem pravilniku pa polagajo izpite pripravniki druge kategorije v Ljubljani, Splitu in Zagrebu pri poštenem in brzojavnem ravnateljstvu. In sicer lahko polagajo pri imenovanih ravnateljstvih izpite le oni pripravniki, ki spadajo v okoliš dotednjega poštnega ravnateljstva. Pripravniki tretje kategorije polagajo izpite pri svojih ravnateljstvih. S tem pravilnikom je popravilo poštno ministrstvo veliko napako prvega pravilnika o državnih poštne strokovnih izpitih, kjer je moral vsak poštni in brzojavni pripravnik druge ali prve kategorije na lastne stroške v Belgradu polagati izpite. Izpitne komisije se bodo v smislu gorenjega pravilnika takoj sestavile pri raznih poštne ravnateljstvih. Vsekakor bo sedaj zopet omogočen našim maturantom vstop v poštne službe, ki že zelo potrebuje naraščanja. Kakor se sliši, se bo na jesen otvoril v Ljubljani poštni in brzojavni tečaj za nove pripravnike-maturante.

★ **Internat ss. sv. Križa na Sušaku.** Na Sušaku vzdržujejo sestre sv. Križa že celo vrsto let mali internat za dekleta, ki obiskujejo tamkajšnje srednje šole (žen. real. gimn., trg. akademijo, meščansko šolo). Internat je lepa vila v lovorjevem gaju. Ustreza vsem zdravstvenim zahtevam. Razen obleke, knjig in posteljine daje vso oskrbo za 800 Din na mesec. — Razume se, da je krščanska vzgoja zajamčena.

★ **Risarska razstava na realni gimnaziji v Kočevju.** Ob koncu šol. leta se je otvorila razstava pod vodstvom prof. Pungartnika. Ko stopiš v risalnico, si kar očaran od dovršenih risb dijakov. Razstavili so vsi razredi od I. do IV. risarske izdelke ter V. in VI. razred izdelke iz opisne geometrije. Občudovanja vredna je ornamentika na risbah I. razreda. Narcisi, veliki zvončki so cvetke, ki krase te ornamente. Posebno dijaka Perz in Kos sta napravila lepo kombinacijo iz češnjevih vejic. II. razred je razstavil veliko slik iz perspektive, vzporednega senčenja in kombinirane ornamentike. Pa tudi risbe predmetov, naslikanih po naravi, so lepe. Dijaki III. in IV. razreda so risali telesa in se urili v senčenju. Posebno lepe so risbe Reblerja, Mavroviča in Drobničeve. Ornamentika IV. razreda se odlikuje po zelo toplih barvah. Lepe so tudi slike po naravi, ki so jih naslikali Smole, Kreiner in Langof. Nadalje je razstavljenih nekaj slik z drž. grbom v ornamentu. Tu je pokazala svoj talent v barvah in vijugah posebno Horvatova. Tudi pri risbah iz opisne geometrije so dijaki pokazali velike sposobnosti. Z razstavo smo lahko zadovoljni in k uspehu častitiam g. profesorju. F. U.

★ **Knjigovodski tečaj za obrtnike.** Urad za pospeševanje obrti namerava prirediti v Ljubljani knjigovodski tečaj za obrtnike vseh obrtnih strok. Tečaj je namenjen mojstrom in pomočnikom. Vodstvo tečaja je prevzel g. Peter Modic, profesor državne trgovske šole v Ljubljani. Priglasiti se je osebno ali pisмено najkasneje do 15. julija t. l. v Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10-I, kjer se dobe tudi vse natančnejše informacije.

★ **Otvoritev nove žel. postaje Pušenci pri Ormožu.** Dne 29. junija je bila otvorjena nova žel. postaja Pušenci. Za otvoritev so domačini pripravili v znak svojega veselja pravo ljudsko slovesnost. Novi kolodvor so bogato okinčali in sami v najboljšem razpoloženju pričakovali otvoriteljev, ki so se pripeljali v posebnem salonskem vozu z vlakom, ki gre ob pol devetih dopoldne iz Maribora. Na novi postaji je otvoritelje inž. g. Vargazona, predstojnika kom. oddelka, srezkega poglavarja iz Ptujja g. Vončina, šefa saobr. g. Arharja, transportnega kontrolorja g. Kocijančiča, ormoškega postajnačelnika g. Gostišo in ostale pozdravila mladina in jim poklonila cvetje. Nato je še pozdravil župan občine Pušenci g. Skoliber in g. Senčar. Po cerkveni blagoslovitvi, ki jo je izvršil ž. p. Bernard Polak, superior in vodja bolnišnice v Ormožu, je g. inž. Vargazon imel učinkovit nagovor na po-

žrtvovalno ljudstvo, ki je s svojim sodelovanjem omogočilo novo postajališče. Zelen je vsem najboljše gospodarskega napredka. Po končani otvoritvi so se gostje podali na zakusek k g. Senčarju, popoldne pa so si ogledali lepe gorice v bližnji okolici. Z večernim vlakom so se odpeljali proti Mariboru in na kolodvoru zbrano ljudstvo jih je iskreno pozdravljalo.

★ **Dežne plašče vseh vrst — specialno za gg. duhovnike — ima vedno v zalogi F. Lukič, Ljubljana Pred škofijo 19.**

★ **Cajanka!** Zahtevajte povsod najizdatnejše čajno mešanico »Cajanka«. Glavna zaloga pri trdnici Franc Kovač v Ljubljani, Hrenova ulica 19.

Ljubljana

○ **Umrl je v Gorici po daljšem težkem trpljenju g. Ferdinand Avian,** finančni nadsvetnik v p. Pred prevratom je bil dolgo vrsto let v službi pri finančni direkciji v Ljubljani in si je v našem mestu pridobil vsled svojega izredno poštenega in prijaznega značaja spoštovanje vseh krogov. Naj v miru počiva!

○ **Letošnji učni uspehi** še tudi najbrže ne bodo vseh zadovoljili. Pedagogi navajajo razne vzroke teh neuspehov. Mislim, da ni eden zadnjih tudi ta, ker se pozornost mladine danes obrača vse drugam, kakor pa na šolo. Posebno proti koncu šolskega leta, takrat, ko bi se morala mladina še posebno pridno učiti, je bila ravno letos vedno na cesti in manifestirala. Potem zopet cvetlični dnevi in še druge prireditve — vse drugo je bilo torej preje, šola zadnja; trpimo pa starši, ki naj zastojni nosimo stroške za neuspehe v šoli, ker otroci že ne najdejo časa za učenje. Ako se morda misli to v prihodnjem letu nadaljevati, nam to povejte pravočasno, da ne bomo kupovali in tako plačevali šolskih knjig in drugih potrebščin, ki jih otroci potem itak samo v šolo nosijo in trgajo doma pa se prašijo v kakem kotu. Vrnite mladino zopet šoli! Potem bi pa prav ponižno še vprašali, če je šola sedaj res že postala nove vrste davkarja, ker skozi celo leto ni bilo drugega, kakor vedna beračija za denar. Mnogi starši bomo kmalu ves mesečni zaslužek zdajali otrokom, da ga v te namene znesijo v šolo. Prinesli pa mora, če ne, je pa slabo zapisan in Saj so na prosvetni upravi zelo modri in previdni možje, zato pa prav lepo prosimo, naj tudi tukaj napravijo malo reda.

○ **Imenovanje v poštne službi.** Za tajnika poštne in brzojavne ravnateljstva v Ljubljani je imenovan g. Franc Perko, do sedaj poštni in brzojavni uradnik istotam.

○ **Skrajni vandalizem.** Jernejeva gostilna na Sv. Petra cesti je znana. Ob vogalu te ceste in Škofje ulice ima velik prostor, ki ga obdeluje kot zelenjadni vrt. Novi lastnik, ki se je priženil letošnji predpust, je ta z mrežo in grmičevjem ograjeni prostor letos jako skrbno obdelal ter nasejal in nasadil vse za gospodinjstvo potrebne zelenjadi, da bi mu zadostovalo za poletje in jesen. Na ta vrt so udrli čez ograjo — kakor je videti — grdi suroveži v noči med 19. in 20. pret. m. ter pohodili in pokončali prav vse sadeže. Celotno fiziološki prekljam niso prizanesli. Vse so uničili, kakor da bi bili Huni hodili tu okoli. Same pokvarjene solate je naložil posestnik cel vrt ter jo odpeljal prašičem in na gnoj. Tem grši je ta vandalizem, ker so kipu Matere božje, stoječemu v zavetju na vrtu, odbili nos in kip v zemljo postavili na glavo! Ze meseca maja so pri tem kipu vsečo žarnico ponovno razbili, ko so jo kamenjali. Res silno surovi morajo biti ti ljudje, da iz gole nagajivosti napravljajo občutno škodo mlademu za gospodarstvo vnetemu človeku. Ni brez podlage sumnja, da vse surovosti tod okoli izvirajo od istovrstnih ljudi, ki menda neprenehoma ugibajo, kako bi se znosili nad takozvanimi »klerikalci«. Čudno je vsekakor, da je bila ponovno zlomljena ograja pri škofovem vrtu in oo. lazaristov, sedaj pa uničeni sadeži na Jernejevem vrtu. Upamo pa, da pridemo kdaj na sled tem sirovinam in da prejmejo zato zaslužno kazni, pa da vidimo, kakšne barve so ti tiči.

○ **Mestna plinarina** ima razstavljenjo na velesejmu lepo izbiro plinskih kuhalnikov, štedilnikov, kopalnih peč in drugih aparatov. Posebno pozornost pa vzbuja krasno izdelan plinski štedilnik, ki omogoča kuho za 70 do 100 oseb in ki je prodan za Dežji dom kraljice Marije. Ker je to prvi štedilnik te vrste v Ljubljani, opozorjamo na to gg. restavrate in kavarnarje, da si ga ogledajo.

○ **Krojači, šivilje, nešivilje,** važno je, če preberete mali oglas krojne šole, Stari trg 19.

○ **Nasilni ponočnjaki.** Neznani ponočnjaki so vdrli na dvorišče posestnika Franceta Tomca na Viču. Biti so morali domači, ker so šli k psu čuvaju, ki je bil priklenjen na verigi. Odvezali so psa in ga spustili, verigo pa so obesili na bližnjo ograjo. To jim pa še ni zadostovalo. Vzeli so z dvorišča mal. 60 Din vreden sodček, katerega so metali po poti proti domu tako dolgo, da so ga popolnoma razbili.

Maribor

□ Na »Jutrovo« beležko proti poslancu Žebotu, zakaj se ni udeležil shoda tan. najemnikov, odgovorjamo, da do zdaj še nihče ni mogel biti istočasno na dveh mestih in da je poslanec Žebot isti dan storil za omiljenje stanovanjske bede v Mariboru več kot vsi govorniki na protestnem zborovanju. Kajti ob priliki praznovanja 25letnice društva kat. mojstrov se je na posebno navduševalne govore poslancu Žebotu napravil velik človekoljubljen načrt kat. mojstrov, da dozidajo v doglednem času dve večji stanovanjski hiši. — To pa naj si najemniki le dobro zapomnijo, kako gospodarijo SDS in skrbijo za stanovanja. Pa raje molčimo, da ne bomo zopet namigavali, saj po mestu vsi vemo kako se to godi.

□ »Jutro« in 25letnica kat. mojstrov. Seveda je kroge SDS malo zbudilo, ko so videli lepo četo kat. mojstrov v sprevedu za svojo novo zastavo. A tega pa nismo pričakovali, da bi bili v svojem sovraštvu proti vsemu, kar je katoliškega, tako zaslepljeni, da zdaj v »Jutru« vidijo botra, ko je novi zastavi kumovala vendar gospa.

□ Razpust Orjune v Mariboru. Povodom poročila o razpustu Orjune se je včeraj govorilo v Mariboru, da »Slovenec« poročilo ni točno in da je razpuščena Orjuna samo v ljubljanski oblasti. Toda tekoma popoldneva je dobila tudi mariborska policija navodila, da izvede preskavo pri mariborski Orjuni ter zapleni vse premoženje in spise. Preiskava se je že uvela.

□ O nerednostih pri mestni hranilnici poročila tudi dunajska »Neue Freie Presse« v posebni brzojavki iz Maribora. Poročilo navaja razne osebe, ki so pri tej aferi prizadete in navaja zelo pretirane vsote. Poročilo je vseskozi tendenciozno in skuša škodovati denarnemu zavodu. O malverzaciji pri Mestni hranilnici se govori: V Mariboru že dalje časa in tudi naš list je o tem že poročal. Uvedena je že preiskava, ki bo kmalu končana, nakar bomo o zadevi poročali natančneje.

□ Požar. Slonci ob 7 je nastal požar v skladišču lesa, samec in sena pri g. Antonu Pirkmajerju na Aleksandrovi cesti 71. Vnela se je lesena baraka v kateri je bila pisarna in skladišče za deske. V nekaj minutah je bila cela baraka v ognju; k sreči je celi dan in tudi med časom požara močno deževalo, tako da se ogenj ni razširil tudi na sosedna poslopja. Na kraj požara je takoj prihitela mariborska požarna brigada s štirimi brigadnimi in v kratkem času za tem tudi gasilci iz Studencev in Pobrežja. Ogenj se hitro pogasil, vendar je med tem časom že pogorel velik del skladišča. Škoda je zelo velika. Kako je ogenj nastal, ni še ugotovljeno. Prišlo je goreti seno, ki je bilo za barako. Pri gašenju je dobil težke opekline na obrazu član mariborske požarne brigade Bernhardt.

□ Kapelnik mariborskega gledališča Lojze Hercog je podpisal pogodbo z upravo opernega ansambla v Varazdinu, ki bo v prihodnjem letu prirejala operne predstave v Varazdinu, Osijeku, Sarajevu in Splitu. Pri mariborskem orkestru je imenovan za kapelnika Andra Mitrovč.

□ Generalni ravnatelj carin g. dr. Konrad Schmid se je ob priliki inspekcijskega potovanja po Sloveniji mudil včeraj v Mariboru, kjer si je dal predložiti poročila preiskave, ki jo je bil ob času carske razprave odredil.

□ Sprejemni izpiti na gimnaziji so se vršili preteklo sredo. Priglasil se je 101 učenec, izpit je z dobrim uspehom napravilo 97 učencev. Opaziti je torej ponovno veliko upoštevane humanistične gimnazije.

□ Šahovska tekma Maribor—Ljubljana se je preteklo nedeljo končala nepričakovano z neodločenim rezultatom 3:3. Priprisan je to nekoliko oslabiljeni vrsti Ljubljane in pa dejstvo, da sta nastopila za Maribor tudi člana ljubljanskega šahovskega kluba gg. Vasja Pirc in Stupen. Za Maribor so zmagali Stupen proti Cirilu Vidmarju, Ostanek proti Zadniku in Pirc proti Furlaniju. Za Ljubljano so zmagali Jerovski proti Emilu Kramerju, Valentič proti prof. Favaju in Vogelnik proti Lukešu. Da je nastopil za Maribor še Poljanec, kakor je bilo v začetku določeno, bi bila zmaga najbrž na strani Mariborčanov. Mariborski šahovski klub je s to tekmo dokazal, da je eden najmočnejših v državi.

□ Angleški krožek v Mariboru. Izlet v Mežico. Skupni odhod v soboto 3. t. m. z jutranjim koroskim vlakom ob 5.50 z glavnega kolodvora. V slučaju slabega vremena izlet odpade.

□ Nesreča. V sredo se je ponesrečila v Smetanovi ulici soproga znanega mariborskega dimnikarja Auerja iz Ruške ceste. Padla je ter se tako poškodovala na levi nogi, da jo je moral rešilni oddelek prepeljati v bolnico.

□ Policijska kronika. Radi latvine gramofonskih plošč je bil aretiran neki Kajer iz Prekmurja. Ponudil je gostilničarju Dimniku večje število gramofonskih plošč na prodaj ter igral z njimi na Dimnikovem gramofonu. Ko je gostilničar nakup odločil, je prodajalec pobral plošče skupaj ter odšel. Šele pozneje je Dimnik opazil, da so izginile tudi njegove plošče, vredne več sto dinarjev. — Na nepričakovan način je prišel po dveh mesecih nazaj do svojega kolesa upokojeni de-

ktiv Cotič. Pred dvema mesecema mu je ukradel nekdo kolo pred blagajno pokojinskega zavoda. Cotič je te dni opazil nekega fanta, ki se je vozil na njegovem kolesu. Fant je izjavil, da je kupil kolo za 500 Din od nekega sodarja. Policija mu je kolo odvzela.

□ Razpis. Mestna občina mariborska razpisuje oddajo težaskih in zidarskih del za kanalizacijo Verovškove ulice (za Pokojniskim zavodom). Pravilno kolekovane in zapечатene ponudbe je vložiti do 12 dne 7. julija v vložnišče mestnega magistrata. Na ovitku mora biti označba: »Ponudba za izvršitev cestnega kanala v Verovškovi ulici.« Javna otvoritev ponudb ob navzočnosti ponudnikov se vrši dne 7. julija ob 12.30 na mestnem magistratu. Za razpis potrebni pripomočki so na razpolago proti povračilu nabavnih stroškov od 1. julija 1926.

□ Borza dela. Od 20.—27. junija je iskalo dela 1457 oseb, 762 moških in 625 ženskih. 547 delavcem se je delo ponudilo, v 40 slučajih je borza uspešno posredovala, 15 oseb je odpotovalo, 282 jih je bilo iz evidence izstavljenih.

□ Desinfekcijsko skrušnjo je prestal z dobrim uspehom v Ljubljani po 4 mesečnem tečaju štuga pri mariborskem mestnem fizikatu g. Simon Kos. Doslej ni bil pri fizikatu nobeden sluga s pravo kvalifikacijo in je Kos prvi, katerega je poslala občina na desinfekcijski tečaj.

□ Najdeno truplo samomorilke. Drava je izplavila na koncu Melja ob skladišču lesne trgovine »Drava« truplo Marije Puch, ki si je nedavno sam končala življenje v reki. Truplo je našel v pondeljek pomožni delavec Malenšek in brat pokojne g. Rudolf Puch je dognal identiteto. Truplo so prepeljali na Pobrežje v mrlišnico.

□ Mladega begunca je te dni aretirala mariborska policija. Službojuči stražnik je opazil v prehodu pod magistratom, kjer je skladišče za stojnice z Glavnega trga spati zavitega v plahte 14letnega dečka. Na stražnici so ugotovili, da je iz Sarajeva, sin železničarja ter se piše Anton Slatenšek. Mariborska policija se je brzojavo obrnila po informacije v Sarajevo, od koder je dospel odgovor, da je mladi Slatenšek že meseca maja ukradel doma 3000 Din ter pobegnil. Po raznih zanimivih pustolovščinah je končno dospel v Maribor, od koder bo odgnan nazaj v Sarajevo.

□ K nesreči t. Mihaela Plevnika dostavljamo, da je ponesrečen bil že dve leti učenec pri elektrotehničnem podjetju Saveršnik in je svojo vajeniško dobo želel pri mestnem električnem podjetju nadaljevati, kamor je prišel en dan pred nesrečo. Na kraju nesreče zaposleni uslužbenci nesreče niti malo niso povzročili, ker je tovarš zaklical ponesrečencu, kdaj naj vrže, kar pa je fant preslišal in prišel pod drog, ki mu je končal mlado življenje. — Ob tej priložnosti smo naprošeni pripomniti, da se naj k nevarnemu delu pošilja vedno dovolj delavcev, jim oskrbi varovalne pasove, trdne lestve. Tudi plača uslužbencev in monterjev ne odgovarja težki in nevarni službi, ki jo imajo. — Mihaela Plevnika so včeraj popoldne pokopali na poboškem pokopališču.

□ Nova tovarna za izdelovanje sukna. Tvrdka Hutter in drug je pozidala v Melju pod brodom veliko in moderno tovarno za izdelovanje sukna. Podjetje je opremljeno z 48 najmodernejšimi stroji, ki bodo kmalu v polnem obratu. V tovarni se še vršijo zadnje investicije in stavijo na dvorišču barake. Oprema te za Maribor res potrebne tovarne bo kmalu gotova in bo prišlo podjetje v kratkem v polni obrat. Po prevratu je napredoval Maribor za dve veliki tovarni in sicer: tkalnico in apreturo Doktor in drug in za izdelovalnico sukna Hutter in drug.

□ Izginil je 15letni urarski vajenec Jug Viktor. Bil je v delavni obleki in se pogreša od srede jutraj.

Posebnost za Ljubljano so Zeppolini, ki plovejo nad stolpom „Mirim“ čokolade.

Celje

□ Mestna hranilnica in Lastni dom sta nameravala zidati na oglu Vodnikove ulice in Kralja Petra ceste dve veliki stanovanjski hiši. Lastni dom je pa menda odstopil od te namere, ker bo imel v kratkem pripravljene svoje poslovne prostore v hiši g. dr. Božiča v Presernovi ulici. Sedaj slišimo tudi, da bo tudi Mestna hranilnica odstopila za enkrat od projektirane velike stavbe in to radi tega, ker bi ista stala ogromen kapital.

□ Novi restavrador v Celjskem domu g. Hlavač otvori restavracijo v hotelu Union dne 1. julija. Na najemniki bo plačeval letno 40.000 Din to je skoro več kot polovico manj kakor prejšnji restavrador, ki odide dne 1. julija v Ljubljano in prevzame tam restavracijo na postaji.

□ Prenos obrti. Lončarsko in pečarsko trgovino oziroma delavnico, ki se je vodila do sedaj pod imenom Mihael Altičbler, je prevzel g. Mirko Mastnak iz Brezice. Poslovni prostori se nahajajo v Kapucinski ulici.

□ Pronovljene pročelje na poslopju, v katerem so nastanjeni magistratni uradi, je sedaj po prenovitvi prav okusno in lično. Dobro bi bilo, ako bi mestna občina svojo hi-

šo nad glavnim vhodom arhitektonski lepi stavbi primerno prenovila.

□ Groblja pred Skobernetovim hotelom na Ljubljanski cesti bo počasi vendarle izginila. V zadnjih dnevih sta dva delavca prevajala tam nagromadeno malo in veliko kamenje na drug prostor. Ako bo delo napredovalo v tem tempu, upamo, da bo prostor koncem leta 1928 srečno očiščen. Tudi vojaška straža ne straži več tega prostora odnosno skladišča. Vojaška uprava ima čisto prav: ni vredno, da bi stražili trhle kajane in razpokano staro opeko.

Ptuj

□ Iz seje okrajnega zastopa v Ptuj. Pri seji dne 2. junija 1926 je sodeloval okrajnega ptujskega zastopa sprejel mnogo koristnih sklepov: zlasti nam je omeniti naslednje: Za novo ustanovljeno hiralnico v Muretincih je daroval laniško leto znesek 10.000 Din, letos je pristopil kot ustanovni član z zneskom 100 Din ter spet dovolil podporo v znesku 9.000 Din. Kot delegata v Hiralnično društvo sta bila izvoljena gg. Mihael Brendič ter Franc Rantl. — Ze sklenjen povznanje brodarine za zavreki brod se odloži, če tudi ima okrajni zastopnik velike izdatke za brod. — V toku treh let je izjal za vzdrževanje broda pri Zavrču 98.180 Din. Na brodarini je pa v istem času komaj 83.976 Din, tako, da je doplačal 62.204 Din. Nova pravila broda zahtevajo tri nosilne ladje in skripe. To bi stalo okoli 120.000 Din. V lo svrhu se je nameravala brodarina povzpeti, da se prejmejo višji dohodki za investicije. Ker pa prebivalstvo tako toži, da nima denarja, ampak samo velike izdatke, so je za sedaj povznanje brodarine odložilo. — Iz poročila vladnega komisarja je posneli, da so občine po nasvetu strokovnjakov sklenile, graditi mesto lesenih mostov železobetonske mostove na mestih, kjer so postali leseni mostovi za promet nevarni. Tako se je letos v kratkem času zgradilo 5 novih občinskih železobetonskih mostov. Tudi preko Dravinje v Dravinjski dolini, kjer je lanska jesenska povodnil odnesla dva lesena mosta, gradilo občine sedaj betonske mostove po navodilih strokovnjakov. Okrajni zastop podpira gradbo občinskih mostov iz denarjem in materialom. Prejšnji občinski most preko Drave v Ptuj je moral prevzeti okrajni zastop ter ga sedaj popravlja. Na najnevarnejšem in globokem mestu dravske struge so žezla dobro popravljena. Letos se je oddalo prepleskanje železnih delov mostu najnižjimo ponudniku vdovi Morely. Družbe vožnje in nabava gramozna so v letošnjem letu pokazale, da res primanjkuje denarja in za služka. Bilo je veliko več izdatkov kakor prejšnja leta: ter so se dosegle tudi znatno nižje cene. Okrajni zastop nadaljuje z gradbo okrajne ceste skozi Dravinjsko dolino. Dravinja izvira na Pohorju nad Zrečami, teče mimo Poljan, Makol, Majšperga ter se izliva pri St. Vidu nižje Ptuj v Dravo. Do Majšperga je zgrajena okrajna cesta, med Majšpergom in St. Vidom pa ni po dolini nobene prave ceste zveze, tako da znaša otok okoli 15 km. Zbog tega je okrajni zastop že pred več leti pričel graditi ob Dravinjski dolini okrajno cesto, ki je dovršena že do 10 km (do g. pristave), 12 km ceste je še zgrajeno. Letos se bo zgradilo 6 km, to je do Doklet. In drugo leto spet nadaljevali. Na ta način bo tepe in rodovitna Dravinjska dolina odprta promet in bo dobila potrebne prometne zveze. Okrajni zastop gradi ceste z lastnimi sredstvi in v lastni režiji. Tudi novo cestno zgradbo okrajno kolodvorsko cesto od Ptujске gore in St. Lovrenca na Dravskem polju na postajo St. Lovrenca, p. in skozi Strišče, kaže letos dovršiti. Ob cesti je zgrajen tudi lep pšpbi za romarje, ker je Ptujska gora znana božja pot in lepa izletna točka. — Dne 6. junija 1926 se je končal v ptujskem okraju 12. kmetijski gospodinski tečaj. Slonji je bil prirejen na inicijativa Kola jugos. sester, podružnice v Ptuj, s pomočjo okrajnega zastopa in mestne občine ptujske. Ptujski okraj ima mieda rekord: sedaj, saj je tekoni treh let vzgojil v tečajih nad 200 kmetijskih deklet v dobre gospodinje in kuharice. Želja probivalstva je, da se v Ptuj v Mladiki priredi gospodinska ola. Na razpolago sta dve veliki kuhinji. Ena uporablja gospodinska sola dekletskih meščanske kote, drugi kuhinja s tremi stidilnicami pa bi služila za drugo gospodinsko solo, kamor bi kmetijski starši, prav radi pošiljali svoje hčerke v učenje. Saj se ne učijo samo kuhanja, ampak tudi šivanja in splošnega gospodinstva. Prijav bi bilo veliko, da bi se nekaj let morali vršiti tečaji po pet mesecev; torej dvakrat na leto, po zneje pa bi bila enoletna gospodinska sola. Polagamo na sroo mestni občini in okrajnemu zastopu, da se letos pri razdelitvi prostorov v Mladiki na te želje prebivalstva ozirata in odčista prostore za gospodinsko solo. In bi se začel pripravi na to.

□ Čerkveni koncert se je vršil v tokre popoldne ob 5. uri s peštrim sporedom. Koncert sta vodila gg. H. Svetel in pevovodja Grum. V moralnem oziru je zabeležiti velik uspeh, v gmočnem pa žal ni dosegel laniške višine. — Taktina. Kolo je bilo ukradeno pred 3 dnovi tukašnjemu pismoški g. Mesenc. To je pri njem že tretji slučaj. Zeleti je, da se orožništvo, ki je pridno na delu, posreči izslediti tatu in ga izročiti v roke pravice.

Uršnika

□ Čerkveni koncert se je vršil v tokre popoldne ob 5. uri s peštrim sporedom. Koncert sta vodila gg. H. Svetel in pevovodja Grum. V moralnem oziru je zabeležiti velik uspeh, v gmočnem pa žal ni dosegel laniške višine. — Taktina. Kolo je bilo ukradeno pred 3 dnovi tukašnjemu pismoški g. Mesenc. To je pri njem že tretji slučaj. Zeleti je, da se orožništvo, ki je pridno na delu, posreči izslediti tatu in ga izročiti v roke pravice.

Jesenice

□ Prelep praznik je bil dan sv. Alojzja, ko je naš g. Krašna pripeljal 70 otrok, privrkat k miši Gospodnji. Ganljivo je bilo gledati malčke v cerkvi, kako so pod vodstvom g. učitelja drug za drugim poklekali k obhajljivi miši. Po svesni opravi so bili pogosteni pri g. županu, popoldne pa so ob lepem vremenu napravili izlet k Sv. Križu, kjer so bile ob 3 litanije. Otrokom in njih staršem bo ta dan ostal v srečnem spominu. Bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala gospodom, posebno pa g. Krašni.

□ Sv. Petra in Pavla dan, savski sejem, se je ljudstva trlo na Savi. Topiči so pokali, da je bilo veselje. Veselo razpoloženje je vladalo čeli dan, dasi časi niso preveč rožnati.

□ Meščanska sola je tri dni zastavila izdelke svojih učencev. Nekaj stvari je bilo takih, da človek kar ostrni ter se mu zdi skoraj neverjetno, da bi bil kaj takega zmožen mladenič ali mladenka 15 ali 16let let. Kdor si ni ogledal te prelepe razstave, mu je po pravici lahko žal.

DAMSKO OBLEKE

□ Najmodernejša
poldelen in cefir od Din. 70 do 130
frotir, batist, etamin od Din 130 do 190
volnene v raznih barvah od Din 250 do 330
svilene od Din 320 do 380
pri F in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Trbovlje

□ Ciril Metodov kres. Tudi letos se bo žgal na predvečer sv. Cirila in Metoda dne 5. julija na hribčku nad rudniškim ravnateljstvom poslopjem na čast slovanskima apostoloma kres. Pri tem se spominjamo onega, ki je pred kakimi 40 leti začel prvi, sam brez kakšne pomoči znašati skupaj vsejeve za ta edini kres te vrste, ne meneč se za mnenje trboveljskih nemturjev, ki so s strašnim našiljem haš kraj vladali; to je bil g. Gorjup Karl, rudniški poduradnik v glavni pisarni. Videli si ga lahko, kako je že ob dveh zjutraj delal na ta način za prubodo slovenskega naroda, kar drugače se ni javno udeleževal. Danes se pa marsikateri, ki je bil pred kratkim še zagrižen nemur, trka na svoja jugoslovanska prsa, za one pa, ki so v resnici kaj stori za narod, ne vé. Spomin na nekdanje narodnostne razmere so zanimivi in dobro bi jih bilo poživiti.

□ Vidovan se je obhajal letos v primeri z lanskim letom manj slovesno. Običajni zastopniki raznih korporacij sicer niso manjkali, pogrešali smo pa delavsko množico, ki je posebno lansko leto in patrijotični dan posebno lepo obhajala, letos se pa razgubila na druge kraje, ker so se bili nastopa Orjunašev.

□ Osebnost. G. rudarski ravnatelj inž. Julius Pauer se je vrnil s svojega dopusta. Knjige.

□ Težkoče v bratovski skladnici. Glavni odbor bratovski skladnice je pred dnevi razpravljal o težkočah, katere so se pojavile zadnje mesece. Kakor smo že poročali, se je to leto upokojilo znatno število rudarjev, ki so večinoma imeli polna službena leta; od tega da bi bili že prej stopili v pokoj, jih je zadrževala nizka poljovina, ki se taksi poosebno po nekaj kron; in pa veliko pomanjkanje stanovanj, kakor tudi deputatni premog, akoravno novi pravilnik skladnice predvideva novopokojenim zadovoljivo pokojnino. Redukcija rudarjev je vse te premisleke rudarjem prekrizala in so bili primorani stopiti v pokoj. — Pokazalo se je pa takoj, da je ta narastek vpokojencev bratovski skladnici naprtil breme, ki ga ne more prenesti, in se je pokazal že v drugem mesecu precejšen primanjkljaj. Zastopniki se seveda niso mogli o znižanju pokojnine novopokojencem izreči, ker ministrstvo še ni potrdilo novega pravilnika in se mora do tega časa še potakati. Kakor je izjavil neki delegat glavnega odbora, pred letom še ni misliti na potrditve, ako ravno na njo težko čakajo staropokojenci, ker bi se s potrditvijo zadržali tudi pokojnine zvišale; torej bodo novopokojenci glede znižanja pokojnine še brez skrbí, medtem ko bo težko staropokojencem, ki so v resnici v veliki bedi. Seveda se pa tudi še ne zna, kaj bo sklenila anketa, ki se bo, kakor se domneva, sklicala šele proti koncu tega leta. Obeti se pa pri bratovski skladnici pogreša iz vojne dobe, ko so podpisovali za vojno posojilo milijone — seveda v zlati valuti — katere bi danes delavci nujno potrebovali.

□ Lovski blagor. Ključavničar g. Stritih Fr. je v Savi vlovil krasen eksemplar, 8 kg težkega sultana. Za njegovo srečo pri ribolovu ga marsikateri tovarš zavidajo.

□ Nesreča v gozdu. Posesnico g. Selevšek Marijo od Sv. Marka je zadela težka nesreča. Po očesu jo je udarila smrekova veja in če bi se ne bila podprla operaciji udarjenega očesa, ki je izteklo, bi bila po zdravniškovi izjavi izgubila še drugo oko. Leži v novi bolnici.

□ Vozite počasi! V nedeljo popoldne je povozil v Gaberskem kolosar Jordan Martin, kovač, zaposlen pri g. Orehniku, trgovčevu soprogu gospe Gabron in njenega otroka. Gospa je obležala nezvestna, dobila je na senčih rane, otrok nekaj prask in tudi kolosar sam je močno poškodovan po hcu. Akoravno policija zabranjuje hitro vožnjo, vseeno se vozači ne drže pravil, če pa kdo katerega zaznani, pa nepet ni prav. Torej pamet, vozi zmerno!

Hrastnik

□ Strokovna zveza rudarjev za Dol in Hrastnik je poslala na občino Dol vlogo v kateri prosi, naj bi se občinski odbor spomnil na brezposelne in staropokojene rudarje, kakor je to storila trboveljska občina.

□ Sv. Katarina nad Hrastnikom. Prvič, kar pomnimo, je bil zaljubljen šolskega leta dne 20. junija. Gospodične Slapšakove so se izkazale za prave vojiteljice. To nam je pokazala zelo obsežna razstava vseh učenih predmetov. Ob tej priliki so vprizorili, naši mali tudi dramsko predstavo, ki je bila nad vse pričakovane obiskana. Gospodična voditeljica se je pri tej priliki zahvalila staršem, ker so tako točno otroke v solo pošiljali, da bi jih doma potrebovalo. Gospodična učiteljica za se priložje velik ugled v celi okolici.

□ Nove starše. Veliko novo hišo z velikimi trgovskimi lokali je postavil trgovec g. Kotnik. Poleg omenjene hiše je postavil tudi stanovanjsko hišo urar g. Sartory. V zadnjem času je začel z delom za novo hišo tudi g. Ignac Koritnik, čevljar na Dolu. Steklarna je postavila v zadnjem času dve večji stavbi, kjer bo imela nova skladišča.

□ Iz Dola. Tu se bo pod okriljem Katoliškega izobraževalnega društva vršil gospodinski tečaj in sicer prvič v tem kraju, radi česar vlada umevno veliko zanimanje zanj.

□ Na Francosko se odpravljajo več rudarjev z družinami vred. Občinski svetnik g. Kovač je v razpisnem razpisu za odvoz odpadkov iz Dola in Hrastnika dobil naročilo za odvoz odpadkov iz Dola in Hrastnika.

Rogaška Slatina

□ Koncert Glasbene Matice iz Maribora se bo vršil v soboto, dne 3. julija, in ne 11. julija, kakor smo prvotno poročali. Podrobni program sledi. — Sledilo bi na onak ali drugačen način.

□ Bralno društvo pri Sv. Križu ponovi ljudsko igrsko »Krivopisecnik« prihodnjo nedeljo, dne 4. julija.

□ Med učiteljskim na obeh osnovnih šolah v Slatini in pri Sv. Križu se napoveduje iz začetkom prihodnjega šolskega leta več sprememb. Česta od Sv. Križa k Sv. Trojici se popravlja. Hvala Bogu, nekaj vendar! Svetovall bi, da se vozniki živjeto vsak vsaj še za nekaj voz gramozna, da bo cesta gladko nadelana, če že napeta, bili ne more.

Laško

□ Sejem smo imeli 24. junija. Prignali so 617 glav govedi. Živina je bila prvovrstna, čena pa zadnja, saj so te volle težo 1500 kg prodali po 37 kron.

□ 30letnico slavnega naurja in povodnji smo obhajali isti dan. Odrasli ljudje se še dobro spominjajo, ko se je nad vasjo Ojstro utrgal deževni oblak in narasli so polotoki posebno pa tako zvani »Drogi potoki«, kateremu se je njegova struga zamašila, je prekoratil svoje bregove, razlil se po trgu in na sejmov dan postala prava panika med kranjari, kajti ljudje pripovedujejo, da je voda odnesla skramarju z usnjeno njegovo kramo, voz in konja naravnost v Savinjo. Po tem času, slične povodnji ni bilo in Bog nas je varil.

morna umetnina vsak zase in vsi zaeno. Potem bi bil zbor beseda Usode in bogov in človeka. Naš zbor pa je bil javniški, ki je besede posnemal kakor smetano z mleka. Zato ni bilo vere vanj, zato je vsedkar sproti zbrisal efekt poedinih prizorov. Ojdipus (g. Bratina) je bil sicer visoko nad drugimi, klasičen pa tudi on ni bil. Ni si znal čuvati tiste visoke, velepatetične tragike, ki je pač bistvo starogrške tragedije; morda si je hotel in — potem pa je ostal sredi poto in ni dal niti starogrškega, niti modernega Ojdipa. Zdi se pa in tako so trdili taki, ki so posvečeni v gledališke tajne, da je bil pri reprizi popolnoma nerazpoložen. Škoda, ker v njegovega Ojdipa imamo vero! Jokaste (ga. Bukšek) je zares stisnila srca s svojo obupno boljo (— da bi je le zbor ne zakrivali!); bila je najboljši lik. Teiresias (g. Kovič P.) je imel izborna masko, kot vedež pa je tako — mar tajinstveno? — govoril, da je iz strahote svojih gledanj napravil res le blebetanje. Njegov nastop bi bil moral storiti enega najmočnejših prizorov, ker po njem edinem spregovori tragika. Mar on vbesedeno tragiko tako skromno pojmi? To starogrško tragiko, ki ni več tragika naših pojmov, ki je žalost človeška in je grozota Usode; on pa nič drugega ni znal biti, kakor glasnik grozne Usode, človek zgolj v zlogovanih. Zanimiv je bil korintski sel g. Kovič J. Zdaž zdaj sem mislil, se bo zaletel v svoje običajno komično brzanje. Maske si boljše ni mogel nadeti; tako je obrazil dobrodušnega klepetarja, ki iz svoje naivnosti ne sluti zubljev svojih slepih besed. — Scena je bila monumentalna, vsaj hotela je biti. Perspektiva je bila preozka, kakor je bila sploh vsa starogrška monumentalnost ozka, brez drznosti, ki je g. Bratina sicer vendar mnogo ima. Rekel bi, kakor je bila scena pretesno nalepljena na občinstvo, tako so bili igralci v svojih obrazovanih preblizu svojih lastnih obrazov in preblizu občinstvu, ki je videlo le gg. Groma in Pirnata in Stoparja itd. Zato ne mislim le na sceno, nego mislim za vso vprizoritev, da bi moralo biti vznoje visoko in perspektive daljne. S kakimi sredstvi so si odkrkali in dvigali stari Grki svoje igravce, da so zrastle iz odzvajanja! Tudi oltarji so na distanco in problem »Ojdipa« je odzvajanje scene in igravcev v velebnost, ki prisili tudi nehumanistično in realistično občinstvo operet — na kolena.

Dr. F. S.

Sport

LAHKOATLETSKI REPREZENTATIVNI MATCH JUL. KRAJINA : LJUBLJANA V LJUBLJANI.

V nedeljo, 4. julija se srečata v Ljubljani lahkoatletski reprezentanci Julijske Krajine in mesta Ljubljane. Julijska Krajina pošlje ob tej priliki v boj najboljše svoje atlete, ki jih dajejo mesta Trst, Pulj, Gorica, Reka in Zader, med katerimi se nahajajo razni italijanski državni prvaki in reprezentanti, ki so na mnogih mednarodnih meetingih zmagovito reprezentirali barve svoje države kakor Tommasini in Zucca, večkratna državna reprezentanta in rekorderja na 100 m, Bertozzi, juniorski državni prvak l. 1925. na 800 m, Busan, lanskolletni državni prvak na 5000 m, Umek, večkratni državni prvak in reprezentant v maratonskih boji (v Londonu), Milinovich, drž. prvak gimnastične federacije v metih itd. Tudi ostali reprezentanti zastopajo izborna kvaliteto, kar so dokazali pri izbirnih tekmah in prvenstvih, kjer so bili doseženi rezultati, ki znatno presega naša, n. pr. v teku 5000 m je z lahkoto zmagal Busan v 16 : 43 min., v teku 1500 m Terčovich 4 : 19,9 min., v skoku ob palici 3,00 m Di Blas, v metu diska Tommasini 36,25 m, v metu kopja Milinovich 47,78 m itd. Naša reprezentanca je tukaj stavišana pred veliko težjo nalogo, kakor proti Zagrebu, ker ne nastopi kompletna, vendar bo z znanim atletom Spahičem, ki se nahaja v Ljubljani na orožnih vajah in nastopa za ASK Primorje, znatno ojačana ravno v disciplinah, kjer smo najslabši, t. j. v skokih in metih. Naši atleti bodo morali dati vse od sebe, da dosežejo čim častnejši rezultat in to od njih vsakakor pričakujemo. Ogorčena borba, ki se bo razvila za zmago pri večini tekmovalnih točk, bo najzanimivejša, kar smo jih do sedaj videli v Ljubljani, vsled tega se tudi pričakujejo zboljšanja mnogih naših dosedanjih rekordov. Upanje je tudi, da bo ne samo sportna, temveč tudi ostala ljubljanska publika v velikem številu plemeniti in nadvse interesantni borbi imenovanih dveh reprezentanc prisostvovala, in užiti, ki se ji bodo nudili, bodo ostali dolgo časa v prijetnem spominu. Igrišče in pričetek se objavi pravočasno v ljubljanskih dnevnikih.

DNEVNA TELOVADNA URA.

Več hrane, več miru, večje stanovanje, vse to bi bilo dobro, a sredstev ni. Pa vsaj to naredimo, kar moremo, to je sedaj klic na Nemškem. Dvigajmo zdravje naroda! Začnimo pri mladini, v prvi vrsti pri tisti, ki je zapustila šolo; zanjo se skoraj nihče ne briga, ona se najprej zgubi, duševno in telesno. Telesnih napak v šoli navadno še ne zapazimo, to pride pozneje; takrat je navadno že prepozno in se marsikaj ne da več popraviti. Nekateri občine so se začele zavedati važne naloge telesne vzgoje; prva na Nemškem je bila občina Schöneberg pri Berlinu, vpeljala je obilgato dnevno telovadno uro. Kakor čebele matiči ji sledijo sedaj druge nemške občine. Leta in leta se je trudil nemški državni odbor za telesne vaje, da bi dosegel dnevno uro za telovadbo; sedaj je dosegel, da se je tudi odbor parlamenta za to izrekel. In odbor se je izrekel za to soglasno. Dalje je razmotrival odbor tudi vprašanje potovanja mladine in pa, da bi bilo dobro vpeljati telovadno in sportsko dolžnost za mladino, ki je šolo zapustila.

VTISI IZ AMERIKE.

Dr. Körner, predsednik kluba Hakoah, pripoveduje: »Vedeli smo, da je v lahki atletiki, v plovanju itd. Amerika boljša kot mi; mislili smo pa, da smo v nogometu visoko nad njo. Pa ni tako. Amerika je tudi v nogometu že tako daleč, kot smo mi, naše zmage niso bile lahke. Vse v Ameriki je presenetljivo, velikansko, posebno pa še gojitev sporta. Tega mi v Avstriji niti od daleč ne zmoremo, smo že v povojih. — Kaj bi rekli šele mi v Jugoslaviji! — Sprejem je bil nadvse gostoluben; naše potovanje je vsebovalo sportsko misel z bližnjimi narodom in plemen. O Ameriški reklamni gleda našega gostovanja nimate pojma; delo, pozdravi, govori, banketi itd. Kdo bi vse našteval.«

Dr. Rosenfeld, voditelj moštva, pravi: »Največja težava za nas ni bila igra ameriških nogometašev, temveč tujina sama na sebi. Toliko smo novega videli, toliko doživeli, toliko smo morali potovati, gledati na zdravje in na dobro formo, in vendar je šlo. Par dni smo potrebovali, da smo se navadili, potem je bilo pa dobro.«

Häusler, srednji krilec pripoveduje: »Potovanja v Ameriko je bil najlepši izlet, ki nam ga je dosedaj sport naklonil. Dobro smo igrali, čeprav ni bilo lahko; na Dunaju smo navajeni na mehko in mirno igro, tega pa v Ameriki ni. Amerikanci so hoteli dobiti točke in so šli večkrat preko tega, kar je dovoljeno. Smo se pa še mi na to navadili, in ko smo znali, je bilo dobro. Amerikanci bi nas

Prostovoljno gasilno društvo v Škofji Loki ob svoji 50 letnici, katero bo praznovalo v nedeljo, 4. julija 1926.

bili najrajši kar tam obdržali; v Ameriki je sport pač vse, sport vlada.«

TENIS NA STREHI.

Posebne vrste je tenišče v Monte Carlo. Iz dveh delov obstoji; za časa turnirjev sta neločljivo združena, veliki boji posameznikov se pa igrajo samo na enem. Komaj par sto metrov od svetovno-znanega Kazina je tenišče oddaljeno, vsak kvadratni meter ima tam neprecenljivo vrednost. Zato ni čudno, da se nahajata tenišči na strehi garaže, obrobjeni od hišnih vrst. Nič te ne spominja na riviero; lahko bi mislil, da si v kateremkoli velikem mestu. Prav spretni so bili oni, ki so to napravo uredili; saj so tam tribune s 1500 sedeži, klubova hišica in prostor za klasično prvenstvo. Klub temu, da je na strehi, ima igrišče veliko privlačno silo in jo bo obdržalo; kazino je blizu. In marsikdo si je že mislil, da bodo tudi drugod še uporabljali strehe za take naprave.

ATENTATNI AVTO.

Dvanajst let je preteklo po sarajevski katastrofi. Avto, v katerem se je vozil tedaj prestolonaslednik Franc Ferdinand, imenujemo atentatni avto. Bil je last takratnega bosanskega namestnika, generala Potioreka, ki ga je dal prestolonasledniku v uporabo. Po atentatu je bil avto last bosanske vlade, po prevratu last Srbskega, prvega jugoslovanskega deželnega glavarja. Leta 1924 ga je kupil Dalmatince Kapara iz Čapline in je upravljal z njim polni promet med Čapline in Imotskim. Na avtomobilu se vidi še sled bombnega drobca, od dne atentata. Tudi Srbski je imel sitnosti z njim; zadnjega lastnika je pa avto v februarju pri padcu zmečkal in se noče sedaj nihče več z njim peljati; pa je še prav dober, tvrdke Fiat.

AVTOMOBILNA KARTA.

Enkrat smo jo že omenili. Izšla je v založbi Wagner v Innsbrucku, sestavljal jo je prejšnji predsednik tirolskega avtomobilnega kluba Adolf Bier. Obsega obe Avstriji, Burgenland, Štajersko, Koroško in Slovenijo. Merilo 1 : 350.000 omogoča čitljivost vseh posameznosti. Če karto razgrneš imaš 30 oddelkov in skupni višini 100 cm in širini 80 cm. Ceste so rjave, reke in deželne meje modre, razlaga je nemška, češka in francoska. Imaš na karti ceste prvega in drugega razreda, poljske ceste itd., za avtomobile prepovedane ceste, majhno in veliko napetost (meja je 10°/100). Kraji z lepim razgledom ali z znamenitostmi so podčrtani, prav tako so označene vse železnice in parobrodne črte. Okrajši so razdeljeni po številu prebivalstva, pod in nad 5000; vidiš kopeli, gostilne, rudnike, vevke, razvaline itd. Sestra te karte obsega Tirolsko, Predarlško, Salzburško in Gornjo Bavarsko.

EVROPSKI BOKSERSKI PRVAKI.

Kdo je najboljši? Erminio Spalla ali Paulino ali Persson ali Diener ali Samson-Börner. Le turnir bi mogel odločiti. Spalla se je moral kloniti Paulinu, ta zopet ni mogel zdelati Dienerja, Diener ne Samsona, vsaj k. o. ne, nad Perssona si nihče ne upa.

Oficijelno sta se za naslov evropskega prvaka v težki teži borila kar dva para: Paulino in Spalla ter Persson in Anglež Phil Scot. Kako je Scott prišel do te časti, ne vemo; boril se je. Svoj čas je bil ognjegasec, »odkrile ga je manager Kourke in je mislil, da bo napravil iz njega tekmeča za Dempseyja. Zato so Angleži kar gledali, ko ni zdržal proti Perssonu 20 rund, temveč je bil že v 11. rundi k. o. V prvih rundah je bil boljši kot Šved, je imel boljše tehniko; če bi bilo šlo na 10 rund, bi bil imel gotovo več točk kot Persson; šest rund so njemu v dobro šteli, dve Perssonu, dve sta bili neodločeni. A v 11. rundi ga je doletelo; za 6 sekund je moral na tla, dvignil se je, a je spet moral dol, šteli so do deset, in končano je bilo. Švedska prince Gustav Adolf in Sigvard sta gledala zmago rokaja, ki je zaslužil v teh par rundah ca 900.000 dinarjev.

Samson in Diener sta oba velika. Samson 184 cm, Diener 188 cm; teža 82,5 in 88 kg, razpetost rok 192 in 196 cm itd. Vse to govori za Dienerja; največ pa še leta, šele 24 jih ima, Samson-Körner pa okoli 40. Na 15 rund sta se udarila; v prvi je moral Samson trikrat na tla, v drugič, četrtič, potem pa nič več. Hrabro je vzdržal vseh 15 rund, in marsikdo mu je naštel več točk kot Dienerju. Sodniki so pa prisodili zmago mladi bodočnosti. Ni bilo Samsonu usojeno, da bi bil izpil čašo ugnajoče atletske slave naenkrat, pil jo bo v požirkih. Ze mora tako biti.

Skavti. Danes ob 16. uri je sestanek vseh skavtov, ki ne gredo na taborjenje. Obvezno!

Turistika

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja, da so sedaj otvorene vse postojanke v Kamniških in Julijskih Alpah razen Orožnove in Malnerjeve koč.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

VI. ljubljanski vzorčni velesejem.

Včeraj je bilo izredno slabo vreme. Kmalu dopoldne je že začel rositi dež, ki je padal do poznega večera. Šele po 8 je nekoliko prenehal. Zato je bil obisk mase manjši, zato pa je prišlo mnogo več resnih interesentov. Obisk sicer ni bil ogromen kakor v prazniških, vendar zadovoljiv.

Na veselilnem prostoru pa se je vkljub dežju že poznalo pri obisku, da je bilo prvega.

Kar se tiče poslov na sejmu, smo zabeležili v sledečih panogah:

Pohištvo različno, papir dobro, za trgovske knjige povpraševanja dosti, kemični produkti dobro, svinec večji zaključki, ogledala dobro, pleteno pohištvo dobro, klobuki prilično, kakor tudi parfumerija, slamniki pa slabo (radi deževja), stroji pletilni dobro, za turbine veliko zanimanje, pločevinasti izdelki dobro, jeklarski produkti zelo dobro, šamotni izdelki zanimanje, kolesa dobro, avtomobili dobro. Čokolada gre dobro. Konfekcija in čevlji se razmeroma dobro prodajajo, pletenine in kravate imajo srednjo prodajo. Splošno se opaža zaradi visokih cen v naši trgovini dobra prodaja damskih nogavic, perila, sploh damske konfekcije. Usnjarska galanterija gre slabše. Dobro gredo pisalni stroji, cveki, vozovi, ščetke.

Danes je obiskalo sejem mnogo deželanov, ki so se v prvi vrsti zanimali za poljedelske stroje, zvonove itd. Opaža pa se občutno pomanjkanje gotovine.

Zeleti bi bilo večjega obiska zanimive higijenske in ženske razstave.

Včeraj je prejela velesejmska uprava po zdravno pismo župana mesta Sofije g. Vazova. Bolgari se sploh mnogo zanimajo za naš velesejem in je njih obisk znaten. Njihov je interes predvsem za železarske produkte. Tudi obisk iz Soluna je znaten. Grki povprašujejo v prvi vrsti za les, potem za opeko itd., katerih predmetov pa je premalo na sejmu.

Avtomobilski trg.

V št. 144. z dne 27. junija t. l. smo objavili podatke o cenah sledečih voz: Ford, Chevrolet, Oakland, Fiat. Danes navajamo par podatkov o Peugeotu in Tatri, ki oba razstavljata na ljubljanskem velesejmu.

Znamka Peugeot je pri nas že zelo dobro znana. Peugeot je ena izmed vodilnih francoskih znamk. Tovarnica izdelava mesečno 4.000 voz ter letno nad 1 milijon bicikljev. Glavna prednost evropskih voz v prvi vrsti pa Peugeot leži v mali porabi bencina. Tako je znan rekord Peugeot, ki je prevozil s 5 l bencina 156 km. Cene so franko Ljubljana sledeče: 12 HP — 4 sedeži, 4 cil. 42.000 Din, Cabriolet

TRGOVSKI PROMET BREZ GOTOVINE V STAREM EGIPTU.

Mislimo, da je tak promet pridobitev novega časa, pa je že prastar. Bančni promet v Grški in Rimu je bil že zelo izpopolnjen, kakor nam to dokazujejo poročila o meničnih bankah, o depozitnih trgovinah in o kreditnih pismih. Natančne zapiske imamo iz starega Egipta; pripovedujejo nam, kako je bilo žito tedaj poleg kovanega denarja zakonito plačilno sredstvo. Ravno pri žitu je bilo treba vse natančno zapisati, ker se žito ne da lahko prevažati. Zlasti v davčnem poslovanju je imel ta promet veliko vlogo. Plačevalci davkov so imeli svoj žitni račun pri državnih skladiščih, ki so poslovala kot banke, in so nakazovali davek na račun davkarja brez gotovine. Na nakaznicah beremo: Na bankirja I. I. nakazujem iz mojega računa na račun A. A. toliko in toliko. Zanimivo je pismo iz časa okoli 200 let po Kristusu; pisal ga je oče sinu in njegovemu prijatelju in se glasi: »Po slu sem Vama poslal tri nakazila; nesita jih takoj k državnemu skladišču, da ne postanejo neve-

2 sedeža 42.000 Din, 10—24 HP 4—5 sedežev 56.000 Din; 11—35 HP 4—5 sed. 66.000 Din, 6 sed. 70.000 Din. Nadalje ima ista tvrdka: O. Žužek, Sodna ulica, zastopstvo športnih voz: Bugatti in Amilcar, ki so znani svetovni rekorderji. Bugatti 4 cil. 1 in pol l stane 98.000 dinarjev. Amilcar pa po karoseriji od 46.000 do 90.000 Din.

Popolnoma nova je v Sloveniji češka znamka »Tatra«, katere zastopnik je August Stoinschegg, Rogaska Slatina. Ta voz je produkt češke tvornice »Kopřivnické vozovka, akc. spol.« v Kopřivnici. Tvornica ima svoje montažno mesto tudi na Dunaju. Cene vozovom so fko. Ljubljana: tzv. »Volkswagen« 4 sedeži, 12—20 HP 65.000 Din; Standard 75 ti-soč Din; 4 vrata Standard 80.000 Din in limuzina 100.000 Din. Voz ima izredno fino konstrukcijo. Tudi za te vozove vlada veliko interesiranje.

Kar se tiče kupčije z avtomobili na sejmu v splošnem, moramo omeniti, da je že večina zastopstev prodala nekaj voz. Zlasti se opaža, da gredo vozovi na Štajersko, kjer je dosedaj igralo zelo veliko vlogo motorno kolo. Vsekakor je gotovo, da bo letošnji velesejem znatno pripomogel k razširjenju avtomobilizma v Sloveniji.

MOTORNA KOLESA NA VELESEJMU.

Na letošnjem velesejmu je zastopanih šest mark motociklov in sicer sledeče: BSA zastopstvo Jugoauto, Ljubljana, D. K. W. zastopnik Albert Achtig, Maribor, Douglas, zastopnik Voršič, Maribor, Frera zastopnik F. Batjel, Ljubljana, Harley-Davidson, zastopnik O. Žužek, Ljubljana, Rudge Withworth, zastopnik Rosa-zavodi v Ljubljani. Se ti podatki kažejo, da je motociklistični sport zelo razvit na Štajerskem. Tudi motocikli se približno dobro prodajajo. V kratkem bomo prinesli v informacijo naših čitateljev-interesentov pregled cen posameznih mark.

»Tribunac, tovarna dvokoles in otroških vozčkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4 je razstavila tudi letos v paviljonu F 269—275 svoje proizvode, ki prihajajo o napredku in solidnem delu podjetja. Razstavljeni so najmodernejši otroški vozčki, stolčki, vrtni stoli, dvokolesa, motorji, živalni stroji, razni sestavni deli za stroje, dvokolesa in pnevmatika različne kakovosti. Tovarna razpošilja svoje izdelke širom države ter je priznana najsolidnejša in najmodernejša te stroke. Ima popolnoma na novo preurejene oddelke za mehaniko, brusilnico, emailiranje z ognjem, pobakrenje, ponikljanje, tapetiranje in mizarstvo ter sprejema v popolno popravilo dvokolesa, otroške vozčke, šivalne stroje, kakor tudi druge v mehanično stroko spadajoče stroje. Opozarjamo sl. občinstvo in gg. trgovce, da ne zamude prilike ogledati si razstavljenih izdelkov po konkurenčnih cenah tege domačega zavoda.

ljavna vsled prekoračenja roka.« Vidimo torej, da je bil že takrat rok določen. Tudi čeke so takrat že poznali, kar vidimo iz prav istega pisma. Nekaj čekov je še ohranjenih in imajo podpis: »Sem ga prezentiral«, znamenje, da je bil vnovčen. Promet s kovanim denarjem ni imel niti oddaleč tega pomena kot žitni promet. Kraljico, častnike itd. so plačevali s hlebi kruha ali z vrčki piva; ni jih bilo treba vzeti, to je bil samo prometni denar.

AVTOMATIČNA ZRAČNA POŠTA.

Na Francoskem delajo sedaj poskuse z avtomatično zračno pošto. Velika brezžična oddajalnica vodi aeroplan, ki nima pilota. Razsvetljena kontrolna tabla v centrali nam vselej pove, kje se aeroplan prav tedaj nahaja. Posamezni zavoji ekspresne pošte so v jeklenih predalih aeroplana, vsak zase, pa s padalnim dežnikom so opremljeni. Ko pride aeroplan nad kraj, za katerega nosi pošto s seboj, pošlje centrala brezžično znamenje, majhna vrata ob trupu letedečega cilindra se odpro in zavoj pade dol; pa aeroplanu še treba ni, da bi hitrost zmanjšal.

J. Sedivý:

Ob sokolskem izletu v Pragi.

Češko sokolstvo je že začelo z velikimi nastopi, ki naj bi bili uvod v veljanske prireditve vsega slovanskega sokolstva začetkom julija. Nastopajo ob nedeljah in praznikih na ogromnem novem telovadišču tik krasnega Kinskega vrta v Pragi. Prihodnje leto se bo vršilo na tem telovadišču, za katerega je tudi država prispevala milijone, prireditve socialdemokratskih telovadnih društev, leta 1929 pa nastopi tukaj slovansko orlovstvo in katoliški Sokoli.

Kdaj se je začel sokolski izlet, je težko ugotoviti. Po uradnih izjavah Sokolske zveze se je pričel v nedeljo 6. junija z nastopom 2500 čeških srednješolcev in tak utis se dobi tudi iz odgovora g. predsednika dr. Masaryka na pozdrav deputacije srednješolcev in njihovih profesorjev. Toda če se imenuje sokolski tisti nastop, kjer nastopijo prostovoljno sami Sokoli ali vsaj ogromna večina, potem se je sokolski izlet začel šele 13. junija. Pri nastopu srednješolskega dijaštva dne 6. junija, ki se je vršil v okviru sokolskega izleta, so z nekaterih srednješolskih zavodov morali nastopiti vsi dijaki brez ozira na to, ali so člani sokolskih ali pa kakih drugih telovadnih društev in to celo vključno protestom dijakov in staršev. Mnogo telovadcev, ki niso Sokoli, pa se je udeležilo izleta vsled moralnega pritiska. Še bolj pa bi je v obraz svobodi vesti, da se srednješolci Orli niso smeli udeležiti na dan prireditve sv. maše. Do 7. junija so morali biti v svojih skupnih prenočiščih, potem pa so morali na telovadišče, kjer so ostali pri skušnjah skoraj do 12.

Vsi dosedanja nastopi so izpadli v tehničnem in organizatoričnem oziru zelo dobro. Temu se ni čuditi, saj ima Sokol večino svojih članov po mestih, kjer je več časa in pripomočkov za telovadbo ko na deželi. Udeleževalo se je prireditev 60.000 do 80.000 ljudi. Izredna nesreča bi se lahko zgodila v nedeljo dne 13. junija, ko je nastopil nižji naraččaj. Vaje so se zavlekle v mrak, medtem pa je naglo nastal velik naliv z gromom in viharjem. V tem kritičnem momentu je sporaj za pol ure odpovedala elektrika in med naraščanjem je nastala panika ter jok in vpitje. Sebe ko so prišli avtomobili, ki so vozili popolnoma mokre telovadce in njihove prestrašene starše v mesto ter je zopet začela svetiti elektrika, so se ljudje pomirili.

Vsakogar, ki res slovansko misli, je moralo razveseliti, ko so se mislili ob sokolskem izletu sestati v Pragi zastopniki večine slovanskih narodov. Saj katoličan ni tako ozkosrčen, da bi odrekal svobodomiselnim pravico do velikega izleta, če ostane v dovoljenih mejah. Tudi katoličani so obsojali komunistični načrt, da se sokolski izlet na vsak način razbije. Posebno so se veselili, da bi mogli sprejeti slovanske goste, ki bi jih Praga s svojimi nešteti cerkvami in sv. kipi učila bolj jasno kakor vse knjige, kako so čutili in mislili in kje so žrpali moči za življenjske borbe predniki sedanjih Čehov. Čim temnejše vezi bi se sklenile ob priliki tega izleta med svobodomiselnimi zastopniki slovanskih narodov, tem bolj bi morali iskati medsebojnih stikov tudi kat. slovanski narodi in tem bolj bi postalo jasno, da verni kat. Slovani morajo podati roko vernim pravoslavnim bratom v pomoč v borbi za skupne cilje. Na ta način bi se nehote delalo za cerkveno zedinjenje.

Prišlo pa je žal drugače. Letošnji izlet ne bo izlet vsega slovanskega Sokolstva. Kakor so že javili časopisi, se izleta ne udeležijo Bolgari, ker se ga sicer ne bi udeležili vsled zahteve srbskega Sokolstva Jugoslovanski sokolski savez. S tem se je dokazalo, da še v jugoslovanskih sokolskih vrstah ni težnje, da se pozabijo in odpustijo grehi, ki so jih storili za časa vojne v medsebojnih odnosih posamezni slovanski narodi in da se preko žalostne preteklosti preide k bodočnosti bratstva vseh slovanskih narodov.

Sokoli pa so šli tudi v svojem svobodomiselnem predaleč. Izlet so spojili s Husovo proslavo ter so se dali v boj proti katoličanstvu vpreči v jarem čel narodnih socialistov in so se dali zapeljati k dejanjem, ki jih je zmogla edino čel. narodnosocialistična sestra Franja Zeminova. Češki Sokoli so pozvali zastopnike slovanskih narodov ravno za Husovo proslavo, ki ima izrazilo protikatoliški značaj in namen izživati katolike.

Nikdo ne bi niti trenil z očesom, če bi hoteli Sokoli proslavljati Husa samo kot buditelja češke narodne zavesti. Še manj bi se zgražali katoličani, če bi hoteli Husa slaviti s študijem njegovih spisov, ki so v ogromni večini bogoslovne vsebine. Čeravno je bil Hus krivoverec, bi bili vendar svobodomiselnici mnogo bližje katoličanstvu kakor so sedaj, če bi verovali vsaj to, kar je učil krivoverni Hus. S svojim življenjem pa bi bili že skoraj krščanski asketje, če bi živeli tako, kakor Hus zahteva. Toda češkemu Sokolstvu ni za Husove verske nauke in za Husovo osebo nič mar; oni vidijo v njem svoj idol samo zaradi tega, ker se je Hus uprl proti kat. Cerkvi. Husa smatrajo za zelo pripravo sredstvo za boj proti kat. Cerkvi in proti vsaki krščanski veri, tudi taki, kakor jo je učil Hus.

Iz vseh priprav je bilo sklepati, da bo vse-sokolski izlet bolj protikatoliška manifestacija kakor vseslovanska telovadna slavnost. Ta utis je dobilo tudi inozemstvo. Jasen dokaz za to je sklep Poljske sokolske zveze v Lwowski, ki ga je priobčil dne 19. junija »Kurjer Warszawski«. Poljski sokolski savez je objavil vsem včlanjenim sokolskim društvom sledeče: »Te dni smo dobili uradni program sokolskega izleta v Pragi, kjer je med drugim na sporedu tudi proslava Husa. Vseled teh slavnosti se ne more udeležiti izleta poljsko Sokolstvo, ki tvori del resnično in iskreno kat. Cerkvi vdanega

naroda. Ker je namreč nemogoče točno ločiti našo udeležbo na izletu od Husovih slavnosti, zato smo z veliko žalostjo sklenili, da prekinemo svojo udeležbo na sokolskem izletu. O tem sklepu smo obvestili tudi češko Sokolstvo.«

500 priglasičenih poljskih Sokolov se torej ne udeležijo praškega sokolskega izleta, ker so iskreno vdaní kat. Cerkvi. Predsednik poljskega Sokolstva, grof Adam Zamojski, ki je bil pred kratkim tudi kandidat za predsednika Poljske republike, pa si je stekel toliko zaslug za Cerkev, da ga je papež odlikoval z redom »Pro Ecclesia et Pontifice«.

Sovraštvo proti katoličanstvu je odbilo poljske Sokole, a iz tega razloga so prekinili svojo udeležbo verni kat. Sokoli lužiških Srbov. Poslušali so glas kat. škofov, ki so jih opozorili, da se verni katoličani ne smejo udeležiti letošnjega sokolskega izleta, ki bo demonstriral pred Husovim spomenikom proti kat. Cerkvi. Škofijski ordinariat v Budišinu pa je naročil vsem dušnim pastirjem, da vplivajo na kat. sokolska društva v Lužici, da bi odložila ime »Sokole« in tako tudi na zunan pokazali, da se ne strinjajo s težnjami češkega Sokolstva.

Fanatična mržnja do katoličanstva v češkem Sokolstvu ne more biti temeljni kamen slovanske vzajemnosti, ker je boj proti kat. Cerkvi odbil doma katoličanstvu vdane Slovake in v največji meri zakrivil prepad med Čehi in Slovaki, a tudi drugod deluje kot dinamit. V zadnjem času precej prijateljski odnosi med Češkoslovaško in Poljsko so se malo ohladili ravno zavoljo Husovih slavnosti, ker so Poljaki mnenja, da so jih hoteli Čehi prevariti na izlet in tako poslabšati prijateljske vezi med Poljsko in Sv. Stolico. Majhen, stopdeset tisoč duš broječ narod lužiških Srbov je živel tik do Husovih slavnosti v svetem miru in vodil obupno borbo za narodni obstoj z močnim nemškim narodom. Čeravno jih je usoda razdelila med katoliško in protestantsko Cerkev, jih vendar te verske razlike niso ločile pri delu za svoj narod. Njihovo narodno slovo je razbila s svojo versko mržnjo nekdanj eminentno narodna organizacija istega češkega naroda, ki je bil dosedaj edini zaščitnik tega Benjamina med slovanskimi narodi.

Med 13.613.000 prebivalci Češkoslovaške se jih je prijavilo pri zadnjem ljudskem štetju 724.504 za brezverce, po vojni nastala čel. narodna cerkev ima 525.000 »vernikov«, protestantov pa je 990.000. Če pomislimo, da so bile razmere za boj proti kat. Cerkvi po prevratu na Češkem zelo ugodne, potem nam je jasno, da so katoličani vsled raznih poskusov protikatoliškega boja tako prerešetani, da lahko rečemo, da stoji 11 milijonov prebivalstvar trdno v kat. taboru. Nikakor ni lepo od čeških nar. socialistov, ki imajo glavno besedo v Sokolstvu, da izjavo 11 milijonov svojih sodržavljancev s Husovimi proslavami. Še slabše pa je, če hočejo pritegniti v protikatoliške demonstracije in v izzivanje 11 milijonov čel. državljanov tuje goste.

Husitske slavnosti lanskega leta so bile vzrok spora med Češkoslovaško in Sv. Stolicu in so povzročile odhod papeževnega nuncija msgr. Marmagija. Če hočejo letos čel. socialisti še večje demonstracije, se bo spor še povečal. A vendar je ob božiču smatral celo dr. Masaryk za potrebno, da pošlje v Rim nadškofa dr. Kordača, da začne pogajanja s Sv. Stolicu. Pokazalo se je medtem že večkrat, da je lahko Vatikan brez Češkoslovaške, ne pa Češkoslovaška brez Sv. Stolice. Če hočejo socialisti konflikt s Sv. Stolicu še zaostriiti ravno sedaj, ko so pogajanja prispela tako daleč, da se mislijo obnoviti zopet redni diplomatski odnosi, je to predvsem notranja češkoslovaška zadeva in nikdo, tudi jugoslovanski Sokoli, nimajo pravice vmešavati se v to zadevo. Še manj pa smejo jugoslovanski Sokoli, ki se udeležijo izleta, s svojo udeležbo na Husovi proslavi izživati in žaliti 11 milijonov češkoslovaških državljanov.

Razen vseh teh težav pa muči predsedstvo češkega Sokolstva še skrajno neprijeten slučaj. Proti pričakovanju se je namreč odzval povabilu nemški svobodomiselní »Turnverein«. Ravno sedaj, ko bodo manjkali Bolgari, Poljaki in lužiški Srbi, je skoraj nemogoče pripustiti nemške »Turnerje« z nemškimi napisi in v uniformi na slavnostni sprej, ker je že sedaj, ko je ta vest še tajna, nepopisno ogorčenje. Če pa to preprečijo, pa lahko nastane velik škandal.

Fanatična in nedostojna borba proti katoliški Cerkvi še ni nikdar rodila blagoslova, tudi ne v »Husovem« narodu, še manj pa se bo posrečila v Jugoslaviji.

Naznanila

Šišensko katol. prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 4. julija izlet na Jamnik. Odhod s prvim vlakom ob 5³⁰ iz Šiške. Peljemo se do postaje Podnart-Kropa Sv. maša pri sv. Primožu nad Kropo. Povratek z večernim vlakom. Vse člane in prijatelje vabimo k obilni udeležbi v prijetno gorenjsko naravo. — V slučaju skrajno slabega vremena se izlet vrši teden dni pozneje. — Odbor.

Darovi

Gospod Stele, Sp. Šiške je daroval za pogorelce v Podgorici pri Dolenjavi Din 100. Posnemajte ga ter pomagajte revežem!

Švica noče izročiti Justha.

Zeneva, 1. julija. (Izv.) Zvezni svet je sklenil, da ne izroči ogrski vladí De Justha. Preiskovalni sodnik je dobil nalog, da ga izpusti iz preiskovalnega zapora, ako položi kavcijo 2 tisoč frankov. Kakor hitro bo vsota založena, bo izpuščen na prosto.

Naročajte »Slovenca«!

Naša dekleta.

Dekliški tabor pri Mali nedelji dne 29. junija je potekel v najboljšem razpoloženju. Na lepi ravnini pri cerkvi se je zbralo preko tisoč mladenk in tudi žena ter nekaj moških, ki so po slovesni službi božji prisostvovali zborovanju. Zastopnice posameznih dekliskih zvez so prinesle pozdrave in sicer: Mala nedelja, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Križ pri Ljutomeru, Sv. Lovrenc, Veržej, domača Marijina družba in od Sv. Jurija. Nagovori so bili o poštenem dekliskem mrcu, o dobri knjigi in časopisih, nadalje: dekle v domači družini in dekle v javnem življenju. Popoldne po slovesnih večernicah je bil sprevod k prenovljenemu križu, ki ga je pripravil posestnik g. Hrašovec. Ko je bila blagoslovitev končana, je orliška družina od Sv. Križa in Sv. Jurija nastopila na prijetni tratiní. Tudi popoldanske prireditve se je udeležilo daleč preko tisoč ljudi. Ljutomerska godba pod vodstvom g. Zahorla in pevski zbor od Sv. Jurija pod vodstvom g. Kocbeka ter domači pevski zbor so prireditve s svojim sodelovanjem zelo osvežili. Požrtvalna domača dekleta so nudila okrepčila, a kar je še posebno pohvalno omeniti, le brezalkoholne pijače. Prireditve je bila tako pršerna, da si samo še želimo več takih in bo po njih slovansko dekle znova na čelu našega kat. prosvetnega dela. Na zborovanju, ki ga je izvrstno vodila glavna tajnica D. Z. gđ. Rotovnikova iz Maribora, so bile sprejete sledeče resolucije:

Na taboru zbrane slov. mladenke hočemo: 1. Vsako slov. dekle naj se zaveda, da je njen najlepši kras — čednostno srce. 2. Vsako slovansko dekle naj bo svoji domači družini — sama blagodejnost, ponos in sreča. — 3. Vsako slovansko dekle naj se zaveda dolžnosti sodelovanja v javnem življenju slov. naroda, ki mora biti usmerjeno po načelih krščanske kulture, kakor je to začetno po sklepih kat. shodov. — 4. Vse kat. slovansko ženstvo naj se čim preje enotno organizira. Cerkevna in kat. prosvetna organizacija naj se čim bolj približata in medsebojno izpopolnjujeta.

Fašistovska logika.

Rimski »Giornale d'Italia«, ki se je prelevil iz liberalnega v popolnoma fašistovsko glasilo, je te dni priobčil uvodnik o prodiranju Nemcev v tieinski kanton v Švici. List opisuje, kako Nemei na tihem kupujejo hiše, zemljišča in vrtove v tem kantonu in izpodirjajo italijanski živeli. Kolonizacija se vrši sistematično. Nato izjva dalje: dasi ni slučaj, da bi morali opozoriti na smrtno nevarnost za italijansko plemo, treba pa je osvetliti spričo teh dobro znanih metod nemške kolonizacije, da gre tu za narodni problem, ki zanima italijanski narod in tudi italijansko državo in zahteva pojasnila. Kajti za Italijo ne more biti indiferentno vedeti, da se v sosedni državi nagiba ravnotežje njenega plemena in da se na meji izpreminja etnična sestava te države in da radi te izpremembe prihaja namesto italijanskega tuje plemo ne daleč od Milana in od italijanske vitalne cone. Italija prijateljsko opozarja švicarski in nemški narod poudarjajoč, da nikdo ne misli iskati izvora tega novega pojava v Švici, medtem ko rajši mislimo na nemirna pangermanistična društva in na njihov poskus razjedanja nacionalne posesti drugih narodov. Ta absurdna naloga germanizacije tieinskega kantona koncem vseh koncev spravljaja nemški in italijanski narod drugega proti drugemu in ustvarja nov vzrok spopada, ki se ga Italija in gotovo tudi Nemčija v svojem najbolj zdravem delu želita izogniti. Upamo, da se bo ta problem premestil kakor gre onkraj meje.

Tako piše glasilo režima, ki dvigne vihar protestov in celo uradnih, ako mi napišemo le besedico v obrambo najelementarnejših pravic tretjine našega naroda, ki mora živeti v Italiji! Članek so seveda posneli vsi italijanski listi razen par strogo opozicijskih.

Po svetu

KAKO SO IZTREBILI AMERIKANSKEGA BIZONA.

Za časa odkritja Amerike je bil bizon najbolj razširjena četveroonožna žival Severne Amerike. Še pred dobrim stoletjem, ko so se začeli seliti prvi ljudje v Ameriko, je bilo toliko bizonov po prerijah in gozdovih, da se je njih rjovenje slišalo na vsakem hribu in v vsaki dolini. Ze prej neusmiljeno preganjanje in klanje bizonov se je še celo počel tvorilo, ko so začeli na lovu uporabljati strelna orožja. Da so danes tolike množine živali skoraj popolnoma iztrebljene, pride v poštev več razlogov. Prvim naseljencem je služilo bizonovo meso za najboljšo hrano, njegova koža za dolgo dlako je bila kot nalašč za kužuhe in nepremočljive čevlje in sploh je veljalo kot posebno junaštvo in veliko čast, če je kdo ubil bizona. Zato se je lov na bizone vedno bolj in bolj širil. Bizoni sami pa imajo med vsemi sesalci najmanj inteligence. Za nevarnost se sprva sploh niso zmenili, šele polagoma je prešel vanje nek strah pred človekom, da so zbežali pred njim, ako so ga zagledali. K njihovu poginu je mnogo pripomogla tudi velika zvedavost, ki je posebno značilna za ves goveji zarod. Na begu so se namreč bizoni vselej ustavili in nazaj obrnili, da bi videli, ali jim preganjalci še slede ali ne. In če so jim bili lovci že skoraj za petami, se kljub temu še niso takoj obrnili, ampak so vedno en dolo-

čen čas stali nazaj obrnjeni. To slabo lastnost bizona so vsi lovci dobro poznali in vedno tudi nanjo računali. Zlasti velik pogin pa so jim prinesle različne metode lova, katerih ena je bila bolj nečloveška kot druga. Ze Indijancem je bil najbolj priljubljen ta način lova, da so pognali celo čredo bizonov na rob propada, kjer so bili vsi izročeni neizogibnemu poginu. Prve vrste so se sicer tik pred prepadom ustavile, toda zadaj stoječe mase so s tako silo pridrvele, da so pahnile vse prednje vrste v prepad in nato še same po vzgledu teh planile navzdol. Drug način lova je bil ta, da so lovci na konjih obkolili celo čredo in jo v vedno ožjem krogu stiskali, dokler se ji niso popolnoma približali. Nato se je začelo mesarsko klanje brez vsake pri mere. Metali so sulice in kopja v hrbe bizonov in streljali v sredo črede brez usmi ljenja. Ako je šel posamezen lovec na bizo ne, je moral imeti zelo umnega konja, moral je biti zelo pogumen in spreten. Najbolj znan in slaven je bil v tem oziru Amerikaneec W. F. Cody. Njega so vabile različne družbe, da bi jim dobavljali bizone. Sam se je pohvalil, da je enkrat v teku 18 mesecev pobil 4280 bizonov. Ze pred 30 leti so se bizoni na prostem zelo redko kje dobili, sedaj se pa nahajajo vsi še ohranjeni eksemplari samo še po rezervatih. Sedaj ne živi niti 1000 bizonov več, temveč komaj še kakih 800. Kakih 500 od teh jih živi v Canadi, ostali pa v narodnem parku Yellowstone in po drugih zooloških vrtovih.

+ Trmasti bolnik. V zverinjaku v Budimpešti je obolel ljubljeneec vse mladine stari slon »Siam baesi«. Poklicani profesor medicine je dognal vnetje ledvic in zapisal bolniku dnevno sto litrov slatine »Hungaria«. Od kraja se ni hotel »strie Siam« zadovoljiti z zdravilom. Da izrazi svoj protest, je navadno potegnil slatino z rilcem in polival paznike ter obiskovalce. Tedaj niso več dali Siamu sladkorne vode z rumom, borovnic in sploh nič za žejo razven slatine. Trmasti bolnik je moral ubogati in zdaj popije dnevno svojih 100 litrov. Zadnje vesti se glasi, da se je obrnila njegova bolezen na boljše in bo Siam kmalu ozdravel.

+ Razširjenje vatikanskih zemljišč. Rimski »Gazzetta Ufficiale« objavlja zakon z dne 18. marca, s katerim država priznava Vatikanu lastninsko pravico do zemljišč pri Castel Sant' Angelu. Za ta zemljišča plača Vatikan državi 300.000 lir.

Drobtine.

Britansko ozračje ni ugajalo nekemu Eakimu, ki je oni dan obiskal London. Prvi dan se je prehladil.

Sloviti angleški inženir Charles Parsonse je računal, da bi potrebovali 50 let, ako bi hoteli izkopati šaht 12 milj globoko, to je nad 19 km, in bi stalo najmanj 20 milijonov funtov, 5 in pol milijarde dinarjev.

Telefonska centrala v Parizu ima avtomatičen gramofon, ki mesto telefonistov kličečem odgovarja: »Zasedeno, zasedeno.«

Kinematograf uporabljajo v Newyorku pri učenju policije, kako streljati na bežeče avtomobile in osebe. To pa vsled tega, ker se banditi v avtih vedno bolj pojavljajo.

Berlinske telefonistke se v prvi vrsti učijo globokega dihanja ter proizvajanja glasu.

V Parizu je moda, da nosijo dame z briljanti posute ure mesto zaponk na čevljih.

Londonski kolodvor Liverpool Station pasira dnevno 1200 vlakov.

400 funtov, 110.000 Din, plača londonski magistrat vsaki mesec za pospravljanje raznih odpadkov po londonskih parkih.

Smeti, nabrane po vsem Londonu, tehta je vsak dan 5000 ton.

Biljardne krogle izdelujejo iz najboljših slonove kosti, katere kilogram stane tri in pol funta, ali skoro tisoč dinarjev.

Ena kocka sladkorja vsebuje sladkobe, kolikor jo daje okoli 2 čevlja dolgo sladkorno steblo.

Pod velikim londonskim kolodvorom, tako zvanim »Kings Cross« (Kraljevi križ), se nahajajo obširne kuhinje, prodajalne in vinske kleti.

Cvetlični dan v prid bivšim vojakom iz svetovne vojne je v Londonu donesl 259.000 funtov, to je 71.000.000 Din.

V vlakih med Čikagom in St. Louisom so rezervirani kupeji za damske kadilce.

Prince Valeški, angleški prestolonaslednik, je na svojem potovanju v Ameriki nekemu trgovcu z avtomobili povedal, da se je štiri leta učil elektrotehnika.

Gospodarstvo

Položaj industrije v Sloveniji.

Ljubljana, 1. julija.

Ob priliki letošnjega velesejma vse vprašuje, kakšna je zaposlenost posameznih panog industrije Slovenije in kakšni so izgledi. Zato podajamo v naslednjem kratkem pregledu položaja industrije.

Na splošno je zaposlenost v industriji slaba, kar kažejo sledeče številke: mesečna oddaja domačega premoga industriji je sedaj približno 35—37.000 ton napram 50.000 tonam v odgovarjajočih mesecih lanskega leta. Poraba električnega toka ni padla in toliko meri, ker pride tu v poštev predvsem veleindustrija. Na splošno se ceni, da dela naša industrija s 50% kapacitete.

Položaj v lesni trgovini in industriji se je sicer nekoliko izboljšal, kar kaže povečanje izvoza in živahnejša trgovina na borzi, vendar pa smo še daleč od starih razmer. Naša lesna industrija, ki v nekaterih panogah n. pr. pohištvo, izdeluje res prvovrstno blago, bo morala skrbeti za boljšo organizacijo izvoza.

Kovinska in strojna industrija se imata boriti z velikim težkocami. Ravno v tej panogi je inozemska konkurenca najmočnejša. Položaj železaren je slab. Na Jesenicah obratujejo le dve peči od šestih. Produkcija je znašala pri Kranjski industrijski družbi v prvih 3 mesecih letos 9.613 ton napram 9.233 tonam v prvih 3 mesecih lani. Cene v tej panogi še vedno nazadujejo. Opažati pa je nekoliko zmanjšanje za boljše čase. Medtem ko je lani n. pr. strojna in kovinska industrija na sejmu zelo malo prodala, je letos dobila več naročil kar je znak, da je pričakovati malo bolj živahne gospodarske delovanja.

Tekstilna industrija, pri kateri prevladuje inozemski kapital, dela s polno paro in komaj zmagaue naročila. Zaznamovati je razširjenje obrata v Kranju, Ljubljani, Mariboru in ustanavljanje novih podjetij (n. pr. v Mariboru, ki je postal sploh važno središče tekstilne industrije Slovenije).

Usnjarska in čevljarška stroka je srednje zaposlena. Prodaja je kolikor toliko živahna. Vodilne tvornice se zelo trudijo za povečanje oddaje in ne brez uspehov. Cene naših čevljev so sedaj že izredno nizke in konvenirajo, zato tudi inozemska konkurenca ne more tako tlačiti domače industrije.

Kemična industrija je dobro zaposlena. Velika kemična industrija dela dosti za inozemstvo.

Papirna idnustrija se nima kaj dosti pri-foževati.

Pivovarniška industrija izrablja komaj polovico svoje kapacitete. Konzum piva se je začel znatno večati. Produkcija »Uniona« (kapaciteta 150.000 hl) je znašala 1924-25 60.000 hektolitrov, Gölza v Mariboru lani 46.000 hl (maksimum leta 1915 72.000 hl).

Stavbna stroka je kakor splošno znano v stagnaciji, ker je stavbno gibanje veliko premajhno. Cene gradbenega materiala nazadujejo.

V rudarstvu ni opazati izboljšanja, pač pa se je produkcija celo zmanjšala. Poleg tega pa itak prehajamo v mrtvo sezono. Reduciranih je bilo dosedaj v rudarski stroki približno 3.000 delavcev.

Občni zbor Zveze slovenskih gremijev.

Na državni praznik, dne 28. junija, je bil ob 10 dopoldne šesti občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Kranju v dvorani »Narodnega doma«.

Občni zbor je otvoril načelnik g. Iv. Jelačin ml., ki je konstatiral sklepčnost. Od 189 delegatov se je obnega zbora udeležilo 93.

Načelnikovo poročilo.

V svojem nadaljnjem govoru je načelnik g. Jelačin po običajnih uvodnih pozdravih omenil, kako se je Zveza gremijev borila proti vsemu, kar je oviralo razvoj trgovine, kakor proti neenaki razdelitvi davkov ter neenaki davčni praksi, proti prometnim oviram, za povzdigo strokovnih šol in za ureditev valutarnega problema, omenil »Trgovski list«, ki je postal živa vez med trgovskimi krogi in ki se vedno bolj izpopolnjuje, in prešel na ustanovitve »Ljubljanske borze za blago in vrednote«, ki pa še nima koncesije za valutni in devizni oddelek. (Kakor znano, je Davidović-Korošče vladala že izdala tozadevno koncesijo, ki jo je podpisal tedanji finančni minister dr. Spaho, ki ga je pa naslednja PP vlada sistirala. Op. por.) Borza je postala važen čimbenik v našem gospodarskem življenju in to morajo spoznati tudi oni faktorji, ki so v začetku dvomili nad njenim razvojem. Ljubljanske borze ni mogoče več ukiniti. Borzno razsodišče nudi našim trgovcem take ugodnosti, da se ga čimdalje bolj poslužujejo. Naš program v bodočnosti je popolna ljubljanska borza.

Danes morajo celo v Beogradu priznati, da živimo v kruti gospodarski krizi. Naš trgovec propada ter se bori za eksistenco. Poleg konkurenčnih razmer in velikega števila obratov so temu krivi tudi veliki davki, ki so izžepali že vse lašje moči. Mi smo vedno pošteno plačevali davke. Statistika, ki so jo priobčevali »Službene Novine«, dokazuje, da je bila Slovenija v plačevanju davkov vedno prva. Ko so merodajni faktorji pri davkih spoznali, da se Slovenija pri svoji obrambi poslužuje službenih podatkov, so pričeli priobčevati le sumarne vsote za vsa država. Zveza bo stremela, da se bo davčna statistika zopet objavljala za vsako pokrajino posebej. Zveza je glede davčnega vprašanja dosegla marsikak uspeh in se bo v tem smislu trudila tudi v bodoče.

Te dni se je vršila v Ljubljani konferenca trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic, na kateri se je razpravljalo zelo važno vprašanje našega pomorstva. To je treba omeniti, ker je produkcija naraščala in trgovini pri nas prevelika in bo treba našim ljudem v svetu iskati kruha.

Ljubljanski velesejem, ki se je otvoril v soboto, je dokazal, da smo Slovenci prvi v pogledu gospodarskega organiziranja. Nujno potrebno je, da se ljubljanski velesejem trajno obdrži že zaradi propagandnega značaja našega gospodarskega dela.

Govor načelnika g. Ivana Jelačina so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem na znanje.

Tajniško poročilo.

Tajniško poročilo je podal tajnik g. Ivan Mohorič. Poročilo navaja, da je bilo preteklo društveno leto prehodna doba. Padec cen je povzročil zmanjšanje števila obratov. Trgovini je zlasti škodila centralizacija administracije. Zrcalo tega nazadovanja so indekse številke. Položaj trgovine je poslabšala še nova carinska tarifa ter reforma železniških tarif.

Proti zopetni uvedbi protidraginskega zakona so se izjavili vsi trgovski gremiji. Stanje je mnogo poslabšala še praksa iztirjavanja davčnih zaostankov. Slovenija je imela še nad 33.000 davčnih rubežni!

Dobili smo nov zakon o obrtniških in poljedelskih kreditih. Zdi pa se, da Narodna banka ne računa poleg tega še na potrebe trgovine. V ljubljanski oblasti je prešlo 175 v mariborski pa 126 trdk potrebne kredite, katerih glavni delež odpade seveda na bančne zavode, kar pomeni zelo neugodno razmerje.

Dobičkanost vseh panog je padla. Zato je čimdalje manj novih obratov. V letu 1923 je 1097 novih obratov, leta 1924. že samo 184, leta 1925. pa komaj samo 138. To število je pri 10.000 obstoječih obratov daleč pod normalnim prirastkom. Treba se je postaviti v defenzivo.

Zveza gremijev je mnogo pozornosti posvetila vprašanju davkov ter obrtno-pravnemu zakonu, za katerega se je sicer imenovala posebna komisija, katere pa dela sploh ni nikoli začela in je ostalo vse na mrtvi točki. Zveza bo v tej zadevi intervenirala pri vladi.

V socialno političnem pogledu je bilo preteklo leto zelo zanimivo. Uveljavljanje novega starostnega zakona je bilo odloženo. Dosegla se je tudi revizija nevarnostnega razreda. Vsote, ki jih daje trgovstvo za socialno zavarovanje svojih službencev, dosegajo pet in pol milijona dinarjev.

Vzdrževanje strokovnega šolstva pomenja za trgovstvo obšutna bremena. Slovenija ima 10 strokovnih šol s 515 vajenci, ostali vajenci obiskujejo obrtno nadaljevalne šole ali pa so sploh brez pouka. Dočim izda vlada za srbijansko strokovno šolstvo ogromne vsote ter daje samo Vojvodini, kjer je obrtno šolstvo le slabo razvito, zanj 700.000 Din letno, daje Sloveniji malenkostno in popolnoma nezadostno vsoto 140.000 Din.

V Sloveniji obstoje tri dvorazredne trgovske šole, na katerih prevladujejo gojenke, kar povzroča nov težek problem.

K Zvezi gremijev so pristopili v preteklem letu novi gremiji v Prekmurju in v Slovenskih goricah. Stajarski gremiji zelo mnogo žrtvujejo posebno za elektrificiranje svojih krajev.

S pomočjo gremijev si je pridobilo trgovstvo mnogo na vplivu in gospodarski iniciativnosti, kar so morale tudi centralne oblasti pričeti uvaževati.

Glede nuttunskih in belgrajskih konvencij moramo biti zelo pozorni, če ne nam bodo mnogo škodovali.

Nato je tajnik g. Mohorič podal še blagajniško poročilo ter proračun za prihodnje leto.

Pri tej točki je delegat g. Petovar zahteval, da Trgovski list prične izhajati le enkrat tedensko, kar pa je načelnik Jelačin temeljito pobijal ter zatrjeval, da je potrebno Trgovski list še bolj razširiti, mesto skriti, ker je to v interesu trgovskega stanu.

Proračun je bil nato brez ugovora sprejet. Nato je davčni konzulent Trgovske zbornice g. Zagor predčital

resolucije in sklepe

obnega zbora Zveze gremijev, ki zahtevajo, da vlada posveti več pozornosti vprašanju strokovnega šolstva in novega obrtno-pravnega zakona, da se nakazuje dovoljni zneski za vzdrževanje cest in da se takoj izvrše volitve v krajevne cestne odbore. Vlada se pozivlja, da takoj ustanovi gospodarski narodni svet, da uvede direktne železniške tarife s sosednimi državami in da se uvedejo čeki v inozemskem prometu. Reformira naj se tudi taksi zakon, ki je za Slovenijo zelo krivičen. Zveza obžaluje, da ni bila zaščitena glede davčne zakonodaje ter protestira proti neprimernim in previsokim davkom. Zveza se izreka za odpravo krovnjarnstva, za revizijo carinskega zakona o državnem računovodstvu. Zveza je določno proti centralizaciji državnih dobav.

Vse resolucije je občni zbor soglasno sprejel. Prihodnji redni občni zbor se vrši v Puju. Dalje se sklene, da se uvede obligatorična uvedba potniških legitimacij, tako tudi od inozemskih potnikov. Zveza bo intervenirala v carinskem vprašanju pri belgrajski direkciji carin, dalje glede večjega formata dopisnic, glede telefona in pristojbin.

Zveza bo intervenirala glede trgovinskih kreditov, glede kaldmine, ki se mora neposredno nakazovati občinam in glede ležarine prostega roka pri carinah.

Zveza bo sklepala o ukinitvi davčnih potrdil, o splošnem znižanju provizij, izenačitvi koledarja, o reekspediciji izvoza in uvoza, o kolavdaciji cest in o enotnem delovnem času.

Zveza bo tudi sklepala o spremembi lastnih pravil, o čemer se razpiše posebna pismena in ustmena enketa.

Načelnik Jelačin predlaga, da se zato skliče do konca tega leta izredni občni zbor in sicer za predlog delegata Petovarja v centralno ležajo Celje, kar je bilo soglasno sprejeto.

Volitve. — SDS arji v ogromni manjšini.

K točki »Volitve« je delegat Fazarine iz Celja najprej predlagal, da se volitve odlože do konca tega leta, odnosno, do izrednega obnega zbora, kar uživa dosedanj Zvezin odbor popolno zaupanje. Proti temu predlogu so se pričeli protiviti zelo maloštevilni pristali SDS, ki so hoteli izsiliti volitve, v upanju, da bodo zmagali in dobili odbor v svoje roke. Trdili so z delegatom Petovarjem na čelu, da če je en sam član za volitve, se morajo volitve vršiti.

Delegat Jagodič je dogovorno z delegatom Fazarinem izpolnil predlog, da se ponovno izvoli v celoti ves stari odbor z delovno dobo do prihodnjega obnega zbora v Celju.

Načelnik Jelačin je dal ta predlog na glasovanje. Za predlog so vstali skoraj vsi delegati z izjemo nekaj pristajev SDS, ki so osamljeni in poparjeni obsedeli, zlasti, ker so si bili svesti svoje zmage. Išč glasovanja je dokazal, da je skoro ves trgovski stan odločno proti vmešavanju dnevnih političnih tendence v svoje vrste. Potek volitev skuša »Jutro« seveda omalovaževati in jih proglasi kot nepravilne, kar je popolnoma potrjena trditev.

Popoldne so si zborovalci ogledali vzorno tekstilno tovarno v Kranju »Jugoska«, nekateri pa tudi razstavi izdelkov strokovnega in puškarskega naraščaja, ki sta bili odpravi v gimnaziji in mešanski šoli.

Kongres čevljarjev v Zagrebu. Zveza čevljarških obrtnikov Hrvatske in Slavonije priredi prvi kongres čevljarjev cele države v Zagrebu od 21. do 23. avgusta. Kongres bo razpravljal o položaju čevljarstva, o ukrepih za povzdigo čevljarstva (znižanje davkov, soc. zavarovanje, novi obrtni zakon, organizacija čevljarjev cele države itd.).

Cene zlata in srebra. Koncem meseca junija t. l. so bile zlato zabeležene sledeče cene: fino zlato 1 kg 37.300—37.600 Din; srebru 1 kg fino 1137—1147 Din, 1 kg 835/1000 Din 946—955, 1 kg 300/1000 Din 1019—1028.

Cene slatega in srebrnega denarja. Koncem preteklega meseca t. l. so veljale sledeče cene: avstrijski dvajsetkronski zlatnik 226—228 Din, srbski dvajsetkronski zlatnik 214—216 Din; srebrna avstrijska krona 4.45—4.77 Din, srebrni avstrijski goldinar 11.80—11.91 Din.

Musolinijevi gospodarski ukrepi. — Odprava 8 urnega delavnika v Italiji. Dne 29. pr. m. je italijanski ministrski svet sklenil s 1. julijem pooblastiti delodajalce, da smejo podaljšati delavni dan za 1 uro. Nadalje je ukinjena za 1 leto gradba vil. Znižati se morajo cene gradbenega materiala, za katere so uveljavljene maksimalne cene. Otvoritev novih gostiln, barov, kavarn itd. je prepovedana. Dnevnik smejo imeti samo 6 strani in nobenih prilog. Od 1. novembra dalje se mora uporabljati v celi Italiji mešanica bencina z vinskim cvetom. Vse to so ukrenili v svrhu izboljšanja gospodarskega položaja in znižanja pasivnosti zunanje trgovine.

Zlato bilance v Avstriji. Leykam-Josefthal kapital 12 milijonov šilingov, rezerve plus kapitalne rezerve 5.6 milijona šilingov; Eisenhandel und Industrie A. G. Greinitz v Gradcu kapital 6 milijonov šilingov, rezerve 600.000, kapitalne rezerve 1.909.000 šilingov.

Borza

1. julija 1926.

DENAR:

Zagreb, Italija 203.50—203.75, (202.91-204.11), London 275.05—276.25 (275.05—276.75), Newyork 56.36—56.66 (56.36—56.66), Pariz 157.06—159.08 (161.13—163.13), Praga 167.30—168.30 (167.28 do 168.28), Dunaj 7.98½—8.02½ (7.985—8.028), Zürich 10.9155—10.9855 (10.94½—10.98½).

Zürich. Pešta 72.30 (72.30), Berlin 122.97½ (122.95), Italija 18.60 (18.675), London 25.14½ (25.14), Newyork 516 (516.50), Pariz 14.20 (14.625), Praga 15.30 (15.31), Dunaj 73 (73.05), Madrid 83.62½ (83.60), Bukarešt 2.42 (2.38), Sofija 3.72½ (3.725), Atene 6.27 (6.33), Beograd 9.13 (9.135), Varšava 47½, (Kopenhagen 136.97 (136.90), Stockholm 138.69½ (138.65), Oslo 113.47½ (112.50).

Dunaj. Devize: Beograd 12.49—53, Kočanj 187.05—45, London 34.38—48, Milan 25.44—54,

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 1. julija 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opozovanja	Barometer	Toplota v °C	Rel. vlaga v %	Vetar in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanja	v m do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	760.6	13.0	81	NNW 0.5	10		
	8	760.2	14.1	76	WNW 0.5	10		
	14	759.6	15.2	79	SW 1	10	dež	
	21	759.5	15.0	90	NE 0.5	10		
Maribor		762.6	11.0	97	NW 7	10	dež	0.4
Zagreb		759.4	13.0	84	W 5	10	dež	1.0
Beograd	8	759.3	13.0	96	NW 3	10		9.0
Sarajevo		759.8	11.0	90	mjrno	10		0.6
Skopje								
Dubrovnik		758.8	18.0	58	E 3	8		
Praga	7	763.9	11.0	—	NNE 3	10	dež	8.0

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Pregled vremena od 21. do 27. junija 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

21. Azorski visoki tlak (München 768) se raztegne čez celo našo državo; iz njega brije zmer-na burja v gornjem Primorju. Vedro je v Alpah, deloma v W SHS in Romuniji. Zrakotlačne razlike so manjše, vetrovi razmeroma slabi. V okrožju Algira so struje živahne radi nizkega tlaka (756), ki je na potu k nam. — Deževalo je mnogo v okrožju Baltika in v E SHS, v dopoldanskih urah tudi nekoliko v Sloveniji. V W se je otopilo, v E zahladilo.

22. Razum algirskega nizkega tlaka (Taranto 754) se nam približuje še severni iz Norvegie (750) z zmernimi vetrovi. Hladni val še občutimo več ali manj v celi državi. — Najjačji je ob gornji Donavi. — Vedro je v Alpah; deževalo je v N (naliv v Berlinu 83 mm), v S Italiji — malenkostno tudi pri nas.

23. Združena nizka tlaka se zasidrata nad srednjo Evropo, delno tudi nad Balkanom ter dajejo nam zmerne, srednji Evropi pa neobčajno velike padavine. Vobče še vreme v Evropi ne kaže izhoda na boljše Močnih struj tudi danes ni. Hladni val je v SHS in okolici nekoliko popustil.

24. Naša depresija potuje v precejšnji razteznosti v E (Kanzalik 755) ter zapuša (izvzemši vročinske nevihte) malo dežja v Primorju, nalivja pa v Kalinoviku in Kosovski Mitrovici. — Vetrovi so slabi, edino na zahodni obali Skandinavije se prelivajo z veliko brzino z istočasnimi jakimi padavinami. Višina toplote je pri nas nespremenjena.

25. Včerašnji nizki tlak se že pojavlja v S Rusiji (Odesa 754). Vreme je lepo nad večim delom Balkana. Močni vetrovi so samo v Primorju (široko). V Evropi je deževalo od Baltika do Mažarske in v Lombardiji. Toplota v SHS je v splošnem narastala, v N Evropi je padla.

26. Nad Atlantikom se je vendarle zopet pojavil visoki tlak širšega obsega ter nam obeta poriniti nizki tlak deževnega vremena v daljni E. Radi zdajnjega sta bila včerašnji dan in današnja noč izredno deževna v večjem delu SHS, prav posebej v Sloveniji (Ljubljana 50.4, Maribor 21 mm). Tudi Srednja Evropa je bila težko prizadeta (naliv v Olomucu 70 mm). — Vedro je samo v SHS, v Franciji in Italiji. Jačji vetrovi brijejo v Primorju in v La Manchu. Toplota je padla pri nas in v Srednji Evropi.

27. Visoki tlak v Evropi naglo napreduje (Valenzia 773). — Dežuje še na Poljskem; jačji severni vetrovi so na Balkanu do Češke. Lepo vreme v Italiji in Franciji traja. Zahladilo je pri nas in v NE (v Košicah za 8°).

Newyork 706.15—65 (708.95—708.10). Pariz 19.80 do 90, Varšava 73.05—55. Valute: dolarji 704.90 angleški funt 34.31, dinar 12.4925, češkoslovaška krona 20.895.

Praga. Devize: Lira 121.55, Zagreb 59.71, Pariz 91.675, London 164.10 Newyork 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Zagreb. 7% inv. pos. 72.50—73, agrari 41 do 41.50, vojna odškodnina 305.50—306.50, julij 308.50 do 310, avgust 312—314, Hrv. esk. 101—102, Hipobanka 56.50—57, Jugobanka 92.50—93.50, Prastedion 865—870, Ljubljanska kreditna 175 den., Slavenska 55—60, Srpska 130 den., Narodna 3980 do 4200, Ujed. 95—115, Zem. 125 zaklj., Eksploatacija 10—15, Sečera 250—280, Gutmann 240 bl., Slavex 115 den., Slavonija 33—34, Trbovlje 365—370.

Ljubljana. 7% inv. pos. 72.50 do 73, vojna odškodnina 306—311, zastavni listi 90—22, komis. zadolžnice 20—22, Celjska 193 den., Ljubljanska kreditna 175—195, Merkantilna 100—102, zaklj. 102, Prastedion 861—866, Slavenska 50 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 81—86, Trbovlje 371, 378, Vevče 102 den., Stavba 25—26, Sečir 109 den.

Dunaj. Don-sav-jadr. 857.000, Alpine 226.000, Greinaz 111.000, Ljubljanska 111.000, Trbovlje 465.000, Hrv. esk. 142.000, Leykam 123.500, Jugobanka 125.000, Gutmann 282.000, Mundus 1.090.000, Slavex 153.000, Slavonija 37.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske za zaboje, 10, 12, 15, 18, 20, 22, 24 mm, od 10—20 cm širine, 4 m dolžine, monte, fco vagon meja 450 den., Trami 5/6—9—12 m dolžine, fco vagon meja 310 den., Trami merkantilni, od 8/8—18/24 od 4 do 11 m, fco vagon nakl. post. 8 vag. 220—225, zaklj. 220, Brzojavni drogovi (smreka, jelka, bor), popolnoma zdravi, ravni, obeljeni, stegnjeni, primerno suhi (teža 1 m³ ne sme presegati 700 kg), ravno odžagani, do 12 m, fco vagon meja 20 vag. 300 zaklj., Bukova drva, suha, fco nakl. post. 18 bl., Bukovi plohi, 60 mm do 120 mm, od 2 m naprej, fco vag. meja 500 bl., Smrekovi, jelovi hlodi, od 25 cm premera naprej, od 4 m dolžine, fco vag. nakl. post. 190 den., Hrastovi hlodi, od 50 cm naprej, media 60, od 2.50 m naprej, fco vag. meja 720 den., Lanene od 7 m naprej, 10 cm na drobnem koncu, fco vag. meja 290 bl. — Zito in poljski pridejki: Pšenica bačka, 76, 2% vag. nakl. postaja 805 bl., Pšenica nova baka, 76, 2%, za avgust, fco vagon naklad. postaja 282 bl., Koruza, fco vag. nakl. postaja 155 bl., Koruza fco vag. Ljubljana 195 bl., ečmen letni, fco vag. nakl. postaja 170 bl., Oves rešetani, fco vagon nakl. post. 195 bl., Otrobi drobni, fco vagon nakl. postaja 110 bl., Otrobi sr., fco vagon Domžale 150 bl., Ajda domača, fco vagon slovenska postaja 255 bl., Proso rumeno, fco vagon slov. post. 217.50 bl., Fižol beli banat, fco vagon nakl. post. 160 bl., Fižol mandalan, fco vag. Postojna 280 bl.

Polzvedovanja

Našli so se ključ pred Severjevo trgovino v Wolfovi ulici, Dobe se Vodnikov trg, lopa 4.

Višina barometra 308.8 m

brina m	Obleč- nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je
		ob opazovanja	v m do 7h	
0.5	10	dež		povprečni barometer nižji ko včeraj za 3-4 mm
7 0.5	10			
1	10			
5	10			
7	10	dež	0.4	
	10	dež	1.0	
3	10		9.0	
0	10		0.6	
	8			
3	10	dež	8.0	

"I" 614
Ponave-platno
nepremotljivo, vseh vrst
A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

OTROŠKI VOZIČEK
lep, prodam za nizko
ceno. Tesarska ulica 3.
Keramika.

Zastoni

dobite danes žal prav malo
ali nič, vendar pa morete
že za **3 Din** naročiti
znesek **3 Din** mal
oglas za Slovence, ako ne
obsega nad 6 besedi. —
Malo večji oglasi od 5 Din
dalje. Več o tem pove cenik
za oglase, ki ga brezplačno
pošlje vsakomur upravištvu

Amerikanske žurnale,
saiča-konté, štracce, odjem, knjižice
šolske zvezke,
trgovske, pisarniške in šolske mape,
fasciklje, ris. bloke itd. nuđi ugodno
Knjigoveznica K.T.D.
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
priporoča pevskim zborom:

Adamič K. Slovenski akordi. Mešani in moški
zbori, 2 zvezka po 30 Din.
Adamič E. Nočne pesmi za en glas s klavirjem. —
24 Din.
Aljaž, mešani in moški zbori I.—VIII. zv. (II. zv.
razprodan), po 10 Din, IX. zv. 16 Din.
Bajuk, slovenske narodne pesmi za mešani, moški
in ženski zbor, IV. zv. 16 Din.
Družovič, Lira, pesmarica za moški zbor, 2 zvezka
po 28 Din.
Hladnik, 10 moških zborov v narodnem tonu. —
30 Din.
Kogoj, trije samospeli s klavirjem. 10 Din.
Laharnar, Gorske cvetlice za mešani zbor, 10 Din.
Gorski odmevi za moški zbor, 2 zvezka po 10
Din. Planinke za mešani zbor, 2 zvezka po
10 Din. Pomladanski odmevi za mešani zbor,
po 10 Din.
Premrl, telovadska pesem za moški zbor, Part. 6
Din, gl. po 1 Din.
Sachs, moški zbori. 24 Din.
Sieherl, trije moški zbori. 10 Din.
Vodopivec, orlovske himne za mešani, moški in
ženski zbor, oziroma za klavir. 24 Din.
Marolt, nagrobnice za moški zbor; vez. 20 Din,
broš. 16 Din.

"I" 614
Morska trava-piluh
A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

Iščejo se PROSTORI

za nastanitve žandar-
merije, 24 do 30 oddel-
kov v novi ali stari
zgradbi; lahko sta tudi
dve zgradbi. Ustnane
informacije dobi vsak
pri komandantu 8. Zen-
darskega polka, Blei-
weisova cesta 3.

WANDERER-AVTO

za 25.000 Din, s 2 sedežema
in pokritim prostorom za
prtljago, jako pripraven
za potnike, prodam. Na
ogled v garaži Stopica,
Ljubljana, Slovenska ul.
Malo posestvo, ležeče na
hrbški, na Dolnem
ceno naprodam. Naslov v
upravi pod št. 126.

Inserirajte
V
'Slovincu'!

KROJNA ŠOLA

Ljubljana, Stari trg 19.
12. julija pričetek novega
učnega krojača, šivilje
in nešivilje. Izdelovanje
krojev po meri. Izdaja slo-
venskih modnih listov s
priloženim slovenskim po-
skom. 4532

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi
prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

"I" 614.

Anton Šinkovec, d. d., Grosuplje.

"I" 614.

ZAHVALA.

Ob smrti g. zlatomašnika in duhovnega svetnika

MIHAELA SAJE-ta

v Mekinjah, se zahvaljujemo najiskrenejše tem poštom vsem,
ki so pokojnemu v zadnjih dneh njegove visoke starosti ska-
zovali toliko ljubeznivosti in tolažbe ter ga ob smrti počastili
s svojim spremstvom, predvsem g. kanoniku Lavrenčiču, žup-
niku Čadežu, čč. duhovščini in oo. frančiškanom, usmiljenim
bratom, usmiljenim sestram v Kamniku, rodbini Hočevarjevi
v Mekinjah, gg. Dereaniju, gg. pevcem in Kat. izobraže-
valnemu društvu v Mekinjah. Vsem najobilneje Bog povrnil
V Vodica, 1. julija 1926.

Za sorodnike K. SPARHAKL, kaplan.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI:

FRANCOSKO — SLOVENSKI SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Pretnar. Cena vez. Din 70.—

SLOVENSKO — FRANCOSKI SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Kotnik. Cena vez. Din 70.—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih
in zemljepisnih imen. Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 70.—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 65.—

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Opalograph dobite edino le pri **L. Baraga**, Selenburgova ul. 6/I. Telefon št. 980

Vsled opustitve trgovine

VELIKA RAZPRODAJA usake vrste manufakturnega blaga
za 30—50 odstotkov pod dnevno ceno od 1. julija naprej
na Aleksandrovi cesti šte. 9. A. Hobacher Maribor

Atala.

Fr. R. Chateaubriand.

Ko sta jezuit Marchetti in nesrečni La Salle odkrila Meschacebé, so Francozi, ki so se naselili ob Biloksi in Novem Orleansu, prvi sklenili zvezo z Natšezi, indijanskim rodem, čigar moč je bila v teh krajih zelo velika. Prepričan in ljubosumnost je pozneje omadeževala to zemljo gostoljubnosti s krvjo. Med divjaki je živel neki starec, imenovan Šakta, ki je bil vsled svoje starosti, modrosti in življenjske izkušnje ožak in ljubljenec step. Kakor vsi ljudje, si je bil tudi on pridobil svojo krepost v nesreči. Ne samo gozdovi novega sveta so bili priče njegove nesreče, ampak videla jo je tudi Francija. V Marseille je bil vsled krivične obsodbe prikovan na galejo, a zopet osvobojen; predstavljen je bil Ludoviku XIV. ter je občeval z velikimi možmi tistega stoletja in je prisostvoval Versailleskim slavnostim, Racine-ovim tragedijam in Bossuetovim govorom; z eno besedo: divjak je videl družbo na višku njenega sijaja.

Potem, ko se je vrnil v naročje domovine, je Šakta več let užival mir. Vendar je moral to milost neba drago plačati: starček je oslepel. Mlada deklica ga je spremljala po bregovih Meschacebéja, kakor je nekdanj Antigon vodila Edipove stopinje po Kiteronu, ali kakor je Malvina spremljala Ossiana po pečinah Morvenkih.

Vkljub številnim krivicam, ki jih je Šakta pretrpel od Francozov, je vendar ljubil ta narod. Rad se je spominjal Fénélon, čegar gost je bil, in je zelo želel, da bi mogel storiti kako uslugo rojakom tega krepkega moža. Ponudila se mu je ugodna prilika. Leta 1725. je prišel v Louisiano Francoz z imenom René, gnan od strasti in od nesreč. Peljal se je navzgor po Meschacebéju do Natšezov in je prosil, da bi ga sprejeli kot vojnika. Ko ga je Šakta izpraševal in je videl, da je v svojem sklepu neomahljiv, ga je

posinovil in mu dal za ženo Indijanko, imenovano Celuta.

Kmalu po tej ženitvi so se divjaki pripravljali na bobrov lov. Čeprav je bil Šakta slep, je bil izvoljen na nasvet Sašemov za voditelja ekspedicije, vsled ugleda, ki ga je užival pri indijanskih rodovih. Pričele so se molitve in post; čarovniki so razlagali sanje; vpraševali so za svet Manituje, darovali so jim tobaka, na ogenj so položili tenkih koščkov losovega jezika in poizkušali, če bodo prasketali, da bi tako izvedeli voljo bogov. Ko so pojedli svetega psa, so odšli. Tudi René je bil v tisti četi. S pomočjo protitokov so plavali mali čolni po Meschacebéju navzgor; vstopili so v strugo reke Ohio. To se je godilo jeseni. Prekrasne pokrajine Kentuckija so se razprostirale pred začudenimi očmi mladega Francoza. Neko noč, ob luninem svitu, ko so že vsi Natšezi spali v svojih čolnih in je indijansko brodovje z razpetimi jadr iz živalskih kož bežalo pred lahnim vetričem svojo pot, je prosil René, ki je bil ostal sam s Šakto, naj mu pove povest svojega življenja. Starček mu je rad ustregel; sedla sta na krmo ladje in starček je pričel s temi besedami:

POVEST.

Lovci.

Posebna usoda naju je pripeljala skupaj, moj dragi sin. V tebi vidim omikanega človeka, ki se je podivjačil; ti pa vidiš v meni divjaka, ki ga je veliki duh, ne vem, s kakim namenom, hotel civilizirati. Nastopila sva pot življenja od dveh nasprotnih strani: ti si prišel, da se odpočiješ na mojem mestu, jaz pa sem se bil usedel na tvoje. Tako sva morala dobiti popolnoma različno naziranje o stvarih. Kateri izmed naju je pri tej menjavi več pridobil ali več izgubil? To vedo le bogovi, katerih tisti, ki najmanj ve, več ve kakor vsi ljudje skupaj.

Prihodnjega maja bo preteklo sedemkrat deset zim in še tri, kar me je rodila moja mati na bregovih

Meschacebéja. Španci so se kmalu potem naselili ob zalivu Pensacola, toda noben belokožec še ni prebival v Louisiani. Komaj je bilo padlo listje sedemnajstkrat z dreves po mojem rojstvu, ko sem šel s svojim očetom, z bojevitim Utalisijem, proti Muskogulgom, mogočnemu rodu v Floridi. Združili smo se s svojimi zavezniki Španci in prišlo je do bitke ob nekem pritoku reke Mobile. Areskuji in Manituji nam niso bili naklonjeni. Sovražniki so zmagali; moj oče je izgubil življenje; jaz sem bil dvakrat ranjen, ko sem ga branil. O, da bi bil takrat tudi jaz šel v deželo duhov! Umaknil bi se bil nesrečam, ki so me še čakale na zemlji. A duhovi so sklenili drugače: begunci so me vlekli s seboj do Sv. Avgušтина.

V tem mestu, ki so ga bili Španci na novo sezidali, mi je pretila nevarnost, da me odvedo v rudokope v Mehiki, toda neki star Kastilijanec Lopez mi je ponudil z ozirom na mojo mladost in preprostost zavetišče in me predstavil svoji sestri, s katero je skupaj živel kot samski človek.

Oba sta gojila proti meni najnežnejša čustva. Vzajala sta me z veliko skrbjo. Dajala sta mi vsakovrstne učitelje. Toda ko sem preživel v Sv. Avguštinu 30 mesecev, mi je zamrzelo mestno življenje. Vidno sem hiral; včasih sem nepremično gledal po cele ure vrhove daljnih gozdov, včasih so me našli sedečega na bregu kake reke, v katero sem žalostno zrl. Slikal sem si v domišljiji gozdove, skozi katere so ti valovi tekli, in moje misli so bile popolnoma v oni samoti.

Ko se nisem več mogel ustavljati hrepenenju, da bi se vrnil v puščavo, sem stopil nekega jutra pred Lopeza, oblečen v obleko divjakov. V eni roki sem držal svoj lok in puščice, v drugi svojo evropsko obleko. Podal sem jo svojemu blagemu dobrotniku, pred čigar noge sem ves v solzah padel. Psoval sem samega sebe pred njim, tožil sem samega sebe zaradi nevhvalečnosti. »Toda nazadnje, o moj oče,« sem mu rekel, »vidiš sam: jaz bi umrl, če ne začnem zopet indijanskega življenja.«

III III III
19. zv.
20. zv.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani: 19. zv.
J. O. Curwood, Kazan, volji pes. Kanadski roman. 16 Din, vezan 30 Din.
Ed. About, Kralj gora. 18 Din, vezan 30 Din.
21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din, vez. 40 Din.
22. zv. Otroka kapitana Granta. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

GLASOVIR

v popolnoma dobrem stanju, ohranjen, po jako nizki ceni naprodam. Reflektanti naj vprašajo pri g. Josip Jakliču, Kočevje št. 201 pri kolodvoru. 4545

GODBENI INSTRUMENTI

NA VELESEJMU
PAVILION G.

Zlet Jugoslov. gasilske zveze

???

11. julija 1926

Pridobivalte novih naročnikov!

"I" 614
Vrvi-motvoz
A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

"I" 614
Dreta - optil (Gurte)
A. Sinkovec, d. d. Grosuplje.

KOT DRUŽABNIK
pristopim s 150.000 Din
v trgovsko podjetje. Na-
dov v upravi pod: 4466.

VAJENCA za klju-
čavničarsko obrt sprejme
tako: Ciril Podržaj, IG-
Studenec 147. 4474

KLAVIRJI!

Tovarna in zaloga klavir-
jev, prvovrstnih instrum-
entov različnih vrst, ka-
kor tudi lastnih izdel-
kov. Poseben oddelek za
popravila. Uglajevanje in
popravila za Glasbeno
Matico, konservatorij in
druge institucije se izgo-
tavljajo od moje tvrdke.
Točna postrežba, zmerne
cene, tudi na obroke. —
Izdelovalec klavirjev
R. WARBINEK,
Ljubljana, Hilsnerjeva ul. 5.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in za
vsakovrstna ročna dela
se dobi v veliki izbiri in
po najnižjih cenah pri
KAREL PRELOGU,
Ljubljana, Gosposka ul. 3
Stari trg št. 12

Strojno mizarstvo
in pogrebno podjetje
M. GOGALA
na Bledu.

Izvršnje solidno in iz za-
nesljivo prvovrstnega su-
hega lesa z večletno ga-
rancijo, pohištvo, portale,
izložbena okna, vrata itd.
Specijalna tvornica za iz-
delavo mrtvaških kret.
Zahtevajte oferte. 4359

NAPRODAJ HIŠA

z vrtom in 3 njiavami. —
Kdor želi kupiti, naj se
ogleda pri Antonu Štefan-
čiču, krojač, Dragatuš 43
pri Črnomlju. 4464

KRAJNI ŠOLSKI SVET

na Bučki
odda popravilo
in preložitve dveh šol-
skih peč. - Ogledati in
ponudbe je stavili do
15. julija t. l. 4483

Umetno cvetje

in LISTJE, umetne ven-
ce ter šopke, nagrobne
vence itd. si lahko ogle-
date na razstavi v pavil-
jonu „E“ 18-20 „Cvetli-
čarna PODČETRTEK“ —
lastnik Rado Pregrad.
Specialiteta: Mirtni ven-
ci in šopki. 4489

NAPRODAJ HIŠA

Z VINOGRADOM
z vsemi gospodar. po-
slopi, 7 orolov dobre
zemlje, pol orala vino-
grada, z vsemi pridelki
za ceno 200.000 Din. Vse
v najboljšem stanju. Ja-
ko ugodno za čevljarja!
1 uro od železn. postaje
Gradec, občina in pošta
Sv. Ivan Zabno, okraj
Križevac. — Naslov se
izve v upravi pod: 4467.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Proda se

vesel smrti polkovnika
Puteany-ja v gradu Ti-
voli I. nadstropje levo,
jedilnica (barok), spal-
nica (barok in renaissan-
ce), jedilni servisi, ste-
kleni servisi, razne ure
in več drugih predme-
tov. — Pogleda in kupi
se isotam. 4345

»PRI SOLNCU«

K. WIDMAYER
Pogačarjev trg (za vodo)
Perilo, opreme za neve-
ste in novorojenčke, ab-
tahi (peče). Vse vrste
pletenin lastne tovarne.
Na debelo posebne cene
LOKAL SE ODDA
v najem s trgovino me-
šanega blaga z inventar-
jem in zalogo v promet-
nem kraju. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod:
»Gorenjsko« št. 4465.

Luka Vilhar
urar

se je preselil iz Kopitar-
jeve ulice na
Dunajsko c. 12.

SEMENSKO

AJDO
črno in sivo oddaja
FRAN POGACNIK,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta št. 36.

NOVE ORGLE

prospektne piščali, nove re-
gistre, elektr. ventilatorje
in vsa popravila orgel, iz-
vršuje strokovno v lastni
delavnici po niski ceni
ANTON DERNIČ, izdelova-
lec orgel, Radovljica, Slov.

Naznanilo preselitve.

KAREL PRELOG, trgovina z volno, bombažem in galanterijo
je preselil svojo doslej na Galusovem nabrežju št. 11 se na-
hajajočo trgovino v

Gosposko ulico št. 3.

Trgovina na Starem trgu št. 12 ostane še nadalje. Ob tej priliki se
cenj. odjemalcem zahvaljujem za dosedanje zaupanje, ter se priporočam
za nadaljnjo naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem
KAREL PRELOG.

Mizarska tvrdka **Erman & Arhar**

iz št. Vida nad Ljubljano je razstavila nekaj svojih izdelkov v pa-
viljonu „G“ št. 295-299. Tam je interesentom na raz-
pologo tudi novi

katalog modernega pohištva,

ki se oddaja vsakemu za znesek Din 50.—. Kdor naroči naših iz-
delkov za Din 3.000.— prejme katalog brezplačno!
Na zalogi v št. Vidu stalno solidno domači izdelki vsakovrstnega
pohištva, tapetništva itd. po konkurenčnih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Štefan Erman in Jože Arhar.

Elektrotehnične tvornice

Delniške družbe prej

Škodovi zavodi v Plznju

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7. Telefon 966.

Inženirska pisarna v Beogradu in Zagrebu.

Proizvajajo: Vse vrste električnih strojev in apa-
ratov, posebno cenene, solidne in ekonomične
elektromotorje.

Grade: Kompletna električne centrale vseh vrst
električne železnice in tramvaje, omrežja, linije
visoke napetosti itd.

Poset inženirja brezplačno na razpolago.

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Mursko
polje in Slovenske gorice, reg. zadr. z omej. zav.
v Gornji Radgoni, naznanja tužno vest, da je danes
umrl nenadne smrti nje soustanovitelj in dolgoletni pred-
sednik nadzorstva, velečastiti gospod

Anton Kocbek

župnik in duh. svetnik

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek dne 2. ju-
lija ob 10. uri dopoldne iz župnišča na gornjeradgonsko
pokopališče.

Ohranimo mu časten in hvaležen spomin.

V Gornji Radgoni, dne 30. junija 1926.

Načelstvo.

R. MIKLAUC

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica — Pred škofijo

priporoča svojo

bogato zalogo vsakovrstnega
moškega in ženskega blaga

po najnižjih cenah

Ustanovljena leta 1869

Poravnajte naročnino!

Za žejo

najboljši pravi Maršner-ovi šumeči limonadni
bouboni v pastiljah, kakor pred vojno.
1/2 litra dobre limonade za 1 Din se dobi povsod.

Glavna zaloga:

JOS. VITEK Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Trgovci s športnimi potrebščinami!

Paviljon „H“ 327

IVAN SAVNIK

Kranj — Slovenija

Lastni proizvod vsakovrstnih naramnic in
nahrbtnikov. — Zaloga modnega, drobnega,
norimberškega ter galanterijskega blaga.
Na debelo. Na debelo.

A. Amann, Tržič

moderno podjetje za fino in elegantno

pohištvo

specialiteta: lepe jedilnice in spalnice v okusnih
formah v najsolidnejši izdelavi in nizkih cenah.
Razstavljeno „Velesojem“ paviljon E. št. 19-21.
Največje jamstvo za vsaki izdelek.

Pozor!

Posetniki ljubljanskega velesojma oglejte si najmodernejšo pohištvo v
paviljonu E št. 39-47 tvrdke

ANDREJ KREGAR

tvornica pohištva, št. Vid nad Ljubljano.

Pozor! DRVA NAJCENEJE

nabavite pri **IVAN ŠISKA**, parketna tovarna in
parna žaga — Ljubljana — Metelkova ulica št. 4.

BUKOVI ODPADKI OD PARKET, za 100 kg:
kratki 20 Din, dolgi 15 Din na skladišču. Dostava
na dom pri odjemu vsaj 500 kg po 5 Din za 100 kg.
BUKOVE CEPANICE, suhe, prost. meter:
meter dolge po 140 Din, kratko žagane po 150 Din,
klane po 165 Din, strankam v Ljubljani na dom.
ODDAJA V CELIH VAGONIH:
cepanice 22 Din za 100 kg, okroglice 18 Din 100 kg,
vse franko vagon Ljubljana, glavni kolodvor.
Trgovci, uradi, banke itd., preskrbite si drva po teh
najnižjih cenah! — Na skladišču se oddaja drva tudi
v najmanjših množinah!

L. Mikuš

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov, zaloga
sprehajalnih palic.

PILE (TURPIJE), RAŠPE

vsakovrstne, izdeluje strokovno ter prevzame
tudi vsa specialna naročila po zmernih cenah
pilarna IVAN FIGAR

Ljubljana, Gosposvetska c. (blizu gost. Novi Svet)

Restavracija in hotel

„LLOYD“

na Sv. Petra cesti 7

se priporoča obiskovalcem velesojma z izborna
kuhanje, prvovrstno pijačo in lepimi sobami
za tuje. — Senčnat brezprašen vrt.
z odl. spoštovanjem

Marija Tanzeš

Edino najboljši živalni stroji in kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! **Gritzner, Adler** tudi na pbrokel
LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v voženju brezplačno. Večletna garancija.

Razstavljeno v paviljonu „J“, v kojah 572-576!

Največja tovarna pletenin nogavic in trikotaže

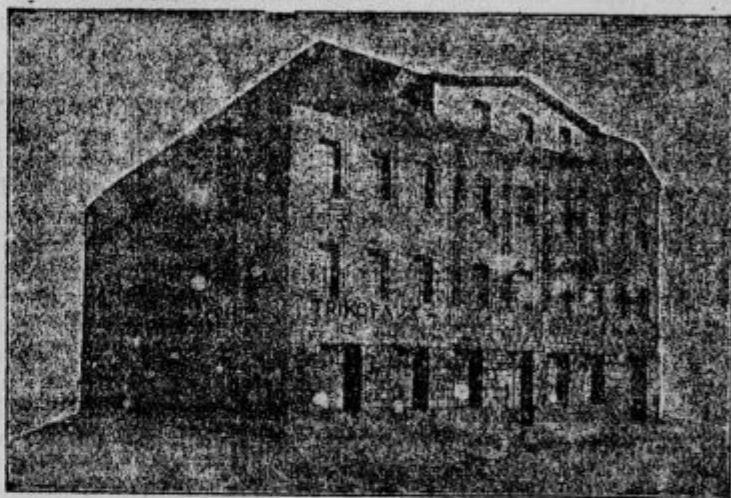
„IKA“

Adamič & Kocbek

družba z o. z.

KRANJ

SHS

izdeluje pletenine, nogavice in trikotažo vseh vrst.

Slav. občinstvo naj se samo uveri o krasnih izdelkih domače industrije tovarov

PETER KOZINA & KO., TRŽIČ

VELESEJMSKI PAVILJON „J“ 1

in uvidel bode vsak, da nam ni potrebno uvažati ino-
zemskih fabrikatov. — Najnovejša moda, najboljša kvali-
teta in najnižje cene. — Zahtevajte po vseh trgovinah

SAMC

čevlje, ki nosijo
zaščitno znamko **„PEKO“**